Ion Băieșu

Tristețea vânzătorului de sticle goale

55 povestiri vesele
cu ilustrații de
Florin Pucă

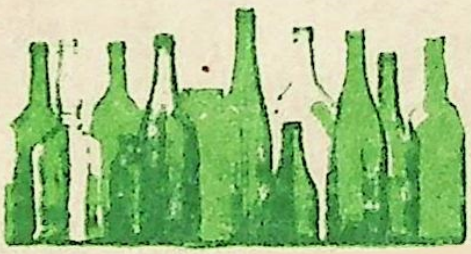

EDITURA SCRIPTA

Ion Băieșu
Tristețea vânzătorului de sticle goale

*

55 povestiri vesele cu ilustrații de
Florin Pucă
București — 1992

NERVI

Soțul și soția stau în fața televizorului. E seară. O seară obișnuită. Calmă. De toamnă. Program neutru: balet. Un balerin și o balerină zboară prin văzduh ca niște păsări albe, cu aripi golașe.

Soțul fumează. Soția fumează.

— Splendid, spune soțul.

— Ce e splendid? întreabă soția.

— Duetul.

— Care duet?

— Duetul… De la televizor…

Femeia se uită lung spre soț și tace câteva minute.

— Despre ce duet vorbești tu?

— Despre dansul acesta. Nu e un duet?

— Cum să fie duet? Duet e când se cântă. Când cântă doi inși în același timp.

— Dar când dansează doi inși în același timp nu e duet?

— Nu.

— Dar ce e?

— E balet.

Soțul își stinge țigara și se întoarce către soție.

— Ascultă, tu de ce nu obișnuiești să judeci înainte de a spune ceva? De ce nu te obișnuiești să gândești logic? Când doi inși fac ceva împreună — ține minte asta de la mine — înseamnă că e vorba de un duet.

— Chiar dacă taie lemne împreună?

— Da, chiar dacă taie lemne!

— Deci noi, dacă luăm acum un fierăstrău și tăiem un buștean, se cheamă că facem un duet?

— Bineînțeles.

Nu e zi! De fiecare dată găsești ceva ca să mă contrazici. Numai ca să-mi distrugi nervii. Să știi că într-o zi nu mai răspund de mine. Deși te iubesc și țin la tine, nu mă aduce în stare să-ți fac un rău. Nu te juca cu nervii mei!

Nu mă mai contrazice!

— Pe cuvântul meu dacă tu nu ești într-o ureche! Cine a început în seara asta cu contrazisul? N-ai început tu?

— Eu am început?

— Bineînțeles. Eu am zis: uite ce duet grozav, și ție ți-a sărit țandăra.

— Păi cum să nu-mi sară țandăra dacă spui tâmpenii?

— Care tâmpenii?

— Chestia cu duetul.

— Aia e o tâmpenie?

— Bineînțeles.

— Ascultă, cu tine omul n-o scoate la capăt. Pleacă de-aici!

— De ce să plec eu și să nu pleci tu?

— Unde vrei să plec? în stradă? Casă, după câte știu, e pe numele meu.

— Ce vrei să spui cu asta?

— Exact ce-ai auzit.

Soția se ridică în picioare, palidă.

— Va să zică mă dai afară din casă?

— N-am spus că te dau afară din casă, am spus că această casă e pe numele meu.

— Și mobila e pe numele tău?

— Nu e pe-al meu, dar nici pe-al tău. În orice caz, nu tu ai dat banii pe Ea.

— Dar ce-am făcut eu cu banii mei? Cu leafa mea? I-am băut?

— Nu știu. Ți-ai ajutat nepoții… I-ai luat maică-tii loc de veci. Eu la ai mei nu le-am pus nici măcar o cruce de lemn… La înmormântarea lor tu n-ai catadicsit să vii. Te-a lovit tocmai atunci gripa… La pomenirea de trei luni îți ieșea măseaua de minte…

— Auzi?

— Aud.

— Ce-ar fi să-ți aduc aminte de ce-ai făcut tu în seara când mama trăgea să moară chiar în camera în care te afli acum?

— Ce-am făcut?

— Te-ai îmbătat ca un porc.

— De durere. Sufeream.

— Tu?! Care-o blestemai de față cu mine s-o calce tramvaiul.

— Și? A călcat-o?

— Nu, dar ai fi vrut. Ai un suflet de câine. De bestie.

— Te rog să-ți măsori cuvintele. S-ar putea să mă enervezi.

— Și?

Pauză. Soțul își aprinde o țigară. Soția își aprinde și ea o țigară și-și ț șterge o lacrimă din colțul ochiului stâng. Apoi se duce în bucătărie și face două cafele: una pentru ea, una pentru el.

— Mersi, spune el.

— Cu plăcere, spune soția.

Baletul de pe micul ecran continuă. Balerina și balerinul zboară pe scenă ca printr-un văzduh de spume și stele.

Doamne, zice soțul, ce duet superb!

— Termină! urlă soția. Termină, că nu știu ce-ți fac!

A doua zi mi se pare că unul dintre ei a intentat divorț. Dar nu sunt sigur.

PERSONAJUL

Foarte mulți cititori curioși m-au întrebat de unde îmi culeg eu tipurile, de unde fac eu rost de date, de idei, de fapte etc., la care am răspuns simplu și sec; din viață. Viața este furnizorul meu permanent și generos, e suficient să ies câteva ore pe stradă și să mă întorc cu un subiect în buzunar, ca și cum m-aș duce la băcănie sau tutungerie.

Nu mai departe personajul acestor rânduri. L-am găsit acum câteva zile în parcul Grădina Icoanei, unde ieșisem să-mi plimb câinele. Câinele meu e un caniche cu numele de Gioni, un tip foarte sociabil (în orice caz, mult mai sociabil și atracțios decât mine, care sunt un timid), astfel încât pe banca pe care ne-am așezat noi s-a așezat imediat o tipă brunetă, corect îmbrăcată, oarecum tânără la înfățișare. La început ea a intrat în vorbă cu cățelul, după care a

intrat în vorbă cu mine, discutând chestiuni extrem de nevinovate, ca, de pildă, starea timpului, a asfaltului, a fotbalului și a animalelor în general. Pentru ca, brusc, să-mi pună o întrebare de-a dreptul descumpănitoare: dacă sunt fericit.

— Mi-e greu să răspund, am zis, roșind ca un adolescent. Mai întâi consider că trebuie discutat despre fericire în general, la modul strict teoretic.

— Bineînțeles, mi-a răspuns ea, în cazul că aveți o părere despre fericire, eu sunt gata să v-o ascult.

— Nu, i-am răspuns, din păcate nu sunt încă pregătit să discut pe această temă principial. De altfel, eu nu sunt în clar nici cu Infinitul și Timpul, asupra cărora continui să meditez.

Oricum, persoana mi s-a părut dintr-odată foarte interesantă, eram dispus să mă întind la vorbă cu ea, deși cățelul avea frisoane din cauza frigului. Nu cumva puteam găsi aici un personaj pentru o povestire, pentru un articol? mi-am zis. Ia să insist.

— Dar dumneavoastră sunteți fericită? mi-am permis să întreb, cu gândul, firește, de a o incita. Și când zic fericită nu mă refer doar la starea concretă și existențială, ci la cea metafizică.

— Dom'le, zice persoana, v-am înțeles exact, nu trebuie să insistați, și vă mulțumesc foarte mult pentru întrebare. Eu sunt o persoană care ies în fiecare seară în acest parc și nu o fac atât din nevoia de aer liber, pentru că aer liber pot să respir și prin fereastra deschisă. Vin în parc dintr-o nevoie acută de comunicare, dar trebuie să recunosc că puține sunt persoanele, masculine sau feminine, care se obosesc să mă întrebe de fericire. Cred că pur și simplu nu le trece prin minte. Ei bine, am să vă răspund franș: nu sunt fericită. Am fost în copilărie, când părinții mei mă iubeau ca nebunii și mă sărutau de sute de ori pe obrăjori, declarând că sunt bucuria vieții lor. Dar ce am descoperit foarte curând? Că mă iubeau doar pentru că eram o ființă sănătoasă. Când au descoperit că sunt bolnavă, au încetat să mă mai iubească.

— Despre ce boală era vorba? am întrebat.

— O, era vorba de o boală foarte ciudată, aproape necunoscută, despre care prefer să nu mai vorbesc, deși în momentul de față sunt pe deplin vindecată. Totuși, am să vă satisfac curiozitatea. Suferam

de o boală care se manifestă în sensul că nu înțelegeam metaforele. Adică nu le realizam. Luam totul la modul propriu. Să vă explic.

— Vă rog, am zis, năuc de curiozitate.

— De pildă, mama îmi spunea: „Ia trage-l de limbă pe frate-tu și află ce măgării a mai făcut azi, măgarul!”. Iar eu ce credeți că făceam? Îl apucam într-adevăr cu degetele de limbă și trăgeam cu toată puterea, iar el urla ca din gură de șarpe. Sau tot mama îmi spunea, altă dată, să mă bag pe sub pielea lui unchiu-miu, iar eu, din cauza bolii de care sufeream, încercam să mă bag pe sub pielea unchiului la modul propriu, provocând un adevărat scandal în familie. Ca să nu vă mai povestesc ce s-a petrecut în ziua când mi s-a propus să mă vâr în sufletul cuiva. În sfârșit, ce să vă mai spun, boala mea îi incomoda foarte mult pe părinți, au început persecuțiile, aluziile și pedepsele, drept pentru care, la vârsta adolescenței, am fugit de-acasă și am hoinărit prin lume ani în șir, singură și neînțeleasă. Până când într-o seară, tot așa, într-un parc, am întâlnit un bărbat care a avut amabilitatea să-mi asculte suferința și să-mi propună să mă căsătoresc cu el, asigurându-mă că e specialist în boala respectivă și că mă va vindeca în mod sigur.

— Și v-a vindecat?

— Da. M-a vindecat. Dar cum? Interzicându-mi să mai vorbesc la figurat. Eram obligată să vorbesc tot timpul la modul propriu. Dar vă întreb acum pe dumneavoastră: oare aceea mai era viață? Cum să trăiești fără să vorbești cu soțul tău măcar o dată pe săptămână la figurat? Ce este oare viața fără metafore, fără posibilitatea de a transfigura ceva, un obiect, o întâmplare, o idee, o… A trebuit să ne despărțim. Într-o seară…

În clipa aceea, adică în clipa în care curiozitatea și interesul meu față de această ființă crescuseră imens, în ciuda caracterului oarecum livresc al biografiei sale, apăru în fața noastră un milițian, care-i spuse tipei, politicos:

— Dumneavoastră veniți cu mine.

Încercând să protestez, am fost pus la punct destul de energic:

— Dumneavoastră vedeți-vă de treabă.

Drept pentru care mi-am luat cățelul la subțioară și am plecat acasă. I-am povestit nevesti-mi istoria, indignat la culme:

— Înțelegi, urlam eu ca o fiară, milițianul acela mi-a răpit pur și simplu personajul, mi l-a luat din mână tocmai când îmi spunea chestiile cele mai fascinante, cele mai… Am să-l reclam!

A sunat telefonul. A răspuns soția. A ascultat câteva clipe, a închis și mi-a retezat avântul cu această frază incredibilă:

— Dobitocule, du-te la miliție să-ți iei portofelul!

Sinceritate

Un tip (destul de mic, destul de gras), prezentându-se cu numele de V. Ceapă, vine la un avocat pentru o problemă.

— Vă ascult, zice avocatul, aprinzându-și o țigară scumpă și sorbind dintr-o cafea bine făcută, fără a-i oferi același lucru și clientului său (a se observa că toți avocații procedează în același mod cu toți clienții).

— Uitați, zice clientul V. Ceapă, despre ce este vorba. Eu m-am căsătorit cu un anumit timp în urmă cu o femeie. Mai precis, cu soția mea. Soția mea este cam mititică, șatenă, bine făcută, bine întreținută, bine propor…

— Amănuntele acestea au vreo importanță? întrebă avocatul în timp ce-și fuma țigara.

— Nu, răspunse V. Ceapă, dar am vrut să fiți bine informat. Deci, ne-am căsătorit și am dus o viață normală împreună un anumit număr de ani, care, dacă nu vă interesează, nu vi-l spun.

— Spuneți-mi.

— Zece.

— Mersi.

— Deci am dus o viață normală zece ani. Ce s-a întâmplat după zece ani?

— Ce s-a întâmplat?

— După zece ani tocmai mă întorceam de la Buzău cu trenul. Mă duc la vagonul-restaurant să beau o bere, mă așez la o masă la care se mai afla încă o persoană, mai precis o femeie destul de tânără și

brunetă, care bea cafea și se uita afară, la peisaj, oarecum îngândurată, aproximativ tristă. Abia mai târziu, adică la Ploiești Sud, ea s-a întors spre mine și m-a privit foarte lung. „Dom'le, zice ea, eu te cunosc pe dumneata de undeva". „Doamnă, zic, e posibil, deși călătoresc destul de rar, având un serviciu sedentar."

— Sunteți poet? întrebă avocatul. Observ că răspundeți în versuri.

— Domnule avocat, se supără V. Ceapă, eu am venit la dumneavoastră pentru altceva, nu pentru a fi ironizat. Dacă aveam nevoie de o ironie, mă duceam la un alt specialist.

— Domnule, zise avocatul, îmi cer scuze, dar vă rog să fiți mai succint. Mă așteaptă și alți clienți.

— Bine. Cum doriți. Voi fi mai succint. Ajungem în Gara de Nord și eu îi propun să o ajut la transportarea bagajelor, ceea ce dânsa a fost perfect de acord. Am condus-o până acasă cu autobuzul 74, care merge destul de mizerabil, iar dânsa m-a invitat în apartament și m-a servit cu o vișinată proprie. Din discuția care a urmat, ca să fiu succint, a reieșit că ne simpatizăm reciproc și ea m-a întrebat dacă n-aș putea lipsi de acasă în seara respectivă, pentru a ne distra împreună, ceea ce am și făcut. A doua seară la fel, a treia seară la fel, pentru ca în cea de-a patra seară să ne dăm seama că între noi s-a încropit un sentiment serios, drept pentru care eu i-am declarat că nu pot să ascund acest fapt soției, pe care nu am mințit-o niciodată în cei zece ani de căsătorie, fiind cinstit cu ea până la fanatism. Ea a fost de acord, spunându-mi că a divorțat de fostul soț tot din cauza sincerității, pe care o pune mai presus de orice sentiment, drept pentru care m-am dus acasă și i-am declarat soției adevărul curat, adică „uite, dragă, așa și-așa". Soția, iertați-mi expresia, a făcut ochii mari, în sensul că nu-i venea să creadă această chestiune, ea era convinsă că am s-o iubesc până la mormânt, și zice că ar vrea să stea de vorbă cu persoana respectivă. De acord. A doua zi, seara, se îmbracă soția frumos, se îmbracă și persoana frumos și ieșim la un local de categoria întâi. Aici, după ce am servit câte o friptură de porc destul de gustoasă, soția și persoana au avut o discuție sinceră, în timp ce eu ascultam orchestra, de asemenea destul de reușită, și situația s-a lămurit: adică soția a înțeles că între mine și persoană e vorba de ceva sincer și trainic. Pe urmă, ca să nu mai intru în detalii, soția s-a întors

singură acasă, iar eu am condus persoana acasă, fără însă a rămâne la dânsa, ci am venit imediat la soție pentru a vedea care este concluzia la care a ajuns și ca nu cumva să săvârșească vreun gest cu urmări. Soția era foarte calmă și mi-a spus ceva care m-a mirat, în sensul că și ea este încurcată cu o persoană pe care a întâlnit-o în parc, un bărbat pensionat de boală la patruzeci de ani, dar care se prezintă foarte bine. Adică era de acord să-mi dea divorțul în principiu, nu însă imediat, ci după ce va vedea ce intenții are persoana pensionară cu ea, care persoană pensionară era și ea încurcată cu o femeie căsătorită, pe care nu putea s-o părăsească brusc, până nu vedea dacă nu cumva dorea să divorțeze și să se căsătorească cu el. Eu am propus atunci să lămurim lucrurile cât mai repede și cât mai deschis cu putință, ca să nu ne creăm probleme reciproc. În acest sens, soția a organizat o întâlnire între ea, eu și persoana cu care era încurcată, adică pensionarul de boală, care a venit la întâlnire cu persoana căsătorită cu care era încurcat. Am luat masa împreună la un local cu grădină, am servit câte un mușchiuleț de porc și doi mici și am discutat lucrurile franș, reieșind următoarele, ca să fiu succint: femeia căsătorită cu care era încurcat pensionarul de boală nu avea pretenție la căsătorie de la acesta, întrucât ea avea un soț destul de bine, adică avocat, om în vârstă, de care nu dorea să se despartă, deci îi dădea voie pensionarului de boală să se căsătorească cu soția mea, întrucât nu a urmărit altceva decât o aventură distractivă, dat fiindcă acasă se plictisește foarte mult, iar soțul îi dă orișicâtă libertate dorește. În acest sens, pensionarul de boală, foarte bucuros, a invitat-o la dans pe soția mea, iar persoana căsătorită m-a invitat pe mine, întrebându-mă în timpul tangoului ce perspectivă am, în ce sens doresc să-mi refac viața și dacă nu aș dori să încerc o combinație cu dânsa. Ceva extra, adică fără pretenții, nici din partea mea, nici din partea ei, pentru că nu dorește să-și părăsească soțul, acesta fiind avocat, om vârstnic și îngăduitor. Eu i-am răspuns că deja sunt în perspectivă cu o persoană față de care am sentimente sincere, dar că asta nu înseamnă un refuz, trebuie să ne vedem, să ne cunoaștem, poate că e totuși bine să discutăm și cu soțul în caz că ne înțelegem, să obținem o despărțire și să ne căsătorim, pentru că mie îmi plac lucrurile sincere și deschise, nu vreau să am necazuri pe linie de

serviciu, adică să fiu acuzat de imoralitate, neseriozitate, instabilitate sau mai știu eu ce naiba. În sfârșit, ca să fiu succint, am contractat cu persoana o întâlnire pentru a doua zi, anunțând-o în prealabil pe persoana din tren de chestiunea care s-a ivit, întrucât eu sunt sincer și nu pot să mint. Dânsa a zis că e de acord să mă întâlnesc și cu împărăteasa Cleopatra, cu condiția să fiu om de cuvânt și să nu o încurc, adică să aleg ori albă, ori neagră. La întâlnirea de a doua zi, persoana care fusese încurcată cu pensionarul de boală m-a atras foarte mult și brusc din punct de vedere fizic și psihic, drept pentru care eu i-am propus totuși o căsătorie, la care dânsa a zis că dacă eu insist, atunci să merg să discut cu soțul ei în acest sens…

— Domnule, scuză-mă, dar mă doare capul, spuse avocatul, care înghiți pe loc un antinevralgic. Vorbești de o oră, când puteai să-mi explici toate astea în câteva fraze. Am înțeles: vrei să te divorțez.

— Nu, zise V. Ceapă, pentru asta am avocatul meu, care se ocupă de chestiune. La dumneavoastră am venit în problema soției.

— Care soție?

— Soția dumneavoastră.

— Ce-i cu soția mea?

— Păi eu ce-am vorbit până acum?! Nu v-am vorbit despre persoana care a fost încurcată cu pensionarul de boală și care acum e cu mine?!

— Da, și?

— Cum „și”?

În sfârșit, avocatul realiză situația, se clătină de două ori, după care căzu leșinat. V. Ceapă, un tip destul de mic, destul de gras și sincer, se ridică și plecă oarecum nedumerit. Trecând prin antecameră, ceilalți clienți ai avocatului îl priviră cu o antipatie evidentă.

Cura de vulgaritate

Domițian Ciceu, tânăr doctorand în științe, persoană cu desăvârșire intelectuală, cu o comportare morală ireproșabilă, lipsea pentru a doua noapte de acasă și pentru a doua oară se întorcea beat. Domițian beat? Familia era stupefiată și oripilată. Adică atât soția, ea însăși o intelectuală fină, cât și părinții lui, ambii doctori în

aceeași știință. Ce s-a întâmplat cu Domițian? A suferit vreun eșec pe linie profesională? Nu. Pe plan sentimental? Nu. Își iubea soția, ea îl iubea, se înțelegeau excelent. E vorba cumva de o criză filosofică? l-a întrebat tatăl, între patru ochi. Cunoscuse o prăbușire, o răsturnare, o bulversare, un seism sufletesc?

Dacă da, să i se confeseze lui, care-i era tată și care putea să-l vindece, mai ales că și el trecuse prin așa ceva în tinerețe.

Domițian ședea ascuns sub plapumă, cu un prosop ud legat la cap, și gemea de durere. Îi era rău, băutura îi dăduse organismul peste cap. Dar a doua zi, după ce se vindeca, se îmbăta din nou și venea acasă într-un hal fără hal. Familia făcu un consiliu și hotărî să-l pună sub urmărire, adică să descopere cauzele acestei crize și, mai ales, cu cine se îmbată.

Într-adevăr, tatăl își mască înfățișarea și se puse pe urmele fiului. Urmele îl duseră într-un bufet de la marginea orașului, bufetul „Dihorul”, cam mizerabil și cam ordinar. Aici, fiul, doctorand în științe, se întâlnea cu un tip destul de murdar, neras, cu nasul roșu și ochii injectați, care ținea tot timpul un bici în mână, de unde tatăl deduse că e vorba de un căruțaș. Cum se văzură, cei doi se îmbrățișară și cerură două porții mari de drojdie. Văzându-și fiul bând cot la cot cu un căruțaș o băutură de ultimă speță, într-un local sordid, tatăl simți că se prăbușește.

— Dragul meu, suspină el pe umărul fiului, aici să te găsesc, aici?

Fiul mai trase un gât de drojdie și-i spuse:

— Tată, te rog fă cunoștință cu prietenul meu Gogu. Un om minunat, alături de care mă simt excelent. Din punct de vedere filosofic, tipul e pur și simplu fantastic.

Tatăl luă și el o drojdie și rămase în compania fiului și a căruțașului, curios să afle filosofia lui Gogu. Dacă până la a doua sută de drojdie acesta din urmă emise doar cugetări de genul „ce mi-e-n gușă, și-n căpușă”, „dacă bei mori, dacă nu bei tot mori”, „ce-am avut și ce-am pierdut, azi aici mâine-n Sascut”, de la a treia în sus lăsă să se reverse din el o cantitate nemăsurată de vulgarități dintre cele mai grețoase. Ce era uimitor pentru bătrânul doctor în științe? Că fiul său, un intelectual atât de rafinat, un pudic și un snob, gusta vulgaritățile și obscenitățile ca pe niște alese delicii ale spiritului,

râdea de se prăpădea, îl bătea pe umăr și-l pupa pe căruțaș după fiecare panseu.

— Tată, nu-i așa că e genial tipul?

După ce bău încă o sută de drojdie, bătrânul căzu de acord cu fiul, astfel că, la închiderea localului, genialul Gogu îi conduse pe amândoi acasă cu căruța lui, cu care căra de obicei cărbuni și lemne de foc. În acest răstimp, fiul îi mărturisi tatălui voluptatea pe care o resimte cufundându-se în stările morale cele mai joase, în viciu, mizerie și jeg.

— Tată — urla el, ca să acopere tropotul cailor — noi, oamenii de excepție, trebuie să cunoaștem din când în când voluptatea decăderii, o astfel de cură e obligatorie pentru călirea spiritului. În evul mediu, învățații cei mai aleși — un Galiani, un Gracian —, când se plictiseau de filosofie, ieșeau în stradă în zdrențe și cerșeau. O, ce sublim mă simt de câte ori ignor săpunul și pasta de dinți, de câte ori mă simt murdar și mă scarpin. Tată, iartă-mă, dar vreau să devin un ratat, un om de nimic, un bețiv, o rușine a familiei, vreau să mi se plângă de milă, să fiu compătimit, vreau să mă înalț prin suferință și decădere. Ce zici? Poți să mă înțelegi?

Tatăl își puse capul pe umărul fiului și scoase un oftat din adâncuri: ei bine, și pe el îl mistuia un dor de evaziune din convenționalism, dorul de a părăsi snobismul grețos al familiei, curățenia aseptică a casei, masa la ore fixe, cu caloriile cântărite și punctele numărate, discuțiile docte și bârfelile elegante la ora de ceai *etc.* Da, era plictisit până peste măsură și visa adesea să se îmbete ca un porc, să devină un mizerabil…

Când pătrunseră în apartamentul cu confort sporit al familiei Ciceu, beți și murdari, cei trei produseră femeilor stupoare și mânie. Mai ales căruțașul, care nu se ștersese pe picioare, care arunca scrumul țigării pe covoare și tușea fără să pună mâna la gură. Dar cei doi bărbați ai lor? Cum ajunseseră ei în asemenea hal, cum îndrăzniseră să vină cu o ființă de o asemenea speță în casă? Oare și cel bătrân, tatăl, trimis să-și supravegheze fiul, și el o luase pe calea pierzaniei?

— Draga mea, încercă să se explice soției Ciceu-senior, nu e ce crezi tu. Bărbatul acesta, care e un simplu căruțaș, mi s-a revelat ca

un monument natural de filosofie și înțelepciune vulgară. Ceva foarte șic și sublim. Nea Gogule, te rog zi ceva pentru dânsele.

Nea Gogu nu se lăsă prea mult rugat și trânti prima vulgaritate care-i veni în minte: „Aoleu, pupa-ți-aș ceafa și mâncați-aș toată leafa!”, la care cele două femei sughițară de oroare, așa ceva nu se pronunțase încă sub acoperișul lor, vai! Noroc că bărbații le turnară cu forța pe gât câte o înghițitură de whisky, ca să-și revină. După ce le trecu mânia, femeile gustară încă o porție de scoci, apoi încă una și, ciudat, starea lor de spirit dădu semne de schimbare. Adică, la un moment dat, prezența lui Gogu începu să li se pară oarecum nostimă, iată o idee șoching, ce-ar fi să-l cheme la ei de revelion, ca invitat de onoare, oare ce mutră ar face academicianul X văzându-l în capul mesei cu biciul la picior, ha, ha!

Din una în alta, cheful se încinse pe nesimțite, cu veselie, pupături, cântece de lume și glume deocheate, situația răsturnându-se radical. Adică, de unde la început Gogu făcu o bună impresie cu ultima baladă de mahala „Du-te, fă, și ia serviciu la capu’ lu’ treiș’cinci”,

curând, el, monumentul natural de vulgaritate, fu lăsat în umbră de cântecele și vorbele buruienoase pe care le lansau gazdele sale și mai ales femeile care, răscolind prin memoria lor diabolică, descoperiră ceva inedit, ceva care-l făcu pe căruțaș să roșească și chiar să se indigneze: „dom'le, nici chiar așa!" Adică el știa că chestiile mai deocheate le zice omul la crâșmă, iar dacă le zice și acasă, le zice el, bărbatul, nu femeia. Păi ce era cu tipii ăștia cu carte care-l aduceau la ei în casă pentru distracție și ce era cu aceste femei care mai înainte strâmbau din nas la vederea lui, pentru ca acum să le audă zicând vorbe atâta de fără rușine în fața propriilor lor bărbați și a lui, om străin?!

Drept pentru care, nedumerit și scârbit de maniera în care familia Ciceu își făcea cura de vulgaritate, Gogu se ridică și plecă fără să salute. Se urcă în căruță, dădu bice cailor și, începând de a doua zi, nu-și mai bău drojdia la bufetul „Dihorul". O bău vizavi, la „Veverița".

DEMONSTRAȚIA

Fiți atenți, am să vă povestesc un basm. În mod curent, basmele sunt niște ficțiuni naive, pentru liniștit copiii, dar nu e mai puțin adevărat că, uneori, ele colcăie de înțelesuri subtile și înțelepciuni profunde, că oameni în toată firea bagă la cap, de pe urma lor, învățături de minte care le folosesc apoi toată viața. Nu mai departe cazul basmului de față.

Cu un anumit număr de ani în urmă (nu are importanța câți: o mie, două mii, zece mii *etc.*) exista un împărat tânăr care se numea Mazăre și care stăpânea o împărăție care se numea Mazărea. Acest Mazăre împărat era nespus de voinic și de frumos, brunet ca focul, cu ochi albaștri și frizură bogată, sportiv nemaipomenit, alerga suta de metri în zece și zece, sărea la prăjină patru nouăzeci și spărgea cărămida în trei cu o lovitură de carate. În plus, practica limbile străine, astrologia, biliardul și dansurile de orice gen, călărea un cal cu desăvârșire alb, se îmbrăca numai în haine de aur și tetra, era ceea ce se cheamă un gentleman și nu avea părinți sau alte rude din pricina unei epidemii de gripă care făcuse ravagii în palatul său. Împlinind douăzeci și unu de ani, împăratul Mazăre primi sfat din partea consiliului de bătrâni să se căsătorească. De acord, a zis el,

dar cu cine? Bătrânii au râs de s-au prăpădit. Păi cum cu cine, când toate împărățiile din jur gemeau de prințese nemăritate și când toate se uitau la el ca la o icoană, făcuseră astenie tot așteptând să le ceară mâna? Drept pentru care Mazăre făcu un tur de orizont prin împărățiile din jur, studie cu amănuntul toate prințesele și se decise, în final, asupra uneia. Asupra celei mai frumoase, veți spune dumneavoastră, ca niște naivi. Ei bine, nu. Mazăre o alese pe cea mai urâtă. Dar urâta e puțin spus.

Respectiva prințesă era o ciumă, o zbanghie, o pupăză, șchioapă și chioară, cu un picior mai lung și altul mai scurt, fonfăită și cu nasul ascuțit ca un morcov. Imensă stupefacție în împărăția lui Mazăre, aristocrația și toată lumea bună se revoltă, indignată. Cum, această ființă monstruoasă urma să fie stăpâna lor, ea urma să dea naștere urmașului tronului?

Mazăre refuză orice explicație, iar un baron care avu curajul să-l interpeleze public fu biciuit public. În cele din urmă, nu avu încotro, trebui să iasă în balconul palatului și să le declare celor câteva sute de gură-cască ce se adunaseră în piață, următoarele: „Am ales-o pe această ființă spre a-mi fi soție întrucât o iubesc; pur și simplu”.

Până aici povestea ar putea să pară cât de cât normală.

De-abia de aici încolo începe ciudățenia. După ce făcu nunta cu urâta, tânărul și frumosul Mazăre o întrebă pe soția sa legitimă dacă-l iubește. La care ea i-a răspuns foarte scurt: nu.

Mazăre căzu ca o cârpă. Cum, adică îndrăznea ea să nu-l iubească pe el, care era cel mai frumos bărbat din lume la ora respectivă, un Cassanova, un Rudolf Valentino, un Florin Piersic, bogat, adulat și răzgâiat? Da, i-a răspuns urâta soție, nu-l iubește, nu simte nimic pentru el. Mazăre începu atunci să-i facă curte, să se plimbe cu ea ore întregi și să-i spună cuvinte frumoase, inclusiv versuri clasice, s-o ducă cu barca pe iazuri neasemuit de frumoase, să-i umple brațele cu nuferi și să-i acopere picioarele cu sărutări, s-o îmbrace cu aur și nestemate. Nimic. Sluta declara că nu-l iubește. De ce?

Nu poate. Nu simte. Treceau anii și Mazăre turba de furie.

Începu să se ia de gânduri și băutură, slăbea și chelea, nu-i mai ardea de nimic. Ce să facă? Cineva îl sfătui s-o ia cu răul.

Se cunosc multe cazuri de femei care iubesc la demență bărbați care le maltratează sistematic. Drept pentru care Mazăre își luă, într-o noapte, brusc, împărăteasa la bătaie.

O bătu cu palmele, cu pumnii și cu picioarele, apoi luă un picior de scaun și o fugări prin tot palatul, strigând: „Mă iubești? mă iubești? mă iubești?" Nici acest sistem nu aduse vreun rezultat favorabil. Atunci Mazăre îi tăie un deget de la mâna dreaptă și urechea stângă. Urâta continua să se încăpățâneze: nu-l iubea. Atunci o închise în turnul cel mai igrasios și o lăsă acolo până la sfârșitul vieții. Când era pe patul de moarte, Mazăre (care ajunsese și el la vârsta de optzeci de ani) veni la căpătâiul ei și o întrebă:

— Draga mea, măcar acum, în ceasul morții, spune-mi adevărul. De ce n-ai putut să mă iubești? De ce? Măcar să mă fi mințit, să-mi fi ocrotit orgoliul, să-mi fi dat o speranță…

— Dragul meu, spuse muribunda cea slută, trebuia, o dată pentru totdeauna, ca voi, bărbații, să primiți o lecție crâncenă, să aflați singurul adevăr pe care încă nu vreți să-l recunoașteți: dragoste cu sila nu se poate.

Imediat după aceasta, muribunda muri. Împăratul Mazăre rămase circa zece zile îngândurat, meditând asupra adevărului pe care i-l spusese răposata. Apoi ajunse la următoarea concluzie: ori să se recăsătorească, provocând o nouă experiența, ori să moară. Altă cale nu exista.

Fiind prea obosit, bătrân și bolnav, Mazăre alese cea de-a doua variantă.

LIBER

Cu totul și cu totul întâmplător, într-o zi oarecare, soțul veni acasă cu două ore mai devreme ca de obicei. Deschizând ușa, el o surprinse pe soția sa cu un bărbat. După spaima lor supraomenească, după chipurile lor răvășite și congestionate, după totala lor lipsă de veșminte, soțul deduse pe loc că e vorba de un adulter. De aceea, primul său impuls fu unul de agresiune: luă un cuțit de bucătărie și se repezi asupra infamei perechi. Dar nu apucă

să lovească, deoarece amantul răcni cu o voce neverosimil de răgușită:

— Domnule, nu da!

Soțul se opri cu cuțitul în aer, uimit.

— Ce înseamnă „nu da”? se interesă el.

— Adică nu lovi, se explică amantul. Nu este ceea ce-ți închipui dumneata. La mijloc e un sentiment. Eu o iubesc pe dânsa!

Soțul fu surprins și derutat. Lăsă cuțitul jos. Vestea ce i se dădea era din cale-afară: tipul o iubea pe soția sa!

— O iubiți de-adevăratelea? insistă el.

— De-adevăratelea, precizează amantul. Și doresc să mă căsătoresc cu ea.

Soțul se prăbuși pe primul scaun, iar cuțitul îi căzu pe parchet. „Ei, fir-ar să fie, gândi el, mi se mărită soția! Ziua asta trebuie s-o țin minte”.

— În acest sens, continuă amantul, stăpân pe glasul său, va trebui să stăm de vorbă. Ca de la bărbat la bărbat.

— De acord, zise soțul, dar pune ceva pe dumneata, măcar un pantalon, ca s-avem condiții egale.

Amantul își trase un pantalon și o cămașă, iar soția soțului și amanta amantului își aruncă pe umeri un halat de baie. Cei trei se așezară în jurul unei mese rotunde. Soția aprinse o țigară, amantul aprinse o țigară, soțul de asemenea.

— Vă ascult, zise acesta din urmă, făcând toate eforturile pentru a-și păstra demnitatea. Deci vă iubiți și vreți să vă căsătoriți.

— Da, spuse amantul. Sper că acum, după ce ați descoperit această realitate, nu ne veți pune piedici și nu ne veți șicana.

— Dragă, zise soția către amant, dânsul nu este cine îți închipui tu. E un om de onoare.

Acest gest al soției îl impresionă vizibil pe soț. Demult nu mai auzise un cuvânt atât de bun din partea ei.

— Fiți fără grijă, n-am să vă șicanez. Din moment ce vă iubiți, nu am nimic să vă reproșez. Sentimentul dragostei îmi provoacă întotdeauna respect. Vă urez să fiți fericiți.

— Mulțumim, răspunse amantul în numele său și al ființei alăturate. Dar, deși mă jenez oarecum, sunt obligat să vă anunț că

eu nu am o locuință corespunzătoare. Apartamentul ne va rămâne nouă.

— Tot?! întrebă soțul, răgușind el de data aceasta.

— Păi nu sunt decât două camere pe hol.

— Dar voi nu sunteți decât două persoane!

— Dar cât ai stat dumneata aici, câte persoane ați fost? Tot două?

— În plus, noi vrem să avem copii! interveni soția.

— Bine, zise soțul, mă mut, o să-mi iau o cameră mobilată. Dar mașina rămâne a mea.

— Ce marcă aveți? se interesă amantul.

— „Dacia 1100". Cincizeci de mii la bord.

— Îmi pare rău pentru dumneata — zise adversarul, franș — dar va trebui să ne lași și mașina.

Soțul se ridică, mânios. Nu, zău, era prea de tot.

— Și mașina?! urlă el.

— Draga mea — zise amantul, calm — fă-ne câte o cafea.

Soția și amanta înțelese că bărbații vor să rămână singuri și plecă în bucătărie.

— Domnule — zise amantul, apoi — să discutăm deschis. Cunoști ce vârstă are soția dumitale?

— Treizeci și opt.

— Și jumătate. Răspunde-mi sincer: cine ți-o mai ia la vârsta asta, fără o înzestrare materială corespunzătoare, adică fără casă și mașină?

Soțul tăcu, iar amantul punctă încă o dată:

— Așa că zi mersi.

Soția veni cu două cafele: una pentru ea și alta pentru amant. Îl privi lung pe soț, după care îi spuse râzând oarecum parșiv, ca pe vremea când o cunoscuse el, cu nouăsprezece ani în urmă, în autobuzul treizeci și unu.

— Poate te grăbești, iar noi te reținem…

Soțul se ridică.

— Atunci, zise el, o să mai trec eu altă dată, ca să discutăm amănuntele necesare.

— Când dorești, zise amantul, că nu ne deranjezi. Dar lasă-ne țigările, că ni s-au terminat.

Soțul lăsă pachetul de țigări și o zbughi pe ușă.

Ajungând în stradă, el își ridică mâinile și privirea spre cer și urlă ca scos din minți:

— Sunt liber! Sunt liber! Sunt liber!

Lumea îl privi, uimită.

— Sunt liber! Sunt liber! Sunt liber! urla el și alerga pe trotuare, turbat de fericăre.

Cum tocmai atunci trecea pe stradă o mașină a „Salvării", câțiva cetățeni binevoitori puseră mână de la mână și-l imobilizară cu forța, în timp ce de sus, de la balcon, soția și amantul priveau scena cu o nerușinată nepăsare.

Bițu

— Tată, ce e galben?

— Galben e o culoare.

— Și ce e o culoare?

Bițu rămâne cu privirea proptită în tavan. Apoi se da tină o clipă, mintea i se întunecă. Numai de n-ar leșina. Oare cât are tensiunea? Dar pulsul? Copilul, această ființă minunată și candidă, așteaptă răspuns. Astăzi e rândul lui să răspundă la întrebările copilului. Într-o zi răspunde soția, într-o zi soacră-sa și în cealaltă zi el. O dată la trei zile își petrece după-amiaza și seara cu copilul, iese cu el în parc, la cinema, la cofetărie, la televizor. În acest timp trebuie să răspundă la întrebările care i se pun. Acest copil pune în medie trei sute de întrebări pe zi. Oare toți copiii pun atât de multe întrebări? S-au interesat la un specialist și acesta le-a comunicat că un copil de patru ani pune circa patru sute de întrebări pe zi, faptul este confirmat chiar și de o statistică a O.N.U. Este bine, le-a spus specialistul, să răspundă la toate întrebările copilului, pentru că aceasta este vârsta când el acumulează cele mai importante cunoștințe despre lume și viață. Sigur, copilul pune și multe întrebări naive și chiar stupide, dar el trebuie luat în serios întotdeauna și trebuie să primească răspunsuri clare și explicite la fiecare întrebare. Deci, acum, Bițu trebuia să răspundă la întrebarea privind culoarea galben. Simțea că, din clipă-n clipă, creierul îi va face explozie. Oare ce i-a trebuit lui copil, ce i-a trebuit lui căsătorie? Era un bărbat burlac, pașnic și taciturn, care-și iubea tabieturile și igiena, în garsoniera lui nu veneau prieteni și cunoștințe, nu se făceau chefuri

sau partide de pocher, el era un angajat serios și harnic, în vârstă de aproape patruzeci de ani, când, într-o zi, șeful l-a chemat și l-a întrebat de ce nu se căsătorește, ce motiv are de stă burlac, de ce nu și-a găsit până acum o soție? Bițu, care-și diviniza șeful (pe toți șefii i-a divinizat), s-a fâstâcit și a răspuns că încă nu și-a găsit femeia ideală, la care șeful a zis brusc:

lasă că ți-am găsit-o eu. Era vorba de însăși secretara lui, o ființă prezentabilă și severă, despre care se zvonise o anumită chestiune pe baza căreia se făcuse chiar și o anchetă a organelor superioare, dar nu asta contează, contează că șeful a vrut ca Bițu să se căsătorească pe loc fără niciun fel de cunoștință prealabilă, iar Bițu, care era în stare să-și taie chiar o mână pentru șeful lui, s-a căsătorit cu secretara, pentru ca secretara să-i nască nu la foarte multe luni distanță acest copil pe care însuși șeful i-l botezase cu numele de Alin.

Viața lui înainte de căsătorie era un paradis, acum era un infern. Acum trebuia să răspundă la întrebările copilului.

Bițu avea o oroare organică față de întrebări. În primii săi ani de activitate în câmpul muncii fusese o dată luat la întrebări, era o complicație nenorocită cu niște materiale lipsă în valoare de o sută de mii de lei, nu furase el, dar putea fi implicat pentru neglijență; timp de două săptămâni, până s-a terminat ancheta, a trebuit să dea zeci de declarații și să răspundă la zeci de întrebări, probabil de-atunci a rămas cu astenia asta nervoasă care l-a uscat pe picioare. Ce e culoarea galben? Vai, ce idei diabolice le trec prin cap copiilor, ce plăcere monstruoasă au acești copii de a-și chinui părinții, oare nu se poate inventa un robot enciclopedic care să răspundă la aceste întrebări pe bază de fișe?

— Nu vrei să mă întrebi altceva? încercă Bițu să-l abată pe copil.

— Nu, asta vreau să te întreb. Ce e galben?

Bițu privi ființa din fața sa cu intensitatea unui hipnotizator. Oare era adevărat ce spuneau unii răuvoitori, în sensul că acest copil ar semăna la chip și inteligență cu șeful lui? De unde a putut el să moștenească patima asta pentru întrebări, pentru că el, Bițu, nu era curios, mama lui nu, bunica lui nu, rudele lui nu… Oare ce-ar putea face ca acest copil să nu mai pună întrebări? Să-i dea un pumn în față la fiecare întrebare? Sau să-l lege cu ceva la gură, cu o batistă?

Sau să-l miruiască cu ceva, ca să tacă, cu bomboane, cu prăjituri, gumă de mestecat? Dar parcă n-a încercat? A încercat, niciun rezultat, infernalul copil clefăie guma și pune întrebări în același ritm. Ce e antimateria, ce e o axiomă, ce e iarba și de ce crește în sus, plus alte bazaconii, nici nu știi unde să te documentezi pentru un răspuns, dicționarele nu obișnuiesc să dea mură-n gură. De pildă, Larousse-ul. Nu spune nimic serios despre culoarea galben, deși costă o groază de bani. Sau micul nostru dicționar enciclopedic, care precizează că galbenul e o culoare situată între verde și portocaliu. Mersi! îi spui asta copilului, te întreabă imediat ce e verdele și ce e portocaliul. Sau, de pildă, copilul întreabă ce e norocul. Îi răspunzi: norocul e o superstiție. Ce e o superstiție? O superstiție e o minciună. Ce e o minciună?

O minciună este ceva care nu e conform cu adevărul. Ce e adevărul? Fără să vrei, te trezești în brațele lui Kant sau Hegel, căci nu se poate răspunde ia astfel de întrebări fără o anumită pregătire filosofică, fără lecturi intense. Or, el, Bițu, nu are chef de lecturi, nu are chef de filosofie, el e un om aproape bătrân și aproape chel, pasiunea lui principală în timpul liber e să joace table și să bea bere. Ca șef al serviciului aprovizionare se descurcă foarte bine cu studiile lui medii și cu experiența pe care o are, e apreciat de șef, șeful îl iubește, șeful l-a căsătorit… Exact, șeful l-a căsătorit… Exact, șeful l-a căsătorit, el nu avea de gând. De ce l-a căsătorit șeful cu secretara lui? De ce i-a botezat șeful copilul, de ce vine săptămânal să-l vadă și-i aduce tot felul de jucării, de ce în fața unor anumiți tovarăși Bițu a primit sugestia din partea șefului să spună cum că legăturile lui cu actuala soție datează de foarte multă vreme, deși el nu discutase cu ea până atunci mai mult de bună ziua? De unde i-a picat lui acest copil pe cap, acest copil blond care spune tată unui bărbat brunet (adică lui) și care pune aproximativ trei sute de întrebări pe zi? De ce-l întreabă acest copil tocmai pe el ce e firul de iarbă și ce e norocul?

E destul de târziu, soția nu a venit încă de la serviciu, probabil șeful are mult de lucru și a reținut-o. Copilul a ațipit pe canapea. Ce-ar fi, se gândește Bițu, să-l desfieze?

Ce motive și ce dovezi are? Din cauza întrebărilor. Pune prea multe întrebări, iar el e deja astenic, nu mai suportă, într-o zi ar

putea să-l sugrume. Sau să fugă de-acasă, să-și ia lumea în cap… Și să se întoarcă mai târziu, când se face mai mare și știe să-și răspundă singur la întrebări… Sau…

Între timp Bițu ațipește și el pe canapea, alături de copil. Peste o jumătate de oră apare și secretara, mama copilului și soția lui Bițu. Șeful, care a însoțit-o până acasă, urcă și el o clipă, să vadă copilul. Intrând încet, în vârful picioarelor, ei descoperă această scenă de-a dreptul tandră: copilul dormind pe brațul lui Bițu, pe al cărui chip se descifrează o mare împăcare sufletească. Șeful strânge fugar brațul secretarei și amândoi, cuprinși de duioșie, varsă o lacrimă. Pentru Bițu.

BROSCUȚA

Soția plecase undeva cu o treabă (nu are importanță unde) pentru trei zile și, din nu știu care motiv, s-a întors mai devreme cu o zi. A deschis ușa cu cheia proprie și, așa cum se întâmplă uneori atât în viață cât și în literatură, îl găsi pe soțul ei cu *una* în pat. Era o brunetă, o puștoaică, cam cârnă și cu pistrui pe față. Dormea. Soțul, auzind yala, o trezi cu cotul și o anunță că a venit soția. Soția, văzând scena, se îngălbeni, întrebă ce înseamnă asta și se prăbuși pe un fotoliu. I se făcuse rău. Soțul veni lângă ea și o frecă cu spirt și cu oțet pe la tâmple, o sfătui să fie calmă, răstimp în care tânăra brunetă și pistruiată a avut timp să se îmbrace și să iasă pe ușă, nu înainte de a spune cu decență bună ziua.

Soția, încă năucă de întâmplare, îl privi fix pe soț și îl întrebă din nou ce înseamnă asta. Adică, cu alte cuvinte, cerea o explicație. Adică de unde și până unde apăruse în patul lor conjugal acea tânără brunetă și goală, care era explicația, cum era posibil așa ceva, o asemenea nerușinare din partea lui, bărbat de cincizeci de ani, căsătorit de douăzeci și cinci de ani, cu fată și băiat căsătoriți, care la rândul lor au și ei copii?! Cum fusese posibil să comită el așa ceva? Cum? De ce tăcea, de ce nu dădea o explicație, cum ajunsese să decadă în asemenea hal încât să aducă o femeie în lipsa ei?

Soțul o privi uimit, aproape stupefiat. Nu înțelegea de ce se agită, când știa foarte bine că asta îi face rău, nu înțelegea de ce nu e

calmă. Adică lucrurile astea nu se pot discuta fără să se ridice glasul, fără nervi, fără scandal? De ce nu avea răbdare, de ce intra în panică, doar știa foarte bine că el nu-i ascunde nimic și că n-a mințit-o absolut niciodată în douăzeci și cinci de ani de când sunt împreună. Povestea era foarte simplă și foarte scurtă, i-o spune franș, n-are de ce să se ascundă. Aseară, ieșind mai târziu de la serviciu, unde avusese o lucrare de terminat, era oarecum obosit, a simțit nevoia de puțin aer liber, drept pentru care s-a urcat în

Fiat și a plecat spre Snagov. După ce s-a plimbat puțin prin pădure, a pornit înapoi spre casă, mergea încet, era seară, aprinsese farurile, pe jos era ud, tocmai picase o ploicică, șoseaua liberă, își aprinsese o țigară, dăduse drumul la radio.

Când, la un moment dat, atenția îi fu atrasă de ceva mișcător care se afla pe mijlocul șoselei. Era o broscuță. Milos cum e, a oprit, ca să n-o calce. Broscuța a trecut prin fața mașinii, a dat să sară în iarbă, dar s-a răzgândit și s-a întors către el și i-a zis: nene, nu mă iei și pe mine să mă plimbi cu mașina ta? La care el și-a zis: de ce nu! iar ea s-a urcat și s-a așezat cuminte pe scaunul din față, n-a scos un cuvânt până acasă. Aici, ea l-a întrebat: nene, te superi dacă vin și eu cu tine puțin în casă? El a zis: da, vino, și ea a venit.

El s-a dezbrăcat și s-a culcat în pat, drept care broscuța a făcut hop și a sărit și ea în pat. Asta-i culmea, a zis el, dar în clipa următoare broscuța s-a transformat pur și simplu într-o fată brunetă și pistruiată, exact fata pe care o văzuse cu zece minute înainte. Ce înseamnă asta? a întrebat el, intrigat și uimit de fenomen, la care ea i-a răspuns foarte simplu că nu era nimic grav și ieșit din comun. Nu cu mult timp în urmă făcuse cu un grup de prieteni și prietene o excursie în munți, acolo ea se rătăcise și se întâlnise cu o zână rea care o transformase în broscuță, urmând ca blestemul să-și piardă puterea doar atunci când un bărbat avea s-o ia de pe drum într-o mașină marca Fiat și s-o ducă în patul său.

Ceea ce se și întâmplase. Pentru că ăsta era adevărul: dacă el nu o vedea pe șosea și nu o lua cu el și nu o aducea acasă, fata ar fi rămas și acum broscuță, ba mai mult, putea s-o calce o mașină și să moară fără să-și mai revină la starea ei normală de om. Asta a fost întâmplarea, ce atâta scandal și atâția nervi pentru o nimica toată?

Soția ascultă povestea pur și simplu mută de uimire. Ia te uită ce întâmplare îi spunea soțul ei, pe care îl cunoscuse cu douăzeci și cinci de ani în urmă, când era șeful ei de serviciu și o chemase o dată la el în birou și o sărutase cu forța, iar ea îi dăduse o palmă, drept pentru care a doua zi și-au făcut analizele și s-au căsătorit, de-a rămas toată instituția uimită. Soțul ei, un om care se dovedise de o hărnicie proverbială, de o cinste tot proverbială, un tată minunat, vesel, atent, drăguț, care la cei cincizeci de ani arăta excelent, sportiv, mușchiulos, cu părul grizonant pe la tâmple, soțul ei pentru care ar fi fost în stare să-și dea și viața, pe care îl diviniza, omul acesta o înșela! O înșela în propria lor casă și, nu numai atât, dar o mințea cu o nerușinare absolut fără margini, însăilându-i o poveste absolut stupidă, o poveste de adormit copiii sugari, o stupizenie, o imbecilitate, o… Da, e clar, va trebui să-l părăsească, altă cale nu există, nu se poate trăi sub același acoperiș cu un om care e în stare de asemenea fapte. Dacă ar fi înșelat-o decent, fără ca ea să știe nimic, poate l-ar fi iertat, dar așa nu, va pleca acasă la părinți.

Adică nu, nu la părinți, pentru că dintre părinți mai trăia doar tatăl, retras singur la Bârlad, într-o căsuță părăginită, bătrânul s-a cam luat de băutură, mă rog, de asta l-ar lecui ea, dar ce face cu serviciul, ce rost are să se mute în provincie? Se va duce la fiica ei care e căsătorită cu un inginer, un băiat foarte bun și cumsecade, au două camere în Balta Albă, va dormi cu fetița lor, Alice, o răsfățată de doi ani jumate care plânge toată noaptea dacă nu e legănată în brațe — și atunci ea cum o să se ducă a doua zi la serviciu?

Năucă de somn, cu nervii zdrențuiți, numai asta mai lipsea la astenia ei cumplită. Se va duce să locuiască la fiul ei, profesor de desen, și el are tot două camere la bloc, dar, din păcate, nu sunt separate și, decât să dea nas în nas cu noră-sa, care se vopsește ca o paiață și care vorbește vulgar și pe nas, mai bine lipsă. Se duce la mătușa Florența, care e singură, domnișoară bătrână, garsonieră centrală, pensionară liniștită, dar care fumează patruzeci de țigări „Mărășești” pe zi, pute la ea în casă mai rău ca într-o tutungerie, put hainele, mobilele, pereții, de-ți vine să-ți verși mațele. Mai avea o mătușă, ședea prin Ferentari, dar fusese demolată, o mai fi trăind? Sau să meargă la Geta, colega ei de serviciu, pe care a părăsit-o soțul, dar e cam plicticoasă și plângăcioasă. Nu, ar fi penibil să stea

două femei părăsite la un loc… Atunci unde să se ducă, unde să se ducă, unde să se… Eventual să-și refacă viața, să… Nu, nu, ce să refacă, ce să… Mai bine singură, să aibă o pensie, o să…

Soțul terminase povestea cu broscuța de un sfert de oră și era uimit că soția lui nu-i spunea nimic, nu-i dădea nicio replică, la ce se gândea?

— La ce te gândești, dragă? o întrebă el, nedumerit.

— Mă gândeam — spuse ea, tresărind, cu ochii în lacrimi, că ai făcut un gest umanitar, dragul meu. Numai tu ai fi fost în stare să oprești mașina, să iei o biată broscuță și s-o aduci acasă, ca s-o scapi de un blestem, numai tu ești în stare de un asemenea gest.

După care își lipi capul de pieptul lui și izbucni în plâns.

Bărbatul o lăsă să plângă pe săturate, apoi confirmă, sec:

— Da, a fost un gest.

ÎN AUDIENȚĂ

Cu zece ani în urmă, m-am înscris și eu pe o listă.

Voiam să intru în audiență la cineva ca să cer ceva și mi s-a spus că pentru asta trebuie să mă înscriu pe o listă, să las numărul de telefon și să aștept. Într-o zi a sunat telefonul și o voce nazală mi-a comunicat:

— Mâine la ora zece vă primește Ăldesus.

— Cine?

— N-ați cerut dumneavoastră o audiență?

— Am cerut, dar acum zece ani.

— Vă primește mâine, la zece.

La ora nouă și jumătate, a doua zi, eram la poartă. Por tarul s-a apucat să-mi facă un bon. El era un om cumsecade, binevoitor. Nu știa însă să scrie. La școala de alfabetizare chiulise. Făcea o literă la fiecare cinci minute.

— Nu vrei să te ajut? i-am zis.

— Nu, că se cunoaște scrisul, mi-a răspuns.

A terminat bonul la zece și jumătate. Am fugit sus într-un suflet. Șefa de cabinet făcea un tișlaifăr. Extraordinar cum mișca ea andreaua de repede. Numai la o liftieră mai văzu sem o asemenea dexteritate.

— Pot să intru? am întrebat.

— Nu, mi-a răspuns. Șeful e ocupat. Își bea cafeaua.

— Mă rog. Atunci nu-l deranjez.

— Între timp completați formularul acesta.

— E obligatoriu?

— Obligatoriu, dar îl completați de bunăvoie.

Formularul avea 25 de pagini și 85 de rubrici, care sunau în felul acesta: „numele, prenumele și renumele”, „ce culoare preferă”, „dacă părinții s-au dat pe gheață, până la ce vârstă și de ce”, „ce vicii a avut înainte și după” *etc.*

Formularul mi se părea din ce în ce mai pasionant și l-am completat cu plăcere. De altfel, nici nu a durat mult: în șase luni am fost gata.

— Acum pot să intru? am întrebat-o pe șefa de cabinet, care în tot acest timp fusese cu ochii pe mine.

— Acum nu se poate, mi-a răspuns. Fumează.

Și eu sunt fumător și știu ce mare e plăcerea de a fuma o țigară în liniște. Așa că am așteptat vreo lună: șeful fuma țigări de foi.

— Acum pot să intru?

Șefa de cabinet s-a apropiat de ușă și s-a uitat pe gaura cheii.

— Acum nu se poate: moțăie.

— Dacă moțăie, nu-l deranjez. Parcă mie nu mi se întâmplă de atâtea ori, la birou, când m-apucă somnul cel dulce, să picotesc?

M-am pus pe așteptat. Treceau zilele, lunile, anii. La un moment dat, am început să mă plictisesc.

În acest răstimp, șefa de cabinet făcea tișlaifăre.

— Eu — îi zic la un moment dat — am fost de mic copil foarte îndemânatic la lucrul manual. Nu vreți să vă dau o mână de ajutor?

— Ba da, a acceptat ea. Asta (și-mi arătă un tișlaifăr minunat) e făcut tot de un solicitant.

Într-o săptămână am învățat să fac tișlaifăre și m-am pus pe treabă. După ce am terminat vreo zece, am întrebat-o:

— Acum pot să intru?

Șefa de cabinet s-a uitat pe gaura cheii și mi-a spus:

— Acum nu se poate: cască.

„Asta înseamnă că nu și-a făcut somnul, mi-am zis, și e nervos. Prefer să aștept/ După ce am terminat încă un tișlaifăr, șefa de

cabinet s-a uitat iar pe gaura cheii.

— Nu se poate intra, mi-a zis. Ăldesus se scobește în dinți.

Și așa au trecut încă vreo cinci ani. Între timp, șefa de cabinet mi-a devenit dragă, în ciuda unor mici defecțiuni de caracter și a unor atitudini cam înapoiate în muncă.

Ne-am căsătorit. Am făcut nuntă în anticameră, cu pepsi și cafea. După luna de miere, într-o dimineață, m-am pre făcut nervos și i-am aplicat (iertați cuvântul) trei palme, așa cum obișnuiau bărbații din trecut.

— Spune, i-am zis, dacă mă lași sau nu să intru la șef, că altfel te omor, ești nevasta mea și am acest drept, dacă nu chiar datorie!

Ea a început să plângă și să-mi spună printre lacrimi următorul text epico-romantic:

— Dragul meu, iartă-mă, am să-ți spun adevărul. Șeful meu nu mai există. A murit. Familia l-a luat și l-a îngropat.

Dar eu mă simțeam atât de atașată de locul acesta de muncă, încât nu mi-a venit să plec. Și atunci n-am spus la nimeni că a murit. Leafa nu e mare, dar serviciul e plăcut, camera luminoasă și călduroasă. Rămâi și tu aici și vom trăi liniștiți până la adânci bătrâneți.

Așa am și făcut. Am rămas cu ea în anticameră, unde ne-am întemeiat un cămin trainic. Nu ne deranja nimeni.

Când și când suna telefonul. Ea răspundea:

— Momentan șeful e ocupat. Reveniți sau lăsați numărul de telefon și vă căutăm noi.

Altă dată venea cineva cu o hârtie. Semnam de primire, dădeam un număr și asiguram pe respectivul că va primi răspunsul. Altă dată venea cineva să ceară o audiență.

— Momentan, spuneam, șeful e ocupat. Lăsați un număr de telefon și vă căutăm noi.

Dacă individul insista, îl supuneam la proba formularului cu 85 de rubrici. De obicei, toți se lăsau păgubași la cel de-al 67-lea răspuns. Eu am fost o excepție.

Anii trec. Leafa ne merge. De la o vreme nu ne-a mai deranjat nimeni. Nimeni nu mai sună la telefon, nimeni nu mai vine cu hârtii și nu mai cere audiențe. În iureșul năvalnic al vieții, oamenii au uitat de noi. În curând vom ieși la pensie. Vom avea o bătrânețe liniștită.

Uneori, noaptea, când am insomnii, stau și mă întreb: „Oare pentru ce voisem eu atunci să intru în audiență la Ăldesus?”

GALBENĂ ȘI CARPENĂ

Lăcrămioara a venit pe lume ca o binefacere pentru părinții săi trecuți de prima tinerețe, ființe deosebit de cumsecade și deosebit de iubitoare de copii. I-au zis Lăcrămioara pentru că prea multe lacrimi vărsaseră mama ei, tatăl ei, bunica ei și bunicul ei în momentul când se născuse, înflorindu-le casa. Încă din primii ani ai vieții, Lăcrămioara s-a dovedit un copil foarte palid. Atât de palid, încât semăna cu o floarea-soarelui sau cu o rapiță. Chiar așa au și poreclit-o colegii și colegele de școală: Rapiță, ceea ce-i producea destule suferințe sufletești.

Mai târziu, când se făcu ea mărișoară, clanul familiei se adună în secret și dezbătu viitorul pe care trebuia să i-l ași guri. Ce facem cu fata, ce meserie îi alegem? aceasta era întrebarea.

— Cred că ar fi bine s-o facem doctoriță de copii, propuse bunicul. E suavă și delicată și-i place să se joace cu păpușile, deși are aproape nouăsprezece ani.

— Nu e bine, se opuse bunica, știți bine cât de palidă și galbenă e la față, cât de sclifosită e la mâncare, ar da un prost exemplu copiilor. S-o facem ingineră constructoare. Să ridice blocuri prin cartiere.

— Doamne ferește, strigă mama ca din gură de șarpe, cum să ridice blocuri, ea, care e atât de firavă, de nu-și poate duce nici ghiozdanul până la școală? Ce ziceți de-o meserie mai bănoasă? De pildă, coafeză sau cosmeticiana.

— Vai, săriră ceilalți, oripilați. În familia noastră, care a avut figuri culturale de prestigiu, să apară o coafeză?!

După o acerbă luptă de principii și idei, membrii maturi ai familiei au decis să-i ceară părerea Lăcrămioarei. Dacă are cumva și ea o preferință? întrebată, galbena june a ridicat din umeri; n-are nicio idee și nicio preferință, s-o lase să se mai gândească, chestiunea nu-i atât de simplă. Bine, au zis părinții, să se mai gândească, să n-o presăm.

Lăcrămioara s-a gândit circa doi ani, vreme în care părinții îi asigurau două luni la mare, pe timpul verii, două luni pe timpul iernii la Poiana Brașov, pentru schi, plus alte bucurii care fac deliciul tinereții. În restul timpului, fata avea un cerc de prieteni și prietene cu care își omora timpul, ba la un ceai, ba la o escapadă. Într-o zi, părinții au fost chemați la Miliție, unde Lăcrămioara se afla cu un prieten, în urma unui scandal organizat într-un bar public. Întrebați cu ce se ocupă fata lor, părinții au răspuns că deocamdată e în pe noada de gândire și alegere, perioadă despre care știe oricine cât de dificilă și pretențioasă e. „Scurtați perioada”, i-au eratuit cei de la Miliție. Ajunși acasă, părinții i-au pus Lăcrămioarei întrebarea fatală: ce faci? Sensibilă cum o știm, Lăcrămioara a început să plângă, i-a făcut brute, amenințându-i că, dacă o obligă să-și aleagă o meserie care nu-i place, îi blestemă toată viața. Părinții i-au mai dat un răgaz de un an de zile, care s-a prelungit la trei ani, răstimp în care Lăcrămioara ducea o viață eminamente nocturnă, țipând să fie lăsată în pace să-și trăiască tinerețea, că altfel odată se enervează și se mărită cu un tip din Insulele Canare și-i lasă singuri. Dar, într-o dimineață, când Lăcrămioara tocmai sosea de la bar, însoțită până la poartă de către tipul din Canare, tatăl, mama, bunicul și bunica se enervară, își ieșiră din minți, puseră mâna pe ea, îi aplicară o mamă de bătaie, o închiseră în casă, îi confiscată îmbrăcămintea și-i dădură ultimul avertisment: „dacă nu te hotărăști să te apuci de ceva, nu mai ieși din casă până la sfârșitul zilelor, că noi n-avem pensie ca să ne-o toci tu!”

Lăcrămioara a oftat vreme de trei zile înăuntru (a oftat și canarezul pe-afară), după care a solicitat o întrevedere cu părinții.

— Gata, le-a zis ea, m-am decis ce să fac în viață.

— Slavă Domnului, au respirat bătrânii cu toți plămânii.

Ce vrei să te faci?

— Vreau să mă fac poetă!

— Poetă?! Minunat! Meseria nu e prea bănoasă, dar e curată, se face la domiciliu și aduce un frumos prestigiu familiei. Apucă-te de treabă. Scrie prima poezie. Să te vedem de ce ești în stare.

Lăcrămioara s-a gândit o noapte întreagă, cu ochii la stele, după care s-a prezentat în fața părinților, solemnă.

— Uite, zise ea, am început prima poezie, am scris primul vers. E vorba de o poezie autobiografică și se cheamă „Rapița". Primul vers sună așa: „Sunt ca o rapiță de galbenă".

Mai departe nu am putut să merg pentru că nu am rimă la „Galbenă". Dacă îmi faceți rost de o rimă, continui.

După care a tulit-o pe ușă și a sărit direct în mașina tipului din Canare. S-a întors acasă după patru zile și cinci nopți, palidă și nervoasă. A răcnit la ei din ușă:

— Mi-ați găsit rima?

Nefericiții părinți și bunici au tăcut. Nu găsiseră încă o rimă la „galbenă", deși se dăduseră cu capul de toți pereții și-i citiseră pe Eminescu și Coșbuc din scoarță-n scoarță. Întrebaseră prietenii, vecinii, nimeni nu le dăduse cuvântul. Se gândiseră să dea un anunț la mica publicitate sau să consulte un specialist, câte nu le trecuseră prin cap, numai să asigure unicei lor fiice un viitor fericit. Între timp, Lăcrămioara dispărea de acasă cu zilele și cu nopțile și-i amenința că, dacă nu-i găsesc rima mai repede, ea se mărită cu un tip nordic, proprietar de fiorduri, și-i lasă singuri la bătrânețe. Dar iată că, într-o noapte, bunica avu o puternică insomnie, se gândi ea ce se gândi și găsi o rimă la „galbenă". Sculă toată casa și le anunță vestea.

— Am găsit rima! „Carpenă"! Adică femininul de la carpen. Știu și cum vine versul următor: „Sunt ca o rapiță de galbenă / și tare în esență ca o carpenă".

Unde e fata?

Unde e fata? Fata nu era acasă. Au pornit după ea s-o caute. Au bătut toate barurile și restaurantele, n-au găsit-o.

Au găsit-o la Miliție, arestată, era vârâtă până-n gât într-o teribilă afacere cu valută, chestie de doi ani.

Părinții au început să-și dea cu pumnii în cap. În schimb.

Lăcrămioara nu avea remușcări.

— De ce nu mi-ați găsit rima la timp?

BOUL ȘI VIȚEII

Un bou ca toți boii, adică o ființă blândă, cumsecade și îndeajuns de chinuită de jugul vieții, ajunsese la vârsta bătrâneții înaintate cu oasele obosite și învinse de boală. În adăpostul lui modest de la marginea pășunii, nespus de greu treceau zilele și nopțile, fulgerate când și când de amintirile luminoase ale tinereții și de bucuria gândului că toți copiii lui ajunseseră bine pe alte meleaguri. Văzându-l că tânjește, vaca îi spuse într-o bună zi:

— Măi bărbate, tare te văz bătrân și îngenuncheat de gânduri, fânul proaspăt nu-ți mai prieste, apa rece de izvor

— Nu, aerul nostru curat așijderea. Ia-ți traista și du-te pe la oraș, vizitează-ți feciorii și mai clătește-ți și tu privirea cu peisajul urban. Că știu că ți-e dor de ei, demult nu i-ai mai văzut și demult nu ți-au mai scris, probabil tare vor fi fost și ei ocupați cu treburile lor orășenești.

Boul o ascultă și așa făcu. Într-o dimineață își puse o traistă în băț, în traistă niște nuci și niște gutui pentru nepoți, se urcă în tren și plecă spre București. În Gara de Nord, imediat ce coborî cu greu din personalul 1002, își roti privirea cea blândă și bătrână ca să-i vadă pe cei trei fii, pe care-i anunțase prin scrisoare, cu o săptămână în urmă, că va veni.

Multe și variate persoane mișunau pe peronul deschis ca un ziar, numai cei trei viței ai lui, crescuți cu greu și cu bucățile de mâncare rupte de la gură, nu se aflau. Bătrânul bou nu zise nimic, își luă traista și porni ușurel spre centru, la adresa celui mai mare dintre viței și, totodată, cel mai ajuns. După ce bâjbâi vreo jumătate de zi pe diferite străzi, un pionier fruntaș la învățătură îl luă de mână și-l duse la adresa respectivă.

Boul îi dădu o nucă și-o gutuie drept recompensă, pionierul ezită ce ezită până se hotărî să primească, după care persona jul nostru bovin sună la ușa vițelului cel mare. Să tot fi trecut vreo cinci minute

până când acesta deschise ușa și alte cinci până când se căzni să-și compună o mutră plăcut sur prinsă de respectiva vizită.

— Bine venișI, tată, și să știi că abia acum trei minute primii scrisoarea matale, că tocmai vorbeam ieri cu soția că poate vor veni să te întâmpine la gară măgarii ăia de frați ai mei, căci eu tocmai am mașina la gresat.

Nevastă-sa, o viță trupeșă, era la oglindă și-și punea coada pe moațe, așa că n-a catadicsit să-i răspundă la bună ziua, iar moșul s-a făcut că tușește în clipa când aceasta îi zicea soțului printre dinți:

— Da' de ce-a venit la noi și nu s-a dus la ăilanți, că ei au mai mult spațiu excedentar?

— Taci, a zis vițelul, că și ai tăi dau buzna când nu te aștepți și lasă că mâine îl duc la ăl mijlociu.

După care vițelul l-a așezat pe bătrânul tată pe un scaun fără spetează, în bucătărie, și i-a zis:

— Tată, noi o să plecăm nițel la un bairam, că suntem invitați, iar mata simte-te ca acasă, stai aici până venim noi, că nu stăm mult.

Au plecat vițelul cu vițica, bătrânul a așteptat ce-a așteptat pe scaun, încremenit, dar când s-a făcut miezul nopții, și-a luat inima în dinți, a spart o nucă, a mâncat-o și s-a culcat pe jos în bucătărie, că pardoseala era cam rece, dar curată.

Când s-au întors, pe la două noaptea, vițelul și vițica l-au trezit să-l întrebe dacă se simte bine și să-l roage ca pe la ora șase dimineața să se scoale, să se ducă să ia niște lapte, să facă piața, să cumpere niște petrosin, să ia o căldare cu apă să spele mașina cea roșie din fața casei *etc.* Pe la prânz, când s-a sculat, vițelul l-a întrebat pe bătrân dacă a făcut toate treburile, dacă e sănătos în general, l-a chemat în bucătărie, i-a pus în față o bucată de pâine, plus două măsline și jumătate, după care l-a scos pe ușa de serviciu, l-a dus până-n fața casei vițelului cel mijlociu și l-a lăsat acolo.

Bătrânul și blândul bou a sunat la ușa celui de-al doilea fiu, i-a deschis noră-sa care nu-și aducea aminte de unde îl cunoaște și l-a luat drept unul din ăia care vând oale, l-a poftit în bucătărie și i-a declarat că fiul lui nu e acasă, e plecat naiba știe unde, probabil are o ședință, după care o să se ducă la un meci de fotbal, că așa are el obiceiul, dacă vrea să-l aștepte n-are decât, că pe ea n-o deranjează, întrucât tocmai trebuie să pice maseuza s-o frământe,

căci a început să facă burtică după ultima naștere. Boul a așteptat în bucătărie câteva ceasuri, a mai spart o nucă, s-a ospătat și a ascultat cu urechile lui cam pleoștite de vârstă cum a sunat telefonul și cum nora-sa vorbea cu cineva astfel:

— Dragă, vezi că vita aia de frat-tu, pe care-l știi cât de ordinar este, l-a adus pe tată-tu pe capul nostru și, ori vii și-l iei, ori mai întârzii și-i dau eu ce trebuie de înțeles și așa mai departe.

Boul s-a ridicat imediat și s-a îndreptat spre ușă, în timp ce nora-sa tocmai venise să-i spună că soțul ei și fiul lui nu mai vine acasă, întrucât tocmai l-au obligat pe linie de serviciu să plece în străinătate, undeva în Paraguay, într-o ches țiune urgentă. Boul a ieșit în stradă și a început să se întrebe încotro s-o ia, căci adresa vițelului cel mic n-o știa, iar înapoi la noră-sa nu-i venea să se întoarcă. Chinuit de dilemă, a rămas în stradă vreo trei ore, până când se întoarse din Paraguay fiul cel mijlociu, fiu care se arătă foarte mirat că-l găsește acolo. El se dovedi nespus de serviabil și-l conduse personal acasă la vițelul cel mic, îl introduse în lift, îi arătă pe ce buton să apese și se făcu nevăzut. Vițelul cel mic deschise de îndată, îl pupă cu duioșie pe bot și-l rugă să-l scuze că-l duce în casă pe ușa de serviciu și-l lasă în camera de serviciu în noaptea respectivă, deoarece tocmai atunci îi venise șeful în vizită cu soția, plus niște cunoscuți și n-are rost să se obosească stând cu ei, care discută numai chestii intelectuale și inaccesibile oamenilor simpli de la țară. Moșul dormi ghemuit în cămăruța de serviciu, din care lipseau patul și aerul, iar a doua zi îi spuse fiului cel mic că are arzătoarea dorință de a-i vedea pe toți cei trei viței deodată, să stea nițel de vorbă, să ciocnească un pahar cu ei și să le ureze multă sănătate din partea mamei lor care-i visează zi și noapte, cum numai o mamă e în stare să-și viseze fiii plecați de-acasă.

Vițelul cel mic zbârnâi din telefoane câteva ceasuri, folosi tot felul de expresii frățești la adresa fraților care se lăsau cam greu invitați și, în aceeași zi, toți cei trei viței se întâlniră cu tatăl lor pe teren neutru, adică într-o bodeguță plină de fum, clienți beți și chelneri murdari. Se scuzară toți trei că sunt foarte grăbiți și comandară un kilogram de vin cu patru pahare. Bătrânul bou începu să lăcrimeze de emoția clipei solemne, se interesă de sănătatea lor, de fericirea lor și de starea lor materială. La a treia chestiune, fiecare dădu din

colț în colț, dar când constatară că bătrânul nu le cere nimic, răsuflară ușurați. După ce băură vinul, pe care-l plătiră fifti-fifti, cei trei viței îl mângâiară pe bătrân pe creștet și-i spuseră împreună:

— Tată, ne bucurăm foarte mult c-ai venit să ne vezi, c-o duci bine, că ești sănătos și uite ce te rugăm noi: mata tot ești bătrân și nu te mai interesează aspectele exterioare ale existenței. Ce-ar fi să ne dai nouă pielea matale să ne facem niște încălțăminte pentru iarnă, căci sinteticul ăsta nu ține deloc de cald.

Bătrânul s-a emoționat brusc, ca orice tată când trebuie să facă un sacrificiu pentru fericirea fiilor săi, și s-a lăsat jupuit. După care și-a luat traista, a pornit pe jos la gară, și-a scos bilet cu ultimii gologani și s-a urcat în tren. Câțiva călători cumsecade și-au exprimat mirarea văzându-l fără piele pe el, în prag de iarnă.

— Moșule, ai scăpat cumva de la abator? l-a întrebat unul, ironic.

— Nu, răspunse bătrânul cu candoare, am fost în vizită pe la fiii mei.

PUTEREA DRAGOSTEI

Tatăl și mama își așteaptă fiica să se întoarcă de la cinematograf. Fiica întârzie. Nimeni nu poate descrie îngrijorarea care-i cuprinde pe un tată și o mamă când fiica lor întârzie la cinema. Nici chiar eu. Ei se plimbă prin casă și-și dau pumni în cap: de ce au lăsat-o, de ce, când în cartier a existat cazul unei croitorese a cărei fiică s-a dus la cinema și a fost găsită după trei zile ca vai de ea? Dacă… în sfârșit, soneria.

Fiica a sosit cu o întârziere de aproape două ore. E îmbujorată. În urma ei intră un tânăr cu o înfățișare foarte ciudată și foarte timidă. Ce e cu acest tânăr? Fiica dă explicații: din întâmplare au stat alături la film, apoi s-au plimbat prin parc, s-au îndrăgostit și…

— Mamă, să nu te sperii, noi doi am hotărât să ne căsătorim.

Mama și tatăl cad pe scaun, leșinați. Ei, care fuseseră, la vremea lor, prieteni platonici cinci ani și logodnici activi patru ani, nu puteau pricepe cum a fost posibil ca în câteva ore fiica lor să cunoască un tânăr, să se îndrăgostească de el și să decidă căsătoria. Nu, așa

ceva ei nu puteau înțelege, ei simțeau că înnebunesc, că-și pierd mințile.

— Dar cum e posibil, cum e posibil? urlă tatăl, aproape dement.

— Tată, încearcă să fii demn, îl sfătui fiica. Nu uita că eu sunt o ființă modernă, un om al ultimului pătrar al secolului douăzeci. Uneori, pentru o mare iubire nu e nevoie decât de o privire. Nu uita de Romeo și Julieta.

— Te rog, urlă mama. Fără exemple din literatură! Dacă vrei să discutăm cu exemple, ia-le din viață.

— Din viață l-am luat pe el, spuse fata, simplu. Îl iubesc. Mamă, ce sublim e acest sentiment!

Tatăl și mama se priviră reciproc. Gluma se îngroșa. Ce era de făcut? îl priviră atent pe tânăr: individul părea suspect: îi tremură o mână, i se mișca o ureche și avea un singur ochi. Dar măcar cine era, câți ani avea, ce meserie avea, ce școală urmașe?

Tânărul își înălță o sprânceană și-și flutură o ureche.

— Ce e aceea școală? întrebă el.

— Școala e acea instituție unde copii și tinerii învață tot felul de lucruri folositoare despre și pentru viață, răspunse tatăl, după care i se adresă mamei: fii atentă, tipul nu știe nici ce e aceea o școală, trebuie să fie un mare derbedeu, abia acum observ că e îmbrăcat în pantaloni scurți.

— Dragă, zise mama către fată, băiatul acesta nu mi se pare normal, are partea dreaptă mai jos decât cea stângă.

— Mamă, mie mi-e drag și cu acest defect. Câte femei superbe nu au iubit pătimașe bărbați fără o mână, un picior, o ureche, un nas sau o gură? Crezi că Napoleon era mai frumos decât el?

— L-ai întrebat cum îl cheamă, dacă are părinți, de unde e?

— Când era să-i pun atâtea întrebări și ce rost avea?

— Totuși, nu știi nimic despre el? Nimic? Te măriți cu un necunoscut? Cu un individ de pe altă lume?

Fata izbucni în râs.

— Ați ghicit: e de pe altă lume. De pe altă planetă. E extraterestru.

Cei doi părinți căzură de pe scaune. Apoi se îngălbeniră de spaimă. Extraterestru! Doamne, să nu le facă ceva, să nu-i strângă de gât, să nu considere că l-au jignit… Deveniră mai prudenți și mai amabili, nu cumva să-l enerveze.

— Ia loc, dragă, nu sta în picioare, îl pofti tatăl. Când ați venit, cum ați călătorit, cum ați…

Tânărului i se aprinse o lumină în frunte și le povesti, pe scurt, că e de pe planeta numărul cutare, că a venit împreună cu familia sa formată din doi părinți și patru sute zece frați și surori și că se duc să-și facă concediul în nu știu ce galaxie și că s-au oprit aici doar în trecere. Curios, tatăl continuă cu diverse întrebări, voia să știe mai multe despre el, despre familia lui, despre existența lor de extratereștri.

— Și voi sunteți mamiferi? Adică copiii cine-i naște:

femeia sau bărbatul?

— Depinde cine are timp, răspunse tânărul, sec, ceea ce pe mamă o făcu să râdă.

— Interesant, interesant, zise tatăl. Scuză-mă că te întreb și alte lucruri despre voi. De pildă, despre relațiile dintre părinți și copii. Ascultă copiii sfaturile părinților, au respect față de cei care i-au născut și crescut? Te întreb aceste lucruri, deoarece am citit într-o carte științifico-fantastică despre o planetă unde copiii se nasc mai înțelepți decât părinții lor și, pe măsură ce îmbătrânesc, părinții primesc educație din partea copiilor. De pildă, la voi, copiii, când vor să se căsătorească, cer consimțământul părinților?

— Nu. Invers.

— Adică părinții cer consimțământul copiilor?! Foarte interesant, foarte interesant. Dar, dragul meu, dacă voi, după câte înțeleg, nu aveți școli, de unde acumulați învățătura necesară pentru viață?

— Ne naștem cu ea.

— Bravo! înseamnă că sunteți niște ființe extrem de evoluate. De altfel, tot în cartea pe care am pomenit-o se spunea că pe planeta respectivă ființele respective au buzunarele pline cu pastile pentru toate cele șapte arte. Dacă vor să vadă un film, iau o pastilă, închid ochii și văd filmul în ei înșiși. Dacă vor să vadă o anumită piesă de teatru sau să citească o carte, procedează la fel. Și la voi e tot cu pastile?

— Nu. La noi e cu prafuri.

Tatăl și mama erau încântați. Tânărul făcuse o impresie bună. Era isteț, nu vorbea mult, părea dintr-o bucată. Ce dacă arăta cum arăta, ce dacă era de pe altă planetă? S-ar putea ca fata lor să fie fericită

cu el. De altfel, ea încă de mică avea o vocație cosmică, se uita mereu după stele, sărea de pe balcon, făcea planorism. În fond, de ce n-ar fi ea pioniera căsătoriilor interplanetare, de ce să nu intre în manuale și în dicționare?

— Draga mea, rosti tatăl, solemn, aveți consimțământul nostru. Duceți-vă și faceți-vă Wassermann-ul.

Aici se ivi prima încurcătură: tânărul nu avea sânge.

Așa erau ființele pe planeta lor. Mă rog, o să dea ea sânge de două ori. A doua încurcătură: el trebuia să plece de îndată, familia îl aștepta îngrijorată, era pilotul principal al astronavei, fără el nu puteau decola. Dar nu-i nimic, se duce cu ei până în galaxia respectivă și se întoarce imediat, după care se va stabili aici cu fata și vor întemeia o familie trainică și cu mulți copii. Ce înseamnă că se va întoarce imediat, cât va dura asta? s-au interesat părinții. O sută de ani, a răspuns tânărul, lăsându-i încremeniți. Da, o sută de ani. De ce au rămas atât de uimiți? I-au explicat că o sută de ani e mai mult decât o viață de om, dar el n-a înțeles nimic. La ei, ființele erau nemuritoare. Deci și el era nemuritor. Ce conta la un nemuritor o sută de ani?

Părinții cugetară ce cugetară, după care deciseră să-și retragă consimțământul. Nu, fiica lor nu putea să-l aștepte o sută de ani, îi cerea un sacrificiu prea mare. Le pare rău, dar așa ceva nu se poate.

Atunci sări fata și strigă, pătimașă:

— Dragul meu, nu asculta ce spun ei. Eu te voi aștepta!

Voi învinge toate granițele biologice și te voi aștepta. Îți voi dovedi că fidelitatea unei pământene îndrăgostite nu cunoaște limite și că demnitatea ei e mai presus de orice. Mergi sănătos și să nu uiți nicio clipă că aici, pe această planetă, o inimă omenească bate numai pentru tine. Drum bun! Te aștept peste un secol. Grăbește-te!

Tânărul plecă. În urma lui se lăsă o tăcere îndelungată.

Într-un târziu, tatăl o întrebă pe fată:

— Cum se numea filmul la care v-ați cunoscut?

— „Puterea dragostei”, îi răspunse aceasta, gânditoare.

Tatăl îi șopti mamei, la ureche:

— Vreau să-ți spun o părere strict personală. „Filmul, în general, e o tâmpenie, nu are nicio legătură cu frumosul estetic. Nuedegeaba

specialiștii l-au pus pe ultimul loc în clasamentul artelor.

— Cea de-a șaptea artă! zise mama, cu un dispreț profund. S-o ia mama dracului!

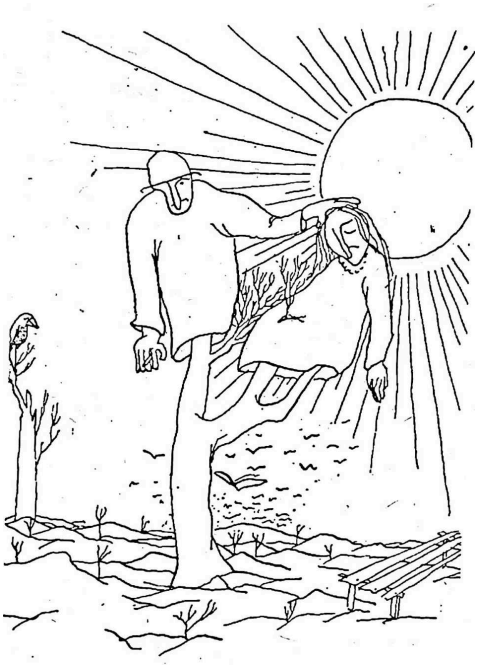

FOTBALUL E UN JOC DE BĂRBAȚI

Vestea că pe Lumea Cealaltă va avea, în sfârșit, loc meciul de fotbal Paradis-Infern a scos pur și simplu din minți pe toți gazetarii sportivi de pe Pământ. Erau, slavă Domnului, și aici destule evenimente după care le lăsa gura apă (numesc doar campionatul mondial de fotbal al fecioarelor blonde din Australia, campionatul european de fotbal pentru ambliopi, campionatul american de fotbal pentru ne văzători și campionatul de fotbal pentru piticii din Patagonia), dar altceva era să fii de față la un meci în care se întâlneau reprezentanții cu crampoane ai celor două mari puteri ale Universului. Dificultatea începea în clipa efectuării formalităților. Hai să zic că nu era moarte de om să completezi niște formulare și să faci niște vaccinuri, dar exista o cerință care pe foarte mulți i-a făcut să dea înapoi. În momentul în care trebuia să treci granița, individul aflat la ultima barieră, Marele Vameș, avea obligația să-ți dea una în cap și să te treacă în neființă; altfel nu puteai ajunge pe Lumea

Cealaltă. Ca să nu lungesc vorba, aflați că singurul care s-a dovedit capabil să depășească aceste încercări am fost eu. Ce-am avut și ce-am pierdut, mi-am zis, fie ce-o fi, mă duc, nu scap ocazia asta nici în ruptul capului. Iată-mă, deci, față în față cu Marele Vameș, care, în câteva clipe, ceac-pac, mi-a eliberat sufletul de trup și m-a lăsat să trec Dincolo.

Călătorie normală și oarecum agreabilă, mai ales că la o cotitură m-am cuplat cu un grup de suflete simpatice și vesele, provenite de la o nuntă sfârșită cu tam-tam. De unde vii, unde mergi, ba una, ba alta, vai ce noroc pe mata, frumoasă meserie ai, bată-te să te bată, să ne trimiți o vedere, în sfârșit, am ajuns.

Nu-mi cereți să vă fac o descriere a ținuturilor de pe Lumea Cealaltă, pentru că reporterul sportiv numai de culoarea locală și alte fleacuri nu are timp să se ocupe în astfel de ocazii. Imediat cum am ajuns acolo am bătut la poarta Infernului, interesat să aflu primele amănunte despre reprezentativa dracilor, în legătură cu care circulau niște anecdote date naibii. Dracul de serviciu aflat la poartă s-a arătat oare cum surprins că un ziarist sportiv cere să intre de bunăvoie în Iad, deoarece ceilalți colegi ai mei care se aflau înăuntru erau obligați să-și facă foc cu propriile lor articole sub cazanele în care fierbeau fără apă. I-am spus că sunt în misiune și m-a condus în marea sală a cazanelor, la Satana. Acesta ședea într-un fotoliu de sârmă ghimpată și supraveghea mersul focurilor și al aprovizionării cu smoală. Situația nu era prea strălucită, părea nervos, dar m-a primit totuși cu bunăvoință, de unde am dedus că setea de publicitate e tot o treabă drăcească.

— Maestre, i-am spus, am venit să mă interesez despre pregătirile echipei dumneavoastră pentru meciul cu Paradisul. Aș vrea să stau de vorbă cu antrenorul.

Satana a făcut un semn către dracii care îi umpleau pipa cu hașiș să se îndepărteze și mi-a spus, pufăind:

— Dragul meu, antrenorul echipei sunt chiar eu. O să ți se pară poate bizar, dar decât să las treaba asta pe mâna unuia care să mă enerveze — că sunt foarte nervos, fii atent — am luat-o în mâinile mele bătrâne și păroase. Dacă te interesează un interviu în exclusivitate, dă-i drumul, că-mi place.

— Maestre, cititorii mei ar fi interesați, în primul rând, să afle ce criterii au stat la baza selecționării jucătorilor.

V-ați ghidat după calitățile lor fizice sau tehnice?

— Dragul meu — că-mi place să fiu intimist cu ziariștii

— Află că niciuna, nici alta. Baza a fost calitatea morală.

Fotbalul e. Un sport nobil și dacă e nobil, el trebuie să dea prilejul unei înălțări sufletești, nu-i așa?

— Păi sigur.

— Ei bine, în echipa mea au intrat elementele cu trecut verificat, păcătoșii cei mai de încredere, soți care și-au ucis soțiile în chip bestial, copii care și-au otrăvit părinții, nepoți care și-au strangulat bunicii paralitici și doi sinucigași din dragoste la prima vedere. Imediat după selecționare i-am scos de la cazane și i-am trimis în cantonament. Chiar acum am un antrenament cu ei, așa că ești invitatul meu.

Am plecat cu Satana spre cantonamentul reprezentativei Infernului, eu mergând pe picioare, el fiind purtat pe cozile a zece draci, împletite în formă de hamac. Cantonamentul fotbaliștilor satanici — poate o să vă mire, poate n-o să vă mire — era un bar de noapte, unde o orchestră numeroasă bătea infernal din tobe și urla din goarne, iar dracii beau alcool din sticle și butoaie, dansau cu drăcoaicele sau jucau pocher pe ochi. Adică, de ce pe ochi și nu pe bani — am întrebat eu, și mi s-a răspuns: păi banul nu e ochiul dracului?

Satana s-a arătat mulțumit de felul cum se desfășura programul cantonamentului, s-a interesat dacă nu cumva a ațipit cineva în timpul nopții, ca să-l ia în șuturi, i s-a spus că nu, după care le-a ținut fotbaliștilor următorul spici:

— Dragile mele lepădături și secături. Să vă ia mama mea dacă n-o să învingeți, la mine, în Iad, să nu vă mai întoarceți, în Rai să rămâneți, că am boală să-l oftic pe babacu' (e vorba de Dumnezeu — nota mea), cu busuiocarii lui cu tot.

Mă, că dacă nu bateți, vă scot la spălat veceuri un catralion de ani, cârpe de bucătărie vă fac și fitile de lampă. Acum mergem la antrenament, după care mă stabilesc asupra formației. Marș!

Dracii au luat-o la trap spre terenul de antrenament, care se afla într-o sală alăturată, special amenajată. Antrenamentul n-a durat

decât două minute, pentru că toți jucătorii erau dați naibii de pregătiți, era un non-sens să-i obosească de pomană. Antrenamentul fiecărui component al lotului a constat din următoarele exerciții: 25 de înjurături de mamă scrâșnite printre măsele, 50 de autopumni în fălci în fața oglinzii, scuiparea în față a unui manechin ce întruchipa viitorul adversar, ruperea în două a unui butuc de stejar dintr-o singură lovitură cu șpițul și o sută de lovituri cu capul într-un zid de beton armat. Mulțumit de rezultatul antrenamentului, Satana a anunțat formația care urma să evolueze a doua zi: Drac I, Drac II, Drac III, Drac IV, Drac V, Drac VI, Drac VII, Drac IX, Drac X, Drac XI și Drac XII. De ce nu juca Drac VIII? Pentru că ieri dimineață, mi s-a spus, a fost prins bând apă pe burta goală.

Mulțumindu-i Satanii pentru amabilitatea cu care m-a primit, am părăsit imediat Infernul pentru a face o vizită în Paradis.

Încă înainte de a intra acolo, am aflat că situația echipei angelice era grav avariată de diferite disensiuni interne. M-am convins că e așa, văzându-l pe Sfântul Petru, în ghereta lui de la poartă, destul de indispus.

— Sfinte, i-am spus, știam că ați fost numit selecționer, ce căutați aici?

— Să fii dumneata sănătos de când am fost destituit.

Atotputernicul a zis că sunt prea moale cu îngerii, că am adus aici obiceiuri pământești, și l-a pus pe Gavrilă să-i mâne la antrenament cu sabia de foc. Dar l-a schimbat și pe el cu Ilie, care n-a rezistat decât un sfert de ceas și acum la cârma echipei este însuși Atotvăzătorul. Du-te repede, că-i prinzi la antrenament.

Fug într-un suflet pe aleile Raiului și dau de echipă pe o poieniță acoperită cu albăstrele și puf de păpădie. Dumnezeu-antrenorul stătea într-un cărucior tras de o motocicleta și urmărea antrenamentul cu un ochi, cu celălalt fiind spre televizorul care transmitea de pe Pământ o partidă de cap cică între America și Europa. Formația Paradisului (înger I, înger II, înger III, înger V — căci înger IV fusese scos din lot din cauza unei luxații la aripioara stângă — înger VI, înger VII, înger VIII, înger IX, înger X, înger XI, înger XII) făcea și ea un antrenament intens, care consta din: bătăi ușoare din aripi, puparea pe gură a unui adversar imaginar,

reverențe grațioase în fața unui public imaginar și exerciții de prezentare a scuzelor în fața adversarului după înscrierea golurilor.

Solicitat de mine, Dumnezeu a făcut pentru cititori următoarea declarație:

— Nu ne interesează rezultatul decât în cazul în care vom câștiga. Jucătorii mei au indicația să joace un fotbal cultural-artistic, un fotbal-metaforă, elevat din punct de vedere spiritual, care să îndemne spectatorul spre frumos și dragoste față de aproapele său. Deși unele organe de presă ne-au acuzat de idealism, noi credem în principiul „fotbal pentru fotbal", fotbalul cu tendință fiind invenția renega tului Satana.

Pentru că venise vorba despre presă, m-am apucat imediat să răsfoiesc unele ziare apărute chiar atunci. Mi-a plăcut faptul că gazetarii de pe Lumea Cealaltă duceau o polemica de idei foarte virulentă. În primul rând, se punea întrebarea dacă e necesar sau nu un arbitru, dat fiind că se întâlneau forțele supreme ale Universului și că ideea Marelui Arbitrar era în mâinile lor. „Ar fi o formalitate strigătoare" — scria în articolul său de fond „Iadul liber", iar „Glasul Paradisului" confirma chiar din titlu: „Așa e!"

O altă chestiune în suspensie era cea privind mingea. Cu alte cuvinte, se punea problema dacă să se joace cu o minge propriu-zisă sau numai cu ideea de minge. De aici se mergea mai departe și se susținea chiar ca terenul însuși să fie sub formă de idee, pentru că meciul însuși slujea Marea Idee.

În sfârșit, sosi ziua meciului. În piața care despărțea Paradisul de Infern, destul de încăpătoare, veniseră cu mult timp înainte spectatori și spectatoare, adică draci, drăcoaice, îngeri și îngerițe, fiecare ocupând peluze separate, fiecare purtând obiecte de produs zgomot și pancarte cu îndemnuri mobilizatoare. Mi-am notat de pe aceste pancarte câteva lozinci interesante, nu atât pentru forma, cât pentru conținu tul lor:

„Hai, dracilor, mai cu spor
Că e vai de capu' lor!
Că voi aveți stofă.
Iar ei sunt în cofă!"

Sau:

„Fie dracul cât de negru îngerul e un integru.

El știe cum să se lupte
Și din victorie să se înfrupte”.

Cu câteva minute înainte de meci, anunțați de trâmbițe, surle, țimbale și răcnete de „ura”, au sosit și cei doi mari patroni — Dumnezeu și Satana. Aceștia au dat mâna cu toți jucătorii, i-au gâdilat sub bărbie, le-au oferit diferite sfaturi folositoare și au luat loc apoi împreună în loja principală.

La ora dinainte fixată a început meciul. Obișnuit cu așa-zisele meciuri de fotbal de pe Pământ, mi-a fost destul de greu la început să mă deprind cu alergătura aceea turbată a unsprezece îngeri și unsprezece draci după ceva care nu se vedea, adică după o idee de minge. În orice caz, încă din secunda unu a partidei mi-am dat seama că echipa angelică a luat meciul în mână și că se află în plină ofensivă.

Ceea ce m-a intrigat oarecum, cunoscând antecedentele, era stilul de joc foarte diferit al celor două echipe. Astfel, dacă dracii se încadrau în limitele admise ale sportivității, îngerii, pe care îi văzusem la antrenament făcând exerciții de pupare și mângâiere a adversarului, deveniseră brusc niște fiare sălbatice, care se dedaseră la cele mai ignobile gesturi. Am notat, de pildă, în secunda doi, o ciocnire între înger IV și Drac II, ultimul ieșind din această scurtă afacere cu un ochi scos, o ureche smulsă și cu coada fracturată. În secunda trei, înger IX l-a trântit la sol pe Drac I, cel care apăra ideea de poartă, l-a jucat temeinic în picioare, după care i-a aplicat un șpiț în locurile sensibile, în timp ce Atotvăzătorul și Atotantrenorul striga cu o satisfacție neînchipuit de crudă: „Așa! Așa!” Bineînțeles că, în această fază confuză, n-a fost prea dificil pentru îngeri să introducă ideea de minge în ideea de poartă — și să fi văzut atunci ce bucurie demențială era în peluza Paradisului, ce chiote, ce pupături, ce faceri în necaz și ce sâc-uri din partea îngerițelor la adresa dracilor.

Căpitanul reprezentativei Infernului s-a prezentat imediat la Satana și l-a întrebat scurt:

— Ce facem, metri, că ăștia ne rupe?

— Nu răspundeți la provocări, a șoptit stăpânul Răului.

Cert este că în secunda cinci dracii au făcut ce-au făcut, s-au năpustit cu toții spre poarta îngerilor, Drac XII a lovit ideea de minge

cu cioturile lui de coarne atât de fulgerător, încât aceasta a intrat ca un satelit natural în ideea de poartă.

— Ce porcărie! a strigat Dumnezeu. A fost ofsaid.

De aici a început cataclismul. Un caft gigantic s-a încins între jucători, cu capete în dantură și picioare în burtă, cu pârâituri sinistre de oase și cranii, mușcături de nas, gât și urechi, plus înjurături dintre cele mai murdare, încă necunoscute pe Pământ. După care au început să se bată spectatorii între ei și spectatoarele între ele. Îngerii le smulgeau dracilor bărbile, dracii le smulgeau îngerilor penele din ari pioare, cei doi antrenori supremi și-au ieșit și ei, firește, din minți, Satana l-a apucat pe Dumnezeu de barbă, Dumnezeu l-a prins pe Satana de coadă și a început să dea cu el de caldarâm până când acesta a strigat: „Gata, dom'le, ajunge!"

și dacă meciul a durat doar cinci secunde, răfuiala s-a prelungit până târziu după miezul nopții, când fiecare tabără și-a luat rămășițele și s-a întors acasă.

În aceeași seară, am scris un reportaj intitulat: „Afară cu huliganii din fotbal", în care condamnam jocul barbar al celor două echipe, insistând asupra faptului că aceasta înseamnă un rău exemplu pentru lumea de pe Pământ. Am pre dat reportajul la Oficiul poștal al Raiului, pentru ca a doua zi să aflu că textul nu a fost transmis pe Pământ și că Dumnezeu dorește să stea de vorbă cu mine pe această chestiune.

Cum am intrat la Dânsul, am început să urlu:

— Protestez!

Atotvăzătorul s-a uitat cu un ochi la mine și cu altul în textul din fața lui și a mârâit:

— Măi acesta! Tu crezi că te-am primit aici să mănânci borș pe seama noastră?

— Doamne, nu permit să…

— Ce nu permiți, mă muritorule? ăla e fotbal ce faceți voi? Baletu' ăla de domnișoare? Fugăriți nouăzeci de minute o bășică pictată și, când se împiedică unul, urlați ca la o crimă de drept comun. Mă, învățați fotbal ca lumea, că veniți aici, și e vai de capul vostru, ai văzut cum se pune la noi osul la bătaie. Ieși afară!

Până să apuc să ies, m-a luat un sfânt din gardă de guler, m-a târât afară și m-a aruncat ca pe o otreapă pe poarta Raiului.

În aceeași seară, eram înapoi acasă. Toți prietenii s-au repezit să mă întrebe:

— Cum e, domnule, pe-acolo?

— Cum să fie? le-am zis. Ca pe lumea ailaltă…

PĂCATUL VITEZEI

Nunta era în toi, nici vorbă să se ajungă la potroace, de-abia trecuseră la pilaf, când mirele și mireasa se retraseră, însoțiți de glumele mesenilor. Să vă trăiască, s-aveți parte de nepoți, că frumușei și reușiți sunt amândoi, că eu n-am avut parte, ah, Doamne, rău m-ai pedepsit, lasă, măsuță, nu merită să-ți aduci aminte, era un vagabond, bine c-ai scăpat de el.

Să trăiască mirii și să fie într-un ceas bun! Să trăiască mirii!

Foaie verde avrămeasă, ai, ce mireasă frumoasă! Ionele, vezi că începe darul, fii atent cât dau alții, nu sări calul, cum ai obiceiul, că sarmalele erau afumate, dă portofelul la mine. De la nașu opt sute și un aspirator „Record”, de la Dumnezeu mai mult, să trăiască! Vezi, dac-au avut solișți, dă și lumea mai mult, nu ca la noi, până scotea unul suta parcă-și rupea o mână… De la unchiul Costică… Costică și mai cum? Șase sute și o vază! Vază de ce? De cristal… Să trăiască…

Între timp, mirele și mireasa își fac bagajele, nerăbdători, ajutați de o mamă și două mătuși, pleacă în voiaj de nuntă.

Ia și costumul gri, ia-l și p-ăla maro, ia și rochița tricotată…

Bijuteriile? De ce să luați bijuteriile, să vi le fure? Să ne scrieți o vedere de pe unde treceți. Vă scriem. Cum merge darul? Merge, da’ nașul, ce să mai vorbim… De aspirator aveam nevoie? Că nici nu e nou. Și să mergeți încet, mamă, nu vă grăbiți dacă e umezeală, e periculos, că tu de-abia luași carnetul și știi că dăduși de trei ori și căzuși, lasă să v-o ia toți înainte, na încă două sute pentru amenzi. Dă cinci, că poate avem și pană.

Bagajele sunt gata, mirii echipați pentru voiaj, „Dacia” 1300 e încălzită și-i așteaptă la scară, nunta iese să-i petreacă, cu lăutarii: mulți ani trăiască și drum bun în luna de miere!

Pupături și ultimele sfaturi: să nu răciți, să nu tușiți, să nu vă obosiți, să nu vă certați, să nu uitați mașina deschisă, vedeți unde

țineți banii și, mai ales, nu mergeți repede, țineți pe dreapta, nu depășiți la curbe, dați prioritate pietonilor, mer geți încet, nu goniți, lăsați să v-o ia toți înainte. Mirele se urcă la volan, mireasa alături, coaja de lămâie lucește rotundă pe parbriz. Pa, drum bun, bâr — și mașina a luat-o din loc.

Nuntașii se întorc să continue cheful, socrii încep să se mustăcească și le fac semn lăutarilor: imediat după potroace băgați marșul, că ăștia se lungesc.

Între timp, mirii au ajuns la Arcul de Triumf, de-aici drumul se deschide în fața lor ca o câmpie, ea se întoarce spre el, i se așază cu coafura pe umăr și-i zice, incitant: iubi, ac' să te văd. Mirele își umflă pieptul și se lasă cu toată talpa piciorului pe accelerator, mașina se apleacă nițel pe coadă și își ia avânt, Casa Scânteii se apropie de ei mâncând pământul, ușor la dreapta și, cât ai bate din palme, fântâna

Miorița rămâne pe stânga, se miră și ei ce ușor merge mașina, reușit motor. O sută pe oră la podul Constanța, o sută zece la aeroport, ia vezi, iubi, cât ia la maximum, și băiatul apăsă pe pedală vârtos, hai c-am călcat-o pe coadă, a ajuns la o sută patruzeci, zboară Snagovul, Săftica, Tâncăbești și Potigrafu, Doamne, ce fericiți sunt, lumea ca lor! El 19 ani, ea 19 ani, frumoși ca niște cadre, sănătoși ca niște ionatane pârguite, năuci de dragoste, că se cunoșteau și îndrăgeau de mici, de la creșă, au fost colegi de oliță, apoi la elementară, la liceu, părinții erau vecini și prieteni, făceau vacanțele împreună, admiterea la facultate au dat-o împreună și au căzut tot împreună. Nu-i nimic, au zis părinții, nu vă faceți inimă rea, hai să vă căsătoriți, că viitorul vi-l faceți voi și mai târziu, acum avem de toate, să scăpăm de-o grijă. Și, ca să le treacă complet supărarea cu admiterea, le-au făcut o surpriză, adică le-au luat o mașină nouă, abia rodată, să se ducă să se plimbe, să vadă lumea, măcar ei să aibă o tinerețe fericită…

Localitățile rămân în urmă ca mărgelele, soarele dimineții se joacă în privirile lor sclipitoare de atâta bucurie și libertate, mai repede, mai repede, strigă ea, beată de plăcere, înconjurându-i gâtul cu mâinile, el se întoarce și se pupă lung, lung, în timp ce apasă pe pedală până la refuz, în neștire, vrăjit de beția sublimă a clipei. Autovehiculul nu mai are încotro, se lasă pe spate, își ridică botul și-o ia în sus, ca

aeroplanul, prin văzduh. Când își revine din sărut, ea bate din palme, chicotind de fericire: ia uite, iubi, zburăm prin aer, plutim, ah, ce frumoși sunt nourașii.

Sfânta Vineri, zâna cea bună și ocrotitoare, care tocmai moțăia în postul ei de la răscrucea principală a Cosmosului, îi zărește pe sub pleoapă, tresare și scuipă: ptiu, bată-vă să vă bată, cum de-ați ajuns aici și unde zburați ca vântul? Și – zbugheo după ei! Zboară ea, zboară și ei, prinde-i dacă poți, zână bătrână, cu încheieturile ruginite de reumatism. Se uită baba la ceasul vitezometru de la picior, vede că fuga lor e mai iute ca a ei, nu e altă soluție, trebuie să facă o minune și să-i oprească, își scoate periuța de dinți din trusă, o aruncă în fața lor, periuța se preface într-o deasă pădure de conifere, dar turbatul vehicul, cu cei doi fericiți înăuntru, își face pârtie printre copaci și zboară mai departe. Mai tare, mai tare, strigă mireasa, năucă de fericire, pupându-și iubitul după ureche.

Zâna gâfâie, nu se mai poate ține după ei, și atunci mai face un sacrificiu: scoate oglinda din poșetă și-o aruncă dinaintea lor, oglinda se preface într-un lac cu pești și broaște, dar mașina zboară peste luciul apei ca o nălucă. Mai tare, mai tare, strigă mireasa, iar Sfânta Vineri, în bunătatea ei fără margini, mai face o minune: își demontează diamantul de la inelul de pe deget și-l aruncă în fața celor doi fugari bezmetici, deși piatra era o amintire intimă de la Sfântul Joi.

Nestemata se preface într-un Ceahlău de granit, dar mașina face un viraj brusc, ocolește muntele și fuge mai departe turbată. Sfânta Vineri se oprește, sleită de oboseală: na, că iar i-am scăpat! Dar n-apucă să zică cuvântul, că se întâmplă nenorocirea.

Ce nu putuseră să facă pădurea, lacul și muntele, reușește udătura lăsată de un îngeraș care-și săvârșise și el mica lui nevoie unde-l apucase. Mașina dă de bălticică, derapează, mi rele, ca un nepriceput, frânează, mașina se dă de-a berbeleacul și praful se alege de ea. Sfânta Vineri ajunge imediat la locul catastrofei și se ia cu mâinile de cap: bucăți de fier amestecate cu bucăți de om. Vai, vai, așa de tineri și s-au prăpădit! strigă sărmana bătrână. Și ce gândește ea, în nesfârșita ei bunătate? Să mai încerce o minune. Începe să adune bucată cu bucată din ce-a mai rămas din cele două persoane, o mână de ici, un ochi de colo, un picior, un ficat, un nas,

coase ici, lipește dincolo și reușește să încropească o singură ființă, cam zbanghie și ceacâră, dar măcar, își zise ea, neferi câți! de părinți să se mai aleagă și ei cu ceva. Suflă apoi asupra improvizatei arătări și o însuflețește. Aceasta se scu tură ca după un vis, se uită chiorâș la Sfânta Vineri și-i zice cu arțag: de ce nu te-ai dat la o parte, babo? Din cauza ta am derapat, luate-ar naiba de hoașcă! Și, niciuna, nici două, se repede în grămada de fiare arse, ia volanul care rămăsese intact, încalecă pe el și fuge printre nori. Baba cea bună se uită și zice, scârbită:

— Mai merită să faci minuni în ziua de azi?

LUPUL ȘI NĂRAVUL

Un cioban avea o stână — nimic extraordinar și anormal până aici, de-aia era, în fond, cioban, ca să aibă oi, și nu vaci sau capre de lapte, pentru că, dacă ar fi avut vaci sau capre, nu mai era cioban. Simplu ca bună ziua. În afară de oi și un măgar de serviciu, ciobanul mai avea și un tranzistor pe care-l purta legat pe după gât (așa cum văzuse el într-un film românesc contemporan) și la care asculta zilnic muzică populară, ușoară și simfonică, plus buletinul de știri și meteorutier.

Fiind cioban modern, el habar n-avea să cânte din fluier, dar asta e altă poveste.

Cum zona respectivă avea un pronunțat caracter turistic, pe la stână poposeau destui excursioniști și excursioniste, fie pentru a gusta un caș proaspăt contra cost, fie pentru a se fotografia în mijlocul oilor, cu ciobanul și măgarul alături, tot contra cost.

Într-o zi, niște turiști își exprimară dorința să se fotografieze și alături de tradiționalii câini ciobănești, și ciobanul rămase și el surprins de faptul că nu avea câini ciobănești.

Chiar așa, se întrebă el, cum de nu am eu niște câini în preajma mea, ca să mă apere de o eventuală primejdie și ca să respect tradiția? Drept pentru care își procură de îndată câteva exemplare, pe care le angajă pe mâncare și adăpost.

Câinii păreau ființe serioase și credincioase ciobanului. În plus, deprinseseră repede diferite apucături turistice, adică să stea în două labe, să nu miște din coadă când se apasă pe butonul

aparatului de fotografiat, să lingă mâna, să se cu dure etc., gesturi de pe urma cărora scoteau un ciubuc frumos.

Dar, pe măsură ce trecea timpul, câinii începură să se prăsească, devenind o haită în adevăratul înțeles al cuvântului.

Și cum sezonul turistic se sfârșea repede, ei nu aveau nimic de făcut mai tot anul, adică ziua dormeau la umbră, iar noaptea lătrau la Lună, fără niciun motiv serios, fenomenul ca atare rămânând și până în ziua de azi un mister: nimeni nu știe cu ce îi enervează pe câini liniștitul astru, de ce nu latră ei la Venus sau Marte, de ce tocmai la Lună?

Ciobanul începu, deci, să-și pună problema cu ce să hrănească această haită parazitară, de la care nu avea niciun folos. În cele din urmă, el se hotărî să le dea în fiecare zi câte un ciolan, lăsându-i să-l împartă singuri, după principiul: cine poate, oase roade, cine nu, nici carne macră. Din chestia asta ieșeau însă tot felul de certuri și chelfăneli zgomotoase între câini, plus reclamații zilnice. Mai ales cățelandrii cu personalitatea în formare se simțeau mereu frustrați și nedreptățiți, mârâiau fără încetare și creau stări de încordare și disensiune.

Astfel încât ciobanul și-a pus la un moment dat problema: ori mai rărește câinii, ori mărește ciolanul, pentru că altfel nu mai avea liniște.

Într-o zi, el adună în spațiul din fața bordeiului toate elementele canine ca să discute situația. Mai întâi își expuseră punctul de vedere cățeii, plângându-se de abuzurile câinilor mai mari care, în momentul în care se arunca ciolanul, îl luau și fugeau cu el prin cine știe ce coclauri, îl rodeau bine și, când le venea și lor rândul, îl găseau atât de lustruit, de parcă i-ar fi dat cineva cu smalț. Pe de altă parte, dulăii cei mari pu ne-au și ei întrebarea: de când și de unde a apărut pretenția ca un cățel să fie egal cu un câine, când se știe clar că, în rândul animalelor, a domnit întotdeauna legea celui mai puternic?

Ciobanul, care nu avea studii economice corespunzătoare, ca să rezolve științific problema repartiției ciolanului, și-a pus bunul lui simț ancestral în funcție și a zis:

— De azi înainte, ca să nu mai existe mârâială, ciolanul se împarte după principiul meritului, și nu al lătratului, că de lătrat sunteți buni cu

toții, aveți niște glasuri de parcă ați fi făcut conservatorul „Ciprian Porumbescu”. Nu mai sunt dispus să vă hrănesc ca să-mi stați ziua la umbră și noaptea să lătrați la Lună și să-mi fragmentați mie odihna. Nu v-am an gajat de dragul pitorescului și al tradiției, ca să distrați turiștii și să vă trageți cu ei în poze, ci ca să-mi păziți stâna. Ei bine, azi-noapte, în timp ce voi dormeați ca niște bește, un lup a venit și mi-a sustras mielul cel mai gras, pe care voiam să-l sacrific la întoarcerea fiului meu nerătăcitor, care se află în armată. În concluzie: nu-mi mai convine să vă ofer zilnic un ciolan barosan, cu măduvă și sită, iar lupul să se hrănească din oile și mieii mei. De azi înainte, ciolanul îl primește numai cel care prinde lupul și recuperează mielul sau măcar blana. Pe ceilalți îi privește, îi scot din porție.

Câinii rămaseră bușbe. Ciobanul îi luase neașteptat de tare, se terminaseră, care va să zică, frumoasele zile de trândăveală și târnoseală. Puși la treabă, împânziră pădurea, care încotro, în căutarea lupului răpitor. Toți se întoarseră seara cu labele goale, sleiți de puteri, în afară de unul mic și pricăjit, o jigodie care nu se bucura de niciun fel de prestigiu în fața confraților. Acesta adusese blana mielului și un angajament scris din partea lupului cum că nu va mai ataca stâna în viața lui, să știe de bine că moare de dorul cărnii.

Ciobanul l-a mângâiat între urechi pe viteazul cățelandru, i-a oferit ciolanul și l-a întrebat, duios:

— Cum ai rezolvat tu, jigodel, chestiunea asta cu lupul, tu, care arăți așa cum arăți?

— Stăpâne, îți spun, dar să nu afle ceilalți, că mă sfâșie. I-am promis lupului că dau cu el, zilnic, ciolanul pe din două.

— Treaba ta, a zis ciobanul, te privește, dacă lupul nu mai fură miei, poți să dai cu el ciolanul și pe din trei.

Ceilalți câini turbau, bineînțeles, de furie și invidie, văzându-l pe jigodel luând zilnic ciolanul și dispărând cu el în pădure, unde zicea că se duce să-l consume în liniște.

— De ce, îl întrebau dulăii pe cățelandru, nu mănânci ciolanul aici, în fața noastră, ca măcar privirile să ni le săturăm și noi?

— Nu, răspundea jigodel, cu ironia care-l caracteriza, mie îmi place să iau masa la umbră, în tihnă și în cântat dulce de păsărele.

Și pleca cu ciolanul în gură. Dulăii, ce și-au zis: hai după el. S-au dus, l-au urmărit, l-au pândit și l-au prins asupra faptului, adică mâncând ciolanul cot la cot cu lupul, l-au chelfănit de nu i-a mai rămas smoc de păr în blană și l-au adus de gât în fața ciobanului, ca să-l demaște, cerând revenirea asupra hotărârii luate în privința ciolanului. Ciobanul n-avu încotro, dădu iar ciolanul întregii haite, ca să-l împartă după vechiul principiu.

În schimb, lupul, văzând că înțelegerea cu jigodel căzuse, a venit iar pe furiș la stână, în timp ce clinii dormeau duși în culcușurile lor, și a mai sustras un miel. Ciobanul, constatând situația, s-a enervat și a zis: ia să terminăm noi odată cu adunătura asta de javre și jigodii, care nu știu decât să doarmă și să viseze ciolanul zilnic, ia să-i mătrășesc eu pe toți.

Și așa a făcut. Pe unii i-a alungat cu ciomagul, iar pe alții i-a valorificat personal, jupuindu-i și transformându-i în diferite obiecte fine de marochinărie. După care a înconjurat stâna cu niște sârme, a procurat niște baterii, a trecut curentul electric prin sârme și, când a venit lupul noaptea ca să producă paguba, a dat cu botul în sârme și l-a apucat pe loc o bâțâială de parcă dansa twist. Dimineața, când ciobanul l-a găsit leșinat, lupul a făcut pe supăratul.

— Bine, dom'le, mă lucrezi cu curent electric, ce metodă barbară mai e și asta? Preferam să mă deșeli cu ciomagul, preferam să mă sfâșie câinii, orice… Respectă și dumneata tradiția.

— Lupică dragă, i-a răspuns ciobanul, nu te supăra, dar dacă tradiția mă păgubește, prefer avantajul tehnicii. Vezi ce faci, că dacă te mai prind a doua oară, te transform imediat în palton de blană pentru ciobăniță.

— E clar, a zis lupul, plecând. Mă fac vegetarian. Doar n-o să mă apuc acum, tocmai eu, să mă încontrez cu progresul tehnic?!

CINE FURĂ AZI UN OU…

Mă aflam într-o zi în sala unui tribunal (aș putea să vă spun, eventual, pentru ce anume, dar n-am chef) și, cu această ocazie, am asistat la un proces interesant. Interesant pentru mine, ca literat și publicist, care culeg tot felul de povești și întâmplări, de ici, de colo,

ca să-mi scot pâinea săptămânală, nu pentru dumneavoastră, care știți atâtea. La un moment dat a fost adus în fața onoratei curți un individ cu o figură destul de cumsecade, în puterea vârstei, bine hrănit, mulțumit de el însuși și care purta pe față chiar o anumită veselie. Cu alte cuvinte, aspectul lui exterior dădea de înțeles că tribunalul se află în fața Nevinovăției însăși, că totul e o glumă sau o neînțelegere. Deși se afla îmbrăcat într-un costum de culoarea și forma gratiilor, care ar putea indispune orice ființă normală, el zâmbea în dreapta și-n stânga, a trimis sărutări pe vârful degetelor familiei și a strâns cu un gest voios mâna avocatului său.

S-a trecut la citirea actului de acuzare. Din cele spuse de procuror, am înțeles următoarele: individul fusese lucrător cu o mică funcție de răspundere în cadrul unui abator, mai precis, măcelar. La un moment dat, el a furat un bou (procurorul s-a exprimat mai elegant, precizând că „l-a sustras”).

A dus boul nu știu unde, l-a tăiat și l-a vândut. Interesant este cum a furat boul. În timp ce nefericita cireada era îndreptată spre locul de sacrificare, unul dintre boi, cel mai gras și mai barosan, a luat-o ca un dement la fugă, adică și-a părăsit colegii și a dispărut aiurea. Din piesele aflate la dosar reieșea că individul s-a dus să-l caute, l-a găsit, l-a adus înapoi, dar nu era, de fapt, boul care fugise, ci un alt bou.

Adică, vorba vine bou, pentru că arăta ca o capră, era o aschimodie slabă și mică, mai mult coada și coarnele de el, abia avea un sfert din greutatea boului fugar. Cert este că, în urma unei descinderi care s-a făcut de către organele de resort la domiciliul individului, s-a găsit pielea boului fugar, iar carnea a fost găsită și ea la o rudă care tocmai avea o cumetrie. Organele de resort nu au putut să studieze fripturile pe care respectivii tocmai le consumau, împreună cu cartofi prăjiți și în compania individului infractor, dar s-au aplecat cu grijă asupra restului de carne macră care se afla la rece și a reieșit din analize că boul fusese drogat. Drogat?! veți întreba. Doar nu era un bou sportiv? Da. Boul a fost injectat cu o substanță care te face să-ți iei câmpii, și așa s-a făcut că animalul a luat-o ca dementul la fugă, a ieșit din cireadă și a dispărut după colțul străzii, unde avea întâlnire cu complicii săi.

Până aici, nimic deosebit, au fost hoții și mai spectaculoase, ba chiar mai de haz, căci pungașii dispun, în general, de suficientă fantezie și umor. Însuși avocatul apărării a recunoscut că totul este perfect adevărat și a subliniat (m-am întrebat în folosul cui) inteligența și îndemânarea cu care a lucrat clientul său această pungășie, invocând un argument care a impresionat oarecum sala: faptul că boul a fost drogat, a subliniat omul barei, l-a ajutat pe acesta să păsească pe lumea cealaltă fără suferință, căci un animal drogat își pierde sentimentul morții, ceea ce dovedește din partea acuzatului o anumită omenie, fapt de care curtea trebuie să țină seama.

S-a dat apoi cuvântul acuzatului. Ei bine, de aici începe, de fapt, povestirea noastră.

— Da, onorată curte, a spus acuzatul cu voce limpede și calmă, sunt vinovat, eu am furat boul. L-am furat și l-am tăiat. Nu atât pentru a-l valorifica și a-mi însuși pielea și carnea care se afla sub ea, cât pentru a-i scurta chinurile. Căci sărmanul bou era drogat. Or, dumneavoastră știți foarte bine din presa cotidiană ce urmări nefericite au asupra ființei drogurile. Mulți tineri din țările occidentale ajung niște epave umane din cauza hașișului, iar sportivii care se droghează își scurtează vertiginos cariera și-și pun viața în pericol. Deci, dacă se degradează din cauza drogurilor un om, care e om, atunci închipuiți-vă în ce hal ar fi ajuns bietul bou. Deci, nu faptul că l-am tăiat este important, ci faptul că l-am drogat.

Pentru asta vă rog foarte mult să mă pedepsiți în chip exemplar. Mă veți întreba, însă, de ce l-am drogat. Evident, ca să-l fac să fugă din cireadă și să-l fur. A fura — veți zice — ce faptă urâtă și nedemnă! Evident, aveți dreptate, nimic mai urât, nimic mai nedemn pentru un om, pentru un cetățean, decât furtul. Și dacă aș fi furat de la un particular, mai treacă-meargă, dar am furat de la stat, din avutul obștesc, care era sfânt. Sunt vinovat, stimată curte, și vă rog să nu aveți nicio milă față de mine, dacă mă iertați dumneavoastră, nu mă iert eu. Dar acum vă rog să-mi lingă duiți câteva clipe să fiu emoționat. Emoționat până-n adâncul sufletului. Acum am să vă spun adevărul. Or, adevărul pe mine întotdeauna m-a emoționat. Aproape că-mi vine să plâng. Vă rog să fiți atenți.

Se pune întrebarea de ce am furat. De ce am furat eu, care întotdeauna am respectat avutul obștesc ca pe mama mea și l-am iubit ca pe copilul meu. Ajungând aici, datinii voie să vorbesc puțin, cu modestele mele mijloace intelectuale, despre om în general. Ce este omul? Sunt convins că nu vă veți încumeta să răspundeți, și bine faceți, pentru că, de fapt, cu ce se ocupă filosofii de două mii de ani, decât să se întrebe ce este omul, fără succes? Cu alte cuvinte, omul este un mister, omul este o enigmă, un necunoscut. Singur, singurel în Univers, chinuit de infinit, obsedat de angoasa timpului și a morții, vai de capul lui, săracul! În plus, el e supus fatalității. Fatalitatea — adică acea putere misterioasă a naturii de a face din om ce vrea — este dușmanul nostru de moarte, de ea n-avem cum să scăpăm. Am să vă dau un exemplu, dar vă rog să nu vă emoționați, că și-așa sunt eu destul de întors pe verso. Într-o zi, nevastă-mea mă trimite la piață să fac cumpărături: zarzavaturi, legume și alte chestii, printre care și niște ouă. Iau zarzavaturile și zic să iau și niște ouă. Erau ouă la „Alimentara”, dar zic să iau de la micul producător, poate sunt mai proaspete. Singurul mic producător care se afla în piață era o babă. Știți dumneavoastră, acele babe de la țară, care vin la piață cu ouăle înfășurate într-un frumos și pitoresc ștergar cusut cu motive naționale. N-avea multe, numai zece. Zic: babo, cât dai ouăle, dom’le? Ea zice: doi lei, dom’le. Eu zic că e mult, ea zice că dacă nu-mi convine n-am decât să iau de la stat, eu zic că sunt prea mici, parc-ar fi de bibilică, între timp pipăi ouăle și, brusc, las unul să-mi alunece pe mânecă, zic că nu cumpăr și plec. Baba nu și-a dat seama că i-a dispărut un ou, probabil nici nu știa să numere până la zece, iar eu ajung acasă. Pe drum, parcă-mi pierdusem mințile, eram în culmea fericirii, mă mândream ca un idiot că i-am furat babei oul.

Îi spun și nevestei (că e în sală și puteți s-o întrebați): „Dragă, ce zici de mine, am furat un ou de la o babă!” Ea s-a apucat cu mâinile de bigudiuri, că tocmai se pregătea să ieșim în seara aia la un local, și mi-a zis, îngrozită: „Animalule (că avea obiceiul, când era nervoasă), te-ai nenorocit! Tu nu cunoști proverbul, că doar lucrezi în branșă?” „Care proverb?” întreb. „Păi, zice, ăla care spune că cine fură azi un ou, mâine va fura un bou. Du-te repede și dă oul înapoi”.

M-am dus imediat la Piață, dar baba plecase. Evident, am realizat imediat în ce nenorocire intrasem și m-am dat cu capul de pereți. Nu mai aveam ce face, fatalitatea pusese laba pe mine. Căci proverbele nu sunt altceva decât legile fatalității, domnilor, dacă te-ai încadrat într-un proverb, musai să faci ce spune, altfel ești pierdut. Vorba ceea: de ce ți-e frică, tot nu scapi, sau ce ți-e scris, în frunte ți-e pus.

Trebuia, deci, neapărat să fur un bou. De unde? De unde bou în București? Totuși, mi-am zis, dacă sunt unii care cresc câini, porci, pisici, găini, foci, ciori și sticleți în casă, de ce n-ar fi unul care să crească un bou în apartament? Așa că am dat un anunț la ziar: „Caut un bou urgent pentru furat, natur, indiferent de vârstă sau culoare, telefonați la…”

Niciun răspuns. Ce mă fac, îmi ziceam, că trece timpul și trebuie musai să fur un bou. Atunci m-am urcat în „Opelul” meu personal, cumpărat din micile economii realizate la coșniță, și am dat o fugă în prima comună de lângă București. Am cercetat curte cu curte. Niciun bou. Vedeam biciclete, copii, rațe, motorete; boi — nu. Întreb pe un țăran: „dom’le, dar boi n-aveți pe-aici?” „Nu, zice el, că ne-am mecanizat. Da’ pen’ ce vă trebuie, ca să-l pozați său să-l pictați?” „Da, zic, vreau să-l fotografiez color”. „Atunci vedeți că mai are o jigodie Mitică al’ Tăfleață, ăla din cap’ satului”. Mă duc la omul respectiv, el nu era acasă, intru în curte și hai să fur boul. Când să ies cu el, se reped niște câini să mă sfâșie, apare și Mitică al’ Tăfleață și începe să mă alerge cu un par.

Fug eu, fuge și el, un kilometru, doi, trei, simt că m-ajunge, scot o sută din mers, i-o las din mers, el o ia din mers, mă înjură din mers și eu îl salut din mers. Zic: cine-o mai încerca să fure un bou de la țăran, bou să se facă. Vin acasă și nevastă-mea îmi zice: „Măi, tembelule, ce-ai căutat tu la țară, când știi bine că lucrezi la abator și că vouă vă trec zilnic prin mâini atâția boi? De ce nu furi unul de-acolo?”

„Păi cum, zic, cum să-l fur?” Mă sfătuiesc cu un coleg de-al meu, adică chiar omul care lua cirezile în primire, și el zice:

„Îl faci pe unul din boi s-o ia razna, îl prinzi și-l furi, și-mi aduci pe urmă altul înapoi, indiferent cum o fi, să iasă la număr, că e metodă veche, o știu din bunici”. Așa am și făcut. Am ochit boul cel mai zdravăn și mai frumos, i-am făcut o injecție cu un stimulent, boul a

luat-o la goană, eu l-am prins și asta a fost. Dar ce era în sufletul meu când am făcut chestia asta, numai eu știu. Simțeam că-mi crapă obrajii de rușine, îmi venea să mor. În clipele acelea aveam o ură de moarte împotriva fatalității și a proverbelor, îmi ziceam tot timpul în gând: fir-ați ale naibii de proverbe și cine m-a pus pe mine să fur un ou, mai bine mă ouam eu, că sunt și recidivist! Pe cuvântul meu dacă nu aveam lacrimi în ochi. Și-acum am, de-abia mă țin să nu plâng. Spuneți-mi, stimați judecători, cine a inventat proverbele astea nenorocite care te obligă să ajungi din om neom?

Individul isprăvi și începu să plângă. Plângeau și cei care se aflau în sală. Avocatul hohotea, curtea nu s-a putut stăpâni nici ea, s-a emoționat și s-a retras, ștergându-și lacrimile cu poalele robelor. Când s-a întors, a anunțat sentința: trei ani închisoare.

La care individul s-a ridicat, indignat, și-a zis:

— Dom-le, dar asta-i culmea!

Și așa era.

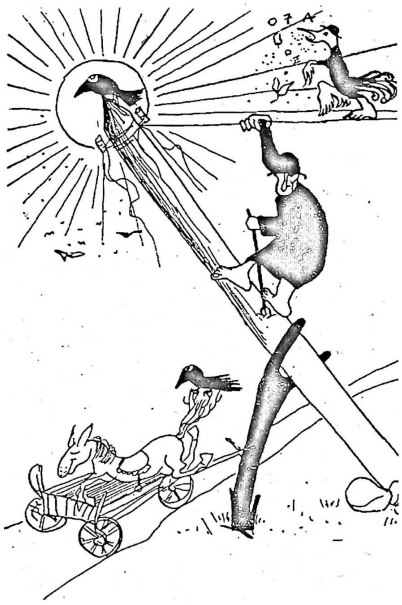

UMORUL LA DOMICILIU

Răsfoind rubrica de mică publicitate a unui ziar, nevastă-mea îmi zice:

— Ce-ar fi să câștigi și tu un ban de revelion? Uite ce scrie aici: „Cooperativa *Umorul la domiciliu* angajează definitiv sau temporar umoriști profesioniști sau seini pentru a fi livrați clienților la domiciliu pe perioada sărbătorilor de iarnă”.

Într-adevăr, făcându-ne noi câteva socoteli sumare, a reieșit că familia ar fi mult mai câștigată, din toate punctele de vedere, dacă aș lipsi de acasă în noaptea de revelion și, în general, dacă mi-aș găsi un serviciu.

— Încearcă, mi-a zis soția, iar eu am înțeles din felul în care mi-a vorbit că se referă la pasa destul de proastă în care mă aflam cu scrisul de circa șase luni.

Mă prezint la respectiva cooperativă și mi se dau mai multe formulare pentru a fi completate, unele având rubrici de genul acesta: „Numele, prenumele și renumele”, „de la cine a moștenit simțul umorului, pe ce bază și de ce”, „dacă râde în somn și de ce” *etc.* În plus, a trebuit să fac mai multe analize medicale (fund de ochi, urină, VSH, Wassermann *etc.*) pentru a primi în final avizul necesar: „Normal, apt pentru angajare”. Dispecerul, un tip destul de gras și de acru, căruia nu i-am fost simpatic de la bun început, m-a anunțat ca voi angajat doar ca zilier. Nici măcar stagiar?! De ce? Am întrebat. Trebuie să mi se verifice posibilitățile și antecedentele, mi s-a spus. În acest sens, pentru noaptea de revelion am fost repartizat, cu încă un angajat temporar, să organizăm programul distractiv în cadrul a trei familii.

Colegul meu, epigramist ieșit la pensie, părea o ființă optimista.

— Dragă, mi-a zis el, eu colaborez cu această cooperativa de mai mulți ani și pot spune că uneori am tras foloase foarte consistente de pe urma ei. Nu mai departe de anul trecut, o familie acum decedată într-un incendiu, pe care am distrato de minune, mi-a dăruit, pe lângă spezele bănești, și o bucată de purcel peste care cineva turnase petrosin în loc de untdelemn, dar care bucată, bine spălată cu săpun, a putut fi consumată de către familia mea cu o reala plăcere.

La orele nouă seara eram deja prezenți la ușa primei familii. Ni s-a deschis foarte greu, iar când ni s-a deschis am fost confundați cu gunoierii și ni s-a înmânat la fiecare câte un leu. A trebuit să sunăm din nou, cu insistență, să explicăm de unde suntem și ce scop avem,

pentru a fi primiți înăuntru. Era vorba de o familie compusă din zece persoane, majoritatea trecute simțitor de prima parte a vieții, ființe sobre, pensionare cu titluri în diferite științe și chiar arte. Ne-au privit îndelung și în tăcere, după care cineva, care părea chiriaș principal și șef de masă, ne-a zis scurt: dați-i drumul. Firește, i-am dat drumul adică am început să ne producem, fiecare după posibilități. Eu am zis câteva bancuri seci din ciclul lordului distrat, glume verificate în decursul anilor în fața a tot felul de intelectuali, glume care se dovedeau fără excepție irezistibile. De astă dată nu a zâmbit nimeni. Imediat, colegul meu a abordat un repertoriu mai gros și mai suculent, adică bancuri cu poante explozive, la care ar urla și un surdo-mut. Ei bine, distinșii noștri clienți continuau să nu schițeze niciun zâmbet și să ne privească cu acea silă reținută și distinsă cu care privește un savant o reptilă scârboasă. Panicați și complexați de această primire răcoroasă, am lansat numărul meu cel mai rezistent, păstrat anume pentru situațiile cele mai disperate, numărul care produce întotdeauna o stare comică irezistibilă și care constă din scoaterea unei foarfeci bine ascuțite și din tăierea cravatelor și reverelor clienților, sfârtecarea pantalonilor și a izmenelor *etc.*
Poate vă imaginați că această haită de ciocli a scos măcar de astă dată vreun zâmbet? Vă înșelați. Ei s-au privit unii pe alții, intrigați, după care unul, nu chiar cel mai bătrân, dar cel mai zdravăn, cu alură de fost campion continental la categoria grea, ne-a luat de gulere, ne-a lovit cap în cap, ne-a sfâșiat hainele de pe noi, după care ne-a aruncat pe scări fără niciun cuvânt. Da, fără niciun cuvânt. Fără nicio înjurătură.

Cealaltă familie la care ne-am prezentat era o familie foarte tânără, care ne aștepta cu ușa deschisă. După ce ni s-a oferit câte o gustare, ni s-a spus: dați-i drumul. Am început, firește, cu ciclul de bancuri seci despre lordul distrat: „Într-o zi, lordul John intră în bibliotecă și…” Atât am apucat să spun și tipii au început să râdă ca demenții. De ce? Nu știu. Nu apucam să spun două cuvinte, pentru că tipii izbuc ne-au în râs. Abia puțin mai târziu colegul mi-a dat de înțeles că indivizii știau bancurile respective și că din această prin cină râdeau. Așa mi s-a întâmplat și la celelalte cicluri, pe care de asemenea le știau, așa i s-a întâmplat și colegului meu.

În sfârșit, după o oră, în care respectiva familie a râs pe săturate, am fost întrebați: „Dar voi ceva nou nu știți?” Știam, sigur că știam și ceva nou, știam tot ce era nou pe piață în materie de haz, dar, de fiecare dată, tipii râdeau de la prima frază. Le știau. Și nu am înțeles de ce au închiriat doi umoriști, din moment ce erau mai pricepuți decât noi și de ce, fiind totuși niște oameni cu simțul umorului, au procedat așa cum au procedat, adică ne-au dat pe ușa blocului afară, cu șuturi în spate. În plus, au dat și telefon la cooperativă, zicând textual: „De unde i-ați găsit pe tâmpiții ăștia?”

În fine, pe la ora trei din noapte, adică atunci când revelionul era în toi, am ajuns și la cea de-a treia familie, o familie care putea fi acuzată de orice, în afară de faptul că nu era suficient de beată, inclusiv un câine lup alsacian care, încă de la intrare, a simțit o plăcere personală din a ne linge pe obraji, mârâind feroce la orice încercare din partea noastră de a-l potoli. Ceea ce n-am înțeles noi de la început a fost faptul că am fost puși imediat să servim desertul la masă, un chelner gras și agresiv adresându-ne tot timpul comenzi și cuvinte dure, pentru ca mai târziu să fim trimiși la bucătărie și puși să spălăm vasele. Abia mai spre ziuă, când șeful familiei respective dădea telefon la sediul cooperativei „Umorul la domiciliu” pentru a întreba de ce nu sosesc cei doi umoriști comandați, s-a lămurit confuzia: fuseserăm luați drept cei doi tineri debarasori ceruți de la o altă cooperativă care se ocupa cu servirea și deservirea la domiciliu.

Pe la ora șase dimineața m-am întors acasă, frânt de oboseală și flămând mort. Familia mea dormea, drept pentru care soția a zbierat la mine în timp ce mă descălțam: „Mai încet, nesimțitule!”

Peste câteva zile am fost chemat la sediul cooperativei „Umorul la domiciliu”. Cu acest prilej am fost anunțat că am o imputație de trei mii opt sute cincizeci și șase de lei, adică mai multe costume de haine, numeroase farfurii și un câine de rasă, care a decedat, totul pe din două cu colegul meu, epigramistul. Am plătit suma, dar n-am înțeles un lucru: de ce ni s-a imputat câinele?

OPERA VIEȚII

Terminând recent o carte, aveam sentimentul că mi-am scris opera vieții. De mult o țineam în mine, clocotind sub flacăra ei mistuitoare,

de mult simțeam că e, în sfârșit, timpul să comunic lumii înconjurătoare ce știu despre ea și ce părere am despre ea. „Opul nu era masiv, dar era dens de idei, colcăia de probleme. Era, desigur, o operă artistică, știam că va avea ecou, că voi da lovitura.

Am predat-o imediat unei instituții care se ocupă cu răspândirea operelor literare originale și așteptam publicarea. Dar nu trecură decât câteva zile de la predarea obiectului și aud că sună cineva la ușă.

Deschid și intră un tip mărunt, plinuț și cu ochelari, care mă măsoară cu privirea de sus până jos și-mi zice, sever:

— Dumneata ești maestrul cutare?

— Păi da, zic.

— Păi să stăm de vorbă, zice, și se instalează la biroul meu, scoate din servietă un dosar și începe să-l răsfoiască, muindu-și degetul pe limbă. Va să zică dumneata ai compus o recentă operă artistică?

— Mai mult literară, precizez, gândindu-mă cam de unde ar putea fi tipul și ce dorește să-mi reproșeze.

Zice:

— În lucrarea dumitale există un fragment care se referă la activitatea instituției noastre și pe chestia asta va trebui să stăm de vorbă. Conducerea instituției a analizat fragmentul și a decis că acesta este eronat, greșit orientat și trebuie radiat. Este vorba despre ADAS?!

— Fii, dom'le, serios, zic, n-am scris eu despre așa ceva în opera mea!

— Ba da. Citez: „Deși avea o asigurare pe viață și era burdușit de certitudini, Ionescu muri ca un tâmpit, în timp ce dormea și visa canguri". Ce vrei mata să spui cu asta? Că un individ care face o asigurare pe viață e un tâmpit?

— Nu. Tâmpenia lui nu avea nicio legătură cu asigurarea.

— Din păcate nu reiese chestia asta. Nu reiese nici faptul că el a murit liniștit și împăcat sufletește, știind că lasă familiei toate beneficiile care decurg din asigurare. Și nici faptul că ADAS-ul îi asigură înmormântarea. De ce vrei să faci mata o proastă propagandă instituției noastre? Mata ești asigurat?

— Încă nu.

— Se vede că ești străin de problemă. Scoți fragmentul și abia după acea publici opera.

— Nu-l scot.

— Ba da, îl scoți.

Deci el zicea să-l scot, eu nu, și așa ne-am ciorovăit vreo oră, până când mi-am ieșit din minți, i-am îndesat o duzină de pumni în ceafă și l-am aruncat pe ușă afară.

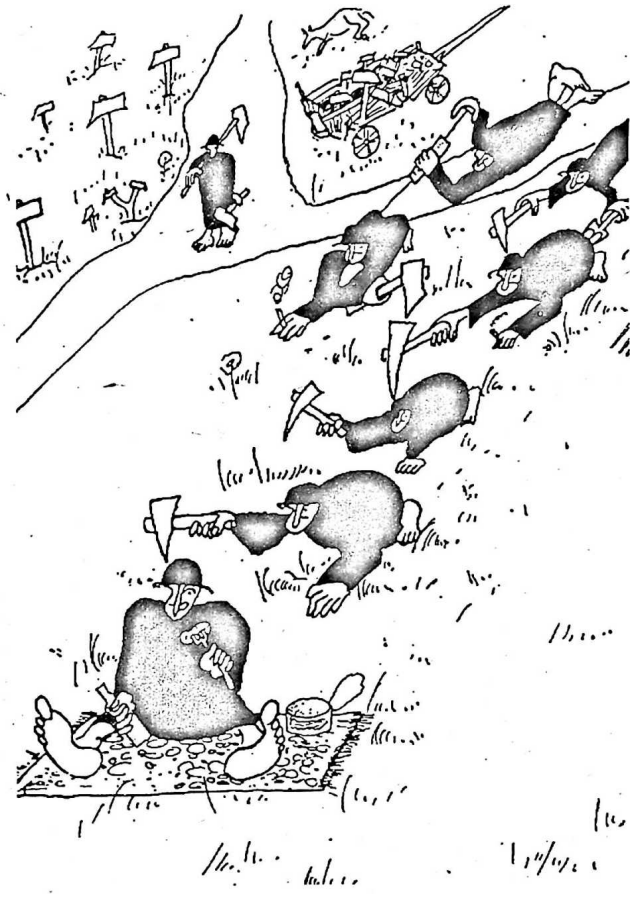

Eram furios ca o fiară, ia uite, domnule, cine vine să-mi dea sfaturi cu privire la opera mea literară!

A doua zi, dis-de-dimineață, sună cineva la ușă, iau un picior de scaun în mână, deschid, dau să-l pocnesc pe individul de la ADAS, dar nu era el, era un tip înalt, delicat și politicos, tot cu ochelari.

— De unde ești? întreb eu, cu piciorul de scaun ridicat, gata să lovesc.

— De la Loto-Pronosport.

— Și ce dorești?

— Să stăm de vorbă.

Individul se strecoară înăuntru, se așează, scoate din servietă un dosar și zice:

— Mata ai compus recent o operă literară în care te referi și la activitatea I.S. Loto-Pronosport, ceea ce noi îți mulțumim pentru atenție.

Am citit fragmentul respectiv și avem să-ți facem câteva propuneri de îmbunătățire. Un personaj zice la pagina 67, aliniatul doi: „Am rupt la lozuri în plic până am făcut băşici la degete și singurul câștigător era cu «mai trage o dată». Să mai trag o dată? Cu ce? Cu pușca?” întrebarea numărul unu: ce semnificație are această replică? întrebarea numărul doi: de ce te-ai oprit tocmai la un aspect negativ și nesemnificativ, când recent o tânără casnică din județul Buzău a câștigat la loz în plic un Trabant? întrebarea numărul doi și jumătate: de ce nu te duci mata până-n județul Buzău să stai de vorbă cu ea, să scrii despre ea, că-ți asigurăm noi transportul? întrebarea numărul trei: de ce zici că lozurile fac băşici la degete? Ca să dai de înțeles că hârtia pe care sunt tipărite nu e de bună calitate? întrebarea numărul patru: de ce spui că tipului îi vine să tragă cu pușca după ce joacă la loz în plic? Patru și jumătate: era cumva vânător? Patru și trei sferturi: de ce nu specifici și de ce creezi confuzii? Fii amabil și refă fragmentul.

Am în casă, pentru orice eventualitate, un pistol de tip turcesc, de pe vremea pandurilor, piesă de muzeu unică, îl iau din panoplie și mă îndrept fioros spre pronosportist.

— Ieși, că trag!

— Ești nebun? mă întreabă el, sincer.

— Da, zic, și privirea mea probabil că l-a convins, brusc, pentru că a ieșit de-a-ndoaselea.

Peste o oră sună iar cineva la ușă. Nu era nici adasistul, nici pronosportistul, era altul, se recomandă ca fiind de la T.A.P.L., șef al sectorului de propagandă, un tip zdravăn, bine legat, îmi dau seama că aici nu mai am nicio șansă să mă descurc cu forța fizică, trebuie să lucrez blând. Omul T.A.P.L.-ului avea și el asupra lui un fragment din opera mea, în care activitatea acestei instituții de alimentație publică era prezentată într-o lumină nefavorabilă, falsă și denigratoare.

Citatul suna astfel: „Gigei ceru o friptură de curcan pe varză, ospătarul sosi cu ea peste o oră, dormind în picioare, se împiedică de frapieră, scăpă porția pe masă, se trezi brusc și avu următoarea remarcă de haz: nu v-am adus curcan pe varză, ci varză pe curcan.

Apoi râse prostește, demascându-și în chip neplăcut gravele lipsuri ce le avea în dantură și educație". TAPL-istul extrăgea de aici concluzia că eu prezint lucrătorii din alimentația publică într-o lumi nă grotescă, folosind un umor de calitate îndoielnică, reproșând unui om al muncii cu venituri modeste lipsa unor măsele, ceea ce dovedește din partea mea un cinism inadmisibil. Atunci de ce ne rqai mirăm că pe trimestrul în curs T.A.P.L.-ul nu și-a făcut planul, dacă eu prezint publicului astfel de aspecte deformate? Adică eu, fiindcă veni vorba, nu am niciun fel de lipsuri și defecte în activitate? Nu am niciun fel de lipsuri în dantură? ia să deschid gura, să vadă și el.

Am scăpat promițându-i că voi medita asupra observațiilor și că voi scrie în curând o nouă operă de anvergură, în care munca ospătarilor va fi prezentată mai optimist.

M-am baricadat în casă, n-am mai deschis la nimeni, dar a doua zi, când m-am dus în colț să-mi cumpăr iaurtul, m-au prins de mânecă reprezentanții ICRAL-ului și ai spălătoriei chimice „Luceafărul" care, tot pândindu-mă la ușă de două zile, se împrieteniseră și se încuscriseră. Fuseseră trimiși de respectivele instituții să stea de vorbă cu mine pentru a mă convinge să refac, să reduc sau să radiez acele fragmente în care un personaj avea găuri în acoperișul casei și umbla cu cămașa murdară. De ce nu ni s-a adresat nouă dacă avea găuri în acoperiș, unde e cererea lui, la ce număr a fost înregistrată, de ce umblă cu cămașa murdară, de ce n-a dat-o la spălătoria „Luceafărul", ca să i-o facem lună? Indivizii fiind doi la număr, nu aveam curajul să mă reped cu scaunul sau cu pistolul asupra lor, așa că le-am ținut un scurt curs popular despre ficțiune, adevăr artistic, despre veridic și verosimil, despre fantezie, metaforă și alte drăcii de genul acesta, după care cei doi mi-au cerut o promisiune scrisă că voi revedea opera în sensul observațiilor lor și au plecat.

În noaptea următoare nu am avut somn. Diferite idei și gânduri contradictorii mă străpungeau din diferite direcții. Adică, eram sau nu eram vinovat față de acești oameni? Aveam eu dreptul să-i prezint în

opera mea după bunul meu plac, jignindu-i și întristându-i? Până unde poate merge libertatea de creație?

La un moment dat privirea mea distinse la fereastră o culoare roșie-portocalie. Era o flacără. O flacără vie, adevărată. Casa mea ardea! Cuprins de o panică neomenească, am început să strig după ajutor. În clipele următoare ușa de la intrare se făcu țăndări și prin spațiul respectiv intră un pompier extrem de bine echipat.

— Domnule, strig, dumneata ești pompier?

— Voluntar, răspunse el, cu o mândrie vizibilă.

— Salvează-mă! Mi-a luat casa foc.

— Un moment, spuse el, și se așează pe un fotoliu, cu tulumba alături. Să nu producem panică. Avem ceva de discutat.

— Te rog, zic eu, îngrozit. Despre ce e vorba?

— Dumneata ai scris recent o operă literară în care ataci unele aspecte din activitatea pompierilor voluntari…

În clipa următoare am început să-mi smulg părul din cap cu o sinceritate demențială.

— Iertați-mă! Fără să vreau… Am fost inconștient… furat de inspirație… de stil și metaforă… Fir-ar ele ale dracului!

— Auzi, zice pompierul, avizat. Pe mine să nu mă iei cu chestii de-astea. Ia să citim fragmentul. „Tânărul pompier voluntar Vasile s-a deplasat de bunăvoie la locul incendiului, s-a urcat la etajul doi, a smuls din flăcări o tânără brunetă ca focul, după care, profitând de fumăraie, a început să o sărute insistent pe gură, în timp ce ea protesta, formal: dragă, nu e momentul”. Ce vrei să spui dumneata cu asta? Că pom pierii voluntari profită de incendii pentru a fura câte un sărut, ca la periniță.

Între timp, focul intrase în casă, lichidând, nesățios, mobilele și covoarele.

— Dragul meu, am strigat către pompier, te rog să mă ierți! N-am să mai fac. Salvează-mă!

— Ai merita să te las să devii mangal, îmi zice el, cu o scârbă organică. Scriitorule!

După care mă înșfăcă la subțioară, ca pe un balot, și plecă cu mine pe scări, calm și viteaz. În acest timp, eu îi sărutam mâinile, bâiguind, penibil:

— Mersi, dragul meu, mersi. Te fac pozitiv, te fac celebru…

ÎNTÂMPLARE CU JILAVU

Crinel Jilavu e burlac și chel de la vârsta de 21 de ani. Acum are 38 de ani și e la fel de chel, cu fruntea mică, creață, cu un nas borcănat, cu șase măsele de aur în gură și cu un râs insuportabil. Când râde, parcă chițcăie un șoarece, din cauza asta un coleg de birou astenic și-a cerut transferul la altă instituție. Noroc că râde rar, neavând motive și nici vreo predispoziție biologică. În general, trebuie spus (și nu fac asta cu plăcere, eu nu-mi urăsc personajele nici măcar atunci când sunt negative, așa cum nicio mamă adevărată nu-și poate urî un copil urât sau infirm - sper că aserțiunea aceasta vi s-a părut suficient de originală) că Jilavu era antipatizat de toată lumea pentru simplul motiv că felul lui de a fi era antipatic. În ce sens? În sensul că era agasant de corect în muncă, pedant în vorbire și costumație, se parfuma violent și abundent, nu fuma, nu bea alcool, nu avea, în general, niciun viciu. De ce nu se căsătorise până la această vârstă? îl întrebaseră colegii de nenumărate ori. Din prudență, a răspuns el. Îi era teamă ca nu cumva eventuala soție să-l înșele. Cunoștea cazul unei rude îndepărtate care plecase pe teren și, întorcându-se intempestiv, o găsise pe nevastă-sa cu altul, o bătuse până-i făcuse praf ficatul, aceasta îl dăduse în judecată, drept pentru care intrase la pușcărie. Atunci, pentru ce să te însori? Ca să ai pentru ce intra la pușcărie? Mai cunoștea, de asemenea, cazul unui tip de pe strada lui natală care o prinsese pe nevastă-sa cu unul, el a întrebat cu o indignare întemeiată ce înseamnă asta, la care respectivii, adică nevastă-sa și amantul, s-au repezit asupra lui și l-au bătut măr, pretinzând apoi, la proces, că au fost în legitimă apărare, întrucât victima intrase fără să bată la ușă, surprinzându-i în neglijeu și speriindu-i grozav. În al treilea rând, subliniase Jilavu, o soție este necesară pentru a găti mâncare, a spăla rufe și a face curățenie în locuință. Or, el își prepară singur ceaiul de dimineață, la prânz mănâncă la cantină, iar seara un sandvici cu ceai și o aspirină, rufele le spală la „Nufărul”, iar curățenia o face cu aspiratorul, dă o dată pe săptămână, duminica, după care primește vizita președintelui comitetului de bloc, cu care

joacă table. Atunci, pentru ce să se însoare? Ca să se cheme că e însurat?

— Jilavule, ai dreptate, i-a răspuns șeful de birou, care era recăsătorit pentru a treia oară. Ești băiat deștept.

La un moment dat, însă (există, după cum vedeți, un însă în viața lui Jilavu), a venit în instituție o dactilografă cu numele Nuți. Această Nuți era o fată destul de nostimă, cam mărunțică și grăsuță, dar cu un păr șaten splendid și cu niște ochi verzi și luminoși care te străbăteau ca un laser. Au încercat mai mulți bărbați să se dea pe lângă ea, dar toți aveau un dezavantaj: erau căsătoriți. Încercase însuși directorul plin, însuși directorul administrativ și chiar contabilul-șef, toți în zadar. Nuți era de neclintit, cuminte, sfioasă și harnică, le zâmbea tuturor, suavă, refuzând invitații la Snagov, pădurea Băneasa, Popasul Buda, mânăstirea Cernica sau Hanul Vlăsiei. Până la urmă s-a aflat motivul: iubea un tânăr pictor talentat, fost nonfigurativ, acesta nu-i dăduse nicio speranță de căsătorie, dar ea îl iubea nebunește și constant și nu concepea alt bărbat în viața ei.

Jilavu a încercat și el să-i facă curte, se ducea zilnic la ea în birou, îi ducea o floare, o ciocolată, o gumă de mestecat, o prăjitură, un măr, o pară, adică ce avea la îndemână. Ea primea micile atenții cu decență, mulțumindu-i cuviincios. Jilavu, încurajat de bunăvoința fetei, și-a propus să persevereze, în fiecare săptămână o invita să ia masa cu el la un restaurant, și de fiecare dată ea îl refuza cu drăgălășenie.

Iată însă (revenim asupra acelui însă de mai sus) că într-o zi Nuți vine la birou plânsă. Toată lumea se îngrijorează sincer, vai, sărmana copilă, ce nenorocire o fi pățit? Ea - nimic. Tăcea și plângea. Până la urmă s-a aflat secretul (ce nu se află într-o instituție?): tânărul pictor, plecând cu o bursă în Italia, rămăsese definitiv în Occident, căsătorindu-se cu o belgiancă tânără, frumoasă și bogată. Sărmana Nuți, care își sacrificase cinci ani din viață pentru tânărul pictor ingrat, era zdrobită sufletește. Jilavu a sesizat conjunctura, și-a făcut unele calcule și a început să-și sporească vizitele în biroul tinerei dactilografe: încerca să o liniștească povestindu-i diferite întâmplări care ilustrau cinismul și măgăria bărbaților, nerușinarea lor nelimitată. Mai mult, la un moment dat i-a

împrumutat tranzistorul lui pentru a asculta muzică ușoară și simfonică.

Peste circa două luni, când Nuți s-a mai liniștit și împăcat sufletește, când ochișorii ei verzi au început să strălucească din nou, limpezi ca roua dimineții (scuzați comparația), Jilavu i-a făcut din nou propunerea de a merge împreună la un restaurant pentru a lua masa în comun, dar ea a refuzat din nou. Era totuși ceva deosebit în acest refuz, observase insistentul Jilavu, un oarecare regret, o melancolie pe cale de dispariție, o dâră de îndoială se profila în vocea dulce și copilăroasă. Iată de ce Jilavu nu a fost aproape deloc surprins când, peste două săptămâni, mergând să-i ofere tinerei dactilografe un referat pentru a fi bătut în trei exemplare pe velină și o banană, ea i-a spus pe un ton cât se poate de serios:

— Domnule Jilavu, azi aș putea să iau masa cu dumneata la restaurant. Părinții mei sunt plecați la un botez.

— Atunci, a spus, calm, Jilavu, te aștept la trei și cinci în colț, la simigerie.

La trei și cinci fix cei doi s-au întâlnit și au plecat pe jos spre centrul orașului. Jilavu mergea pe lângă ea parcă fără să atingă pământul, trupul și sufletul lui colcăiau de fericire. Dacă Nuți acceptase să ia masa cu el la restaurant înseamnă că perseverența lui învinsese, peste câteva luni va putea îndrăzni s-o ceară în căsătorie, iar ea nu va refuza. Nu va refuza nu pentru că va face o pasiune pentru el, asta e exclus, știe el însuși că are o figură insipidă și banală, dar cu atât mai mare va fi meritul lui. Nuți va veni singură la el, pentru că este un bărbat serios, sigur, alături de care va face o căsnicie durabilă. O, cât îl vor invidia și cât îl vor blestema și înjura toți cei care i-au făcut tinerei fete curte și promisiuni, inclusiv directorul și directorul administrativ, ultimul fiind un bărbat realmente frumos, dar divorțat și cu doi copii! O, cum vor veni cu toții la nunta lui și cum îl vor felicita, prefăcându-se că se bucură pentru el! Iar ea va zâmbi tuturor, suavă, puțin tristă, desigur, cu jumătate din gânduri fugite către tânărul și frumosul pictor care i-a înșelat speranțele și unica dragoste, iar el îi va ocroti tristețea, nu-i va face niciodată, absolut niciodată vreun reproș cu privire la trecutul ei, se va purta cu ea așa cum te porți cu o floare.

Până la restaurant cei doi nu au discutat aproape nimic, din

simplul motiv că nu aveau ce discuta. S-au schimbat câteva cuvinte despre vreme, el a încercat, la un moment dat, să facă o mică glumă despre un individ cam beat, dar ea nu a zâmbit, Jilavu, știa că umorul nu e partea lui spirituală cea mai vânjoasă și că nici ea nu gustă așa ceva.

Au intrat în cel mai elegant restaurant al orașului, Jilavu dorind să-i dea o primă probă de respect, demnitate și bun-gust. Întrucât localul era cam gol, a venit însuși șeful de sală să-i servească, oferindu-le pentru început niște ouă de prepeliță în aspic, niște ficăței de pasăre trași la tigaie (în unt) și câteva feliuțe de batog. După care ea a dorit un mușchi de văcuță à la Wellington, iar el un piept de pasăre la grătar. Ca desert, s-au gândit la câte o înghețată cu căpșuni. Dar în clipa în care s-a pronunțat cuvântul „înghețată", Jilavu a înghețat el însuși de spaimă și oroare, i s-a făcut brusc rău, i s-a înroșit fața, i s-a bătut o vână la tâmpla dreaptă și i-a venit să vomite.

— S-a întâmplat ceva? l-a întrebat ea, încrețindu-și fruntea, ceea ce l-a emoționat realmente: era primul semn de grijă față de el, înseamnă că nu-i era indiferent.

De fapt, despre ce era vorba? Jilavu își dăduse seama că nu are la el decât 35 ele lei. Or, consumația, dacă punem la socoteală și sticla de vin la trei sferturi care se comandase, urma să se ridice la cel puțin 300 de lei. Ce era de făcut? De unde va scoate această sumă? S-o întrebe pe ea dacă nu are niște bani în poșetă? Exclus! Ar face o gafă ireparabilă, mai ales că, în mod logic, nici nu ar fi putut avea o asemenea sumă la ea, acum, cu două zile înainte de leafă. Din păcate, Jilavu nu avea bani nici acasă, cu câteva zile în urmă lichidase ultimul cec ca să-și cumpere un televizor cu circuite integrate. De la cine ar putea să ceară? De la colegii de birou? În primul rând că nu este prieten cu niciunul dintre ei, nu le ceruse niciodată nimic și nici el nu le dăduse niciodată nimic, toată instituția știa că Jilavu nu dă cu împrumut nici dacă-l pici cu ceară. Dacă ar apela acum la unul dintre ei, s-ar face definitiv de râs, ce haz ar fi a doua zi, cum și-ar mai bate joc de el! Avea un frate în oraș, dar nu mai vorbeau de aproape un an, acesta îi luase cu împrumut o damigeană goală, uitase să i-o mai aducă, el îi telefonase și dăduse peste cumnată-sa, o mahalagioaică fără pereche, care-i spusese de

la obraz că ultima oară când venise pe la ei în vizită uitase să aducă copiilor o ciocolată sau o bomboană.

Pe măsură ce se aduceau gustoasele gustări, Jilavu devenea tot mai palid și panicat, transpira abundent și se întreba dacă nu va face cumva o criză de inimă, își simțea deja pulsul foarte ridicat și un junghi în spinare. De spaimă, bău pe nerăsuflate un pahar de vin. Între timp, Nuți tăcea; el se gândea. Ce-ar fi s-o sune pe maică-sa la Râmnicu-Sărat? E pensionară, are 650 lei pe lună, îi dă și el 200, frate-su 200, în total 1050 de lei, precis că nu-i cheltuise pe toți, are ea ceva pus deoparte pentru înmormântare. Dar când să ajungă banii până la București? Trenul face câteva ore, e imposibil. Ar mai fi o soluție: să-l cheme pe responsabil în bucătărie și să-i dea cartea de vizită și buletinul garanție. Dar ce scrie pe cartea lui de vizită? „Crinel Jilavu, referent contabil”, și telefonul de la serviciu, pentru că acasă nu are, de ce să dea bani de pomană, din moment ce nu are cu cine vorbi? Și dacă responsabilul nu-i primește buletinul? Adică vii, mănânci ficăței de pasăre, batog și mușchiuleț de văcuță à la Wellington, și pe urmă dai buletinul garanție?

Între timp a venit felul doi. Nuți mănâncă cu plăcere mușchiulețul de vacă, comițând un gest de-a dreptul tandru: îi dă și lui Jilavu o bucățică să guste, iar el îi oferă o bucățică de piept de pasăre. Jilavu simte că-și pierde mințile, e posibil oare ca fericirea lui personală să se năruiască din pricina unei întâmplări întru totul stupide? Oare nu există nicio soluție? O soluție disperată, o soluție-limită? Eventual să iasă în stradă și să roage pe primul trecător să-i cumpere ceasul de mână, dar ceasul respectiv, marca „Pobeda”, a costat 280 de lei când era nou, acum ar putea lua pe el cel mult 100. Ar mai fi o soluție: să se scuze că are de dat un telefon urgent, specificând că telefonul localului este defect și că este nevoit să iasă în stradă, la o cabină, după care să o ia la fugă și să dispară. A doua zi ar putea spune că a fost arestat din confuzie, că l-a călcat un troleibuz sau un taxi galben, se poate spune orice, eventual se poate chiar interna într-un spital. Da, dar ce va face Nuți în urma lui? Cum va putea suporta ea scena dispariției lui, singură într-un local necunoscut, ce explicație va da ospătarului? Nu, nu se poate, așa ceva nu se poate. Fata ar putea crăpa de rușine.

Iată și desertul. Este limpede că Nuți n-a mâncat în viața ei o

asemenea înghețată cu căpșuni și frișcă, privirea ei se îndreaptă spre el cu recunoștință, dar Jilavu transpiră din nou, simte că-l ia cu căldură și dă un pahar de vin peste cap. Vinul îi dă un oarecare curaj, bea încă unul și se simte ceva mai bine. Își aduce aminte de un banc și-l umflă râsul.

— Nuți, apropo, vrei să-ți spun un banc?

— Te rog, zice ea, bine dispusă.

— Un tip intră într-un restaurant, cere o friptură și o sticlă cu vin, mănâncă, bea și, la sfârșit, îl întreabă pe ospătar: „Dom'le, vi se întâmplă să vină câte un client care bea, mănâncă și nu are cu ce plăti"?. „Dom'le, zice ospătarul, ni s-a întâmplat acum trei luni cu o haimana." „Și ce i-ați făcut?" „Ce să-i facem? I-am dat două palme și l-am aruncat pe ușă afară." „Atunci, zice respectivul client, dați-mi și mie palmele respective, că mă grăbesc."

Nuți râde de se prăpădește, e pentru prima oară când o vede râzând cu poftă, adică cu gura toată, dezvelindu-și toți dințișorii ei minunați. Jilavu simte că-i dau lacrimile de ciudă. „Dumnezeule, dacă exiști, urlă el în gând, nu mă lăsa, dă-mi o soluție ca să n-o pierd pe Nuți, ajută-mă!"

Ca să mai întârzie momentul catastrofic, cere și două cafelițe, dacă-i bal, bal să fie!

Dar, după cafele, ce să mai ceară? Ospătarul lucrează la notă, după care i-o depune pe masă într-o farfurie, acoperită cu un șervețel. Jilavu încă nu se uită la ea, o ignoră, vâră o mână în buzunar și scoate portofelul, îl desface și vede cei 30 de lei, adică o bancnotă de douăzeci și cinci și una de cinci, în buzunarul pantalonului având încă cinci lei de metal. Apoi desface un colț al șervețelului și se uită pe notă, discret: 385 de lei, cu remiză de 12 la sută. Ospătarul, în picioare, așteaptă. Ce-i de făcut?

La această scenă povestirea noastră se oprește. De ce? Pentru că nu știm, efectiv, care ar putea fi finalul. Nu știm, efectiv, cum se va descurca Jilavu, cum va proceda, cum se va salva (în cazul în care se va salva). De aceea, vom lăsa cititorilor posibilitatea de a continua ei înșiși, fiecare după puterea imaginației, întâmplările celor două personaje. Dacă cineva va dori ca pe ușa restaurantului să apară, în ultima clipă, o persoană binevoitoare, care să-l împrumute pe Jilavu, cu atât mai bine, eu nu am nimic împotrivă. Dacă un alt

cititor va dori ca personajul nostru masculin să descopere, printr-un miracol, patru sute de lei ascunși într-un buzunar al hainei, eu, de asemenea, nu mă voi supăra. Nici chiar în cazul când altcineva va avea plăcerea să-l știe pe bietul Jilavu călcat în picioare de chelneri și dat pe mâna miliției, umilindu-l și pierzându-l definitiv în ochii sensibilei Nuți. Noi, așa cum am spus, atât ne-am priceput, atât am scris. Din această clipă, condeiul scriitorului trece în mâna cititorului.

HULIGANUL

M-am dus cu fiul meu (în vârstă de doi ani și opt luni) la un medic psihiatru. I-am zis medicului:

— Doctore, vezi copilul ăsta? O să mă bage în balamuc.

Doctorul a înțeles totul din prima privire.

— E precoce?

— Da, zic eu, e îngrozitor de precoce. Pune circa patru sute de întrebări pe zi.

— După o statistică a OMS-ului, un copil normal pune circa trei sute douăzeci de întrebări pe zi. Înseamnă că al dumitale este, într-adevăr, precoce. Ce fel de întrebări pune?

— Îngrozitoare. Îmi vine să-l strâng de gât. Adineaori, în timp ce veneam la dumneata, m-a întrebat ce este culoarea albastru și cum se formează ea. În lift, m-a întrebat ce este un sincrofazotron atomic.

Medicul a consultat copilul și l-a găsit perfect sănătos.

— Nu trebuie să-l lași fără răspunsuri la întrebări, m-a sfătuit el. Trebuie să ai răbdare și să-i explici totul pe înțelesul lui.

— Da, dar de la o întrebare, el mai născocește încă douăzeci. În plus, eu am servici, nevastă-mea are servici, iar soacră-mea și-a luat câmpii și-a fugit în provincie din cauza întrebărilor. Alaltăieri seara l-am sculat din somn pe un prieten al meu ca să-mi explice ce e acela un microprocesor. Dar mai e și altă nenorocire: vrea tot timpul să-i spun povești. I-am cumpărat toate discurile care există în comerț, le-a ascultat într-o singură zi, după care a început să caște. Vin acasă obosit, cad pe mine de somn și el mă pune să-i povestesc Harap Alb. Ce mă fac? Sunt la capătul puterilor.

— Am o idee, zice doctorul. Cunosc o familie care a găsit un bătrân pensionar povestitor de basme. Bătrânul plimbă copilul cu ora și îi spune zilnic circa cinci povești.

— Excelent! strig eu. Îl angajez imediat. Dă-mi telefonul.

A doua zi, pensionarul s-a prezentat însoțit de două călduroase scrisori de recomandare din partea unor familii onorabile. Ne-am înțeles asupra prețului (destul de modest - douăzeci și cinci de lei ora), urmând să plimbe copilul zilnic trei ore, în care să-l sature de povești și de basme.

După circa o săptămână copilul meu s-a schimbat profund. Devenise tăcut și melancolic, era absent la tot ce se petrecea în jurul lui, nu mai punea întrebări și nu adormea decât după două carbaxine. Nevastă-mea mi-a atras atenția, îngrijorată:

— Dragă, cu copilul ăsta se întâmplă ceva. De când îl plimbă acest pensionar nu-l mai recunosc.

— E persoană serioasă, specializat în plimbări de copii cu program de basme, a venit cu recomandări.

Lucrurile s-au agravat după încă o săptămână, în sensul că băiețelul nu mai avea poftă de mâncare și se uita foarte des spre tavan. În plus, avea un rictus pe față care mi-a dat fiori. Atunci mi-a venit ideea să-i urmăresc în timpul plimbării și, dacă se poate, să ascult ce povești îi spune pensionarul. Știam banca din parc pe care se instalau cei doi, așa că m-am ascuns într-un boschet, la câțiva metri. Relatez exact cele auzite.

— Auzi, măi brută? a început pensionarul cu o voce șuierătoare. Dacă mai pui o singură întrebare, îți dau una cu bastonul de-ți rup femurul. În caz că mă torni acasă, n-ai decât două variante: ori îți paradesc moaca aia de șobolan obraznic, ori idiotul ăla de taică-tu mă dă afară și atunci o să stai singur și-o să bulești ochii pe fereastră.

— Dar îmi spui o poveste? îndrăzni cu glas pierdut bietul meu băiețel în vârstă de doi ani și opt luni.

— Gura! urlă educatorul cu ora. O să-ți spun când am eu chef, nu când ai tu!

Pensionarul scoase din buzunar o sticlă cu votcă și trase din ea două gâturi prelungi.

— Bine, acceptă el, azi am să-ți spun basmul cu Harap Alb. Îl știi?

— Îl știu.

— Nu-i nimic, îl mai auzi odată, că nu strică. Și nu durează mult. Fii atent. Într-o zi, împăratul nu știu cum, că i-am uitat numele, cheamă pe cei trei băieți și le zice să se ducă la unchiul lor, în legătură cu un testament. Apropo de testament, să-ți spun o chestie tare de tot cu o mătușă de-a mea care le-a făcut testament la trei dintre nepoții ei, deși avea șase. Ăia trei care beneficiau și ăilalți trei care nu beneficiau s-au înjurat și s-au scuipat douăzeci de ani pentru ca, între timp, toți cei șase nepoți să moară și baba să trăiască.

Pensionarul râde de se prăpădește și mai trage două gâturi de votcă.

— Fii atent, zice el, continuăm basmul. Băiatul mic al împăratului se suie pe o mârțoagă și pleacă la drum. Tu ai fost vreodată la hipodrom? Ai jucat la curse?

— Nu, dar am văzut la televizor.

— Vax. Totul e să fii de față. Acum șaptesprezece ani, când am câștigat eu „austriacul”, toată lumea a zis că iapa Dolores vine ultima. Eu am jucat-o solistă și știi ce cotă mi-a dat? Șaptezeci și cinci la unu. În fine, merge fiul cel mic al împăratului ce merge, pe drum are tot felul de complicații și aiureli, băiatul se descurcă, pentru că avea o minte ca briciul, ajunge la împărat și împăratul, văzându-i fața, îi zice: „Măi băiete, tu ești vreo dublură!”

— Dar spânul? a întrebat micuțul.

— Dă-l în paștele mă-sii de spân! s-a enervat povestitorul. Ăla era un găinar! Fii atent mai departe și nu mă mai întrerupe, că mă enervezi. Unchisu, Mazăre împă…

— Roșu-împărat, l-a corectat fi-miu, cu timiditate.

— Nu contează culoarea, tot un drac e! Cum ziceam, l-a pus la verificare și l-a trimis să-i aducă o salată și alte zarzavaturi din grădina ursului. Apropo, când am făcut eu armata, aveam camarad, un zarzavagiu bulgar de lângă Giurgiu. Zarzavagiul ăsta avea obiceiul să vorbească în somn. În fiecare noapte îl auzeam zicând: „sub bălegar… sub bălegar…” Ce dracu’ poate să însemne asta, mi-am zis eu, și, până la urmă, am aflat misterul: bulgarul își omorâse nevasta și o îngropase sub bălegar.

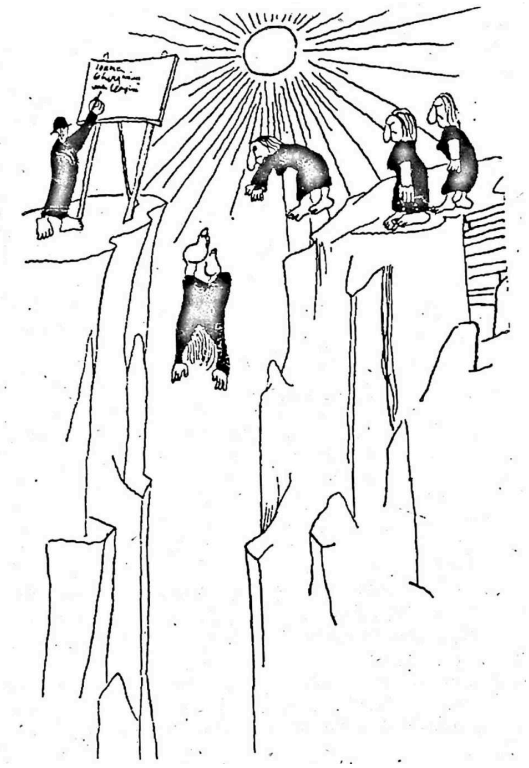

Aici pensionarul povestitor, angajatul meu cu douăzeci și cinci de lei ora, a mai tras un gât de votcă și a zis:

— Gata pentru azi, mergem acasă. Fii atent, dacă ești găinar și mă torni, ai de-a face cu mine. Intru într-o noapte pe fereastră la tine în cameră și-ți mănânc o ureche. Sau îți fac o injecție. Ce preferi?

Am ieșit din boschet pe furiș și m-am întors acasă, împleticindu-mă. Nevesti-mi nu i-am spus nimic. Când pensionarul a venit cu copilul, i-am spus că vreau să-l conduc până la tramvai. După ce am făcut câțiva pași pe trotuar, l-am întrebat:

— Și cum a rămas cu zarzavagiul bulgar? Câți ani i-au dat?

Pensionarul s-a uitat scurt spre mine, după care a început să fugă cu o vigoare incredibilă. L-am ajuns abia când se urca în tramvai. N-am apucat să-i dau decât un pumn în ceafă.

— Huliganule! mi-a strigat el din mers.

POLITEȚE

La intersecția străzilor Miron Costin și Letopisețului, un Trabant era gata-gata să intre într-o Skodă de culoare gri. Accidentul a fost evitat în ultima fracțiune de secundă. Frânele au scârțâit atât de puternic și

de strident, încât mai mulți pietoni suferinzi s-au rezemat de ziduri, semi-leșinați, iar vrăbiile din pomii apropiați au zburat fulgerător, de parcă s-ar fi tras în ele cu tunul. Bărbatul de la volanul Skodei gri, un tip cu ochelari, cu părul grizonat și cu o mustăcioară foarte fină, extrem de subțire și îngrijită, a scos capul pe fereastra mașinii și l-a întrebat pe trabantist:

— Măi criminalule de drept comun, cine ți-a dat ție carnetul? L-ai găsit pe stradă, în vreo ladă de gunoi, ți l-a lăsat bunică-tu moștenire, l-ai câștigat la loz în plic?

— Hai sictir! i-a răspuns trabantistul, un bărbat de cincizeci de ani, bronzat și ras în cap, lângă care se afla o femeie blondă, foarte recent coafată. După ce că intri în intersecție ca în curtea lui tac-tu, mai ai și tupeul să zbieri ca o vită rurală. Mai bine ți-ai mai pune vreo trei, patru dioptrii la ochelarii ăia de cal! Ia niște „Glutacid”, ca să ții minte semnele de circulație! Fă rost de niște fosfor, mănâncă chibrituri, ca să te vindeci de prostie!

Ochelaristul din Skodă are și el replică promptă, nu se lasă umilit, mai ales că, în jurul lor, s-a adunat lumea ca la urs.

— Auzi, măi, conducător de roabă în doi timpi, când vrei să scapi de „Trabantul” ăla pârâitor, vinde-mi-l mie, că vreau să fac o pereche de cărți de joc din caroseria lui. Motorul îl pun la râșnița de cafea.

Firește că, după aceste nostime ironii, au urmat cuvinte mai consistente și mai încărcate de sens ca „boule”, „cretinule”, „cap pătrat”, „vită încălțată”, „jigodie”, „oligofrenule”, plus înjurăturile de mamă. Nu mai era nevoie decât de o singură insultă pentru ca să se treacă la schimbul de pumni și scuipături în ochi, dacă blonda de lângă trabantist nu-i șoptea acestuia la ureche:

— Dragă, dânsul nu e cumva doctorul Preotescu?

— Cine?

— Preotescu, profesorul doctor docent, celebrul orelist?!

Trabantistul are o revelație bruscă: el e!

— Doamne, ce gafă imensă am făcut!

— Du-te și cere-i scuze. E penibil, dar n-ai încotro.

Trabantistul coboară din mașină și se îndreaptă spre tipul din „Skoda” gri. Acesta coboară și el, pregătit pentru înfruntarea decisivă.

— Domnule profesor - îl întâmpină, afabil, trabantistul - mii de scuze, nu v-am recunoscut. Sunt conferențiarul I. C. Bold de la ICM.

— A, dumneata erai?! exclamă, plăcut surprins, profesorul Preotescu. Felicitări pentru ultima comunicare. Am auzit că a făcut furori la Congresul de la Singapore.

— Mulțumesc. Ce mai faceți? Ce face doamna? Mi se pare că acum patru ani am făcut revelionul împreună la rectorul Dumitrescu-Argeș.

— Exact. E bine mersi. Dar doamna dumneavoastră? Tot așa simpatică?

— E chiar aici. Pusi, domnul profesor vrea să te salute.

— Sărut-mâinile, doamnă. Nu vă deranjați. Îmi pare bine că vă văd.

— Plăcerea e de partea noastră.

Amabilitățile ar putea continua, dacă alți șoferi din spate n-ar claxona, enervați. Profesorul și conferențiarul se îmbrățișează și se despart.

— Treceți pe la noi într-o seară. Ne-ar face mare plăcere.

— Cu toată bucuria. Vă dăm un telefon.

Cele două mașini pleacă în direcții diferite. Un gură-cască îi comunică nevestei, dezamăgit:

— Nu era nimic adevărat, dragă. Repetau pentru o filmare.

— Aiurea!

— Îți spun precis. Ala din „Trabant” era Bibanu.

— Păi ce, e și el conferențiar?

— Păi de ce să nu fie?

CAPRA

Să nu ne sfiim a recunoaște caprei meritele care i se cuvin. Această vacă a săracului, pe lângă că e lăptoasă și ușor de întreținut (dacă nu are iarbă, ea se mulțumește și cu mărăcini), a intrat în literatura română ca un personaj pozitiv și exemplar, servind multor generații de copii și tineri ca exemplu de înțelepciune, calm, demnitate și spirit vindicativ necruțător, atunci când răul trebuie pedepsit cu rău, spre învățătură de minte. Ca dovadă, ați mai auzit

dumneavoastră în ultimul timp despre vreun lup care a îndrăznit să intre în casa unei capre în travesti și să-i mănânce iezii? Eu nu.

Iată de ce în ultima mea piesă de teatru m-am gândit să introduc o capră. Despre ce este vorba, pe scurt? Pe meterezele unei cetăți medievale cam paradite, un străjer cu numele de Gheorghe ședea în turn și mânca brânză (de capră) cu ceapă. Tocmai atunci se apropie de cetate o oaste străină, bine înzăuată, de circa zece mii de oameni. Comandantul îi ordonă lui Gheorghe să predea imediat cetatea, cu toate rezervele de mâncare pentru oameni și cai. Gheorghe, cu un umor și o demnitate specifice, îl ia pe comandant peste picior și-l sfătuiește să-i dea bice mai departe dacă nu vrea să aibă de-a face cu cei cinci mii de pușcași și sulițași dinăuntru, care sunt stătuți de patru luni, le sfârâie palmele să se încaiere cu cineva, plus femeile, copiii și bătrânii, care sunt pregătiți să arunce cu pietroaie și apă fiartă. Lifta păgână nu se lăsă, însă, impresionată și, după trei zile de pălăvrăgeli cu Gheorghe, care i-a învârtit cu vorba în toate părțile, întoarce tunurile spre cetate și trage câteva ghiulele în zidul ei prăpădit.

— Huo, gata, strigă Gheorghe, nu vă enervați, că vă dau cetatea, lăsați-mă să ies cu oastea mea și să mă duc unde-oi vedea cu ochii, văz că nu sunteți oameni de înțeles.

Se deschide ușa cetății și cine iese pe ea? Gheorghe, urmat de nevastă-sa și de trei copii mici și mucoși, ultimul târând după el o capră. Străinii rămân bușbe, adică cum, asta era oastea care i-a ținut pe ei, zece mii de războinici, trei zile în impas, cum și-a permis acest fanfaron de Gheorghe să-i ia la mișto? La care, Gheorghe (avea o minte ca briciul) le-a răspuns:

— N-om avea noi armamentul vostru, dar în politică aici vă ținem, la degetul mic și buzunarul de la ceas!

Teatrul la care am predat-o a fost realmente încântat, directorul mi-a zis că sunt mare, de mult simțea nevoia unei comedii istorice în care să se zugrăvească (leșin când aud cuvântul zugrăvit, din pricina unor meseriași escroci care mi-au stricat tapetul) istețimea străbunilor noștri, geniul lor politic, capacitatea lor miraculoasă de a salva țara din ghearele marilor puteri, care au trecut peste noi de atâtea ori cu tăvălugul. În fine, a trebuit tot eu să le explic că ideea nu-mi aparține, că am ciupit-o de la unul Negruzzi, dar ei au fost de

părere să nu mai spun asta nimănui, mai ales actorilor, care vor începe să mă bârfească prin cârciumi.

— Dom'le, dar ce facem cu capra, a întrebat directorul administrativ, sper că nu doriți o capră vie pe scenă?

— Bineînțeles că vreau una vie, altfel nici nu concep, îmi iau piesa și mă duc cu ea la Național, unde posibilitățile materiale sunt practic superioare.

— Gata, dacă autorul vrea, îi dăm o capră vie, a hotărât directorul plin. Problema e dacă n-o să fim acuzați de naturalism, de verism, de dracu' mai știe ce!

— Dom'le, nu mă interesează ce zice critica, eu vreau ca publicul să vadă pe scenă o capră vie, nu una de carton, pe patru roate! Nu vreți, îmi iau piesa!

Directorul a chemat imediat pe regizorul tehnic și i-a dat dispoziție să facă rost de o capră.

— Vreau capra cu zece zile înainte de premieră, ca să se obișnuiască cu scena! am strigat eu, stăpân pe situație.

Bineînțeles că, foarte curând, au început șicanele. Serviciul financiar a venit cu câteva întrebări: dacă se angajează o capră cu seara, va trebui angajat și proprietarul ei, care va trebui plătit ca figurant, adică cincizeci de lei spectacolul, plus douăzeci și cinci de lei pentru animal, conform tarifelor în vigoare. Problema e unde poate fi găsit un proprietar de capră în București? Crescători de capre nu există decât în comunele învecinate și se pune problema cu ce va fi transportată capra până la teatru și cât va costa acest transport. Se mai pune și altă problemă: în cazul în care piesa se va juca de o sută de ori, înseamnă că teatrul va plăti pentru această capră 7 500 de lei, în timp ce o capră nu costă mai mult de 3-400 de lei.

Iluminată, conducerea teatrului a decis să se cumpere o capră, căreia să i se facă o cușcă în curte, să i se ia nutreț și tot ce este necesar, în așa fel încât să fie oricând gata de dus în scenă. Dar poate vă închipuiți că a fost lesne de cumpărat această capră? Deloc. Doi delegați ai teatrului au plecat într-o localitate de munte, pe diurnă și cu foi de drum. În acea localitate, țăranii nu erau interesați să vândă pe virament și atunci s-a căutat o stână cooperatistă. Stâna nu avea decât oi și câțiva țapi, s-a dat o

telegramă de-acolo către teatru, întrebându-se dacă autorul este de acord cu un țap, la care li s-a răspuns că autorul nu vrea țap, vrea capră și, dacă se poate (numai dacă se poate), să fie albă nu roșcată. Au căutat delegații cât au căutat, s-a cerut și sprijinul direcției agricole județene, și s-a găsit, în sfârșit, o capră corespunzătoare, care a fost pusă pe tren la bou-vagon și trimisă la teatru. Trăgându-se linie și făcându-se socotelile a reieșit că, în sine capra, plus restul cheltuielilor, și ridică la suma de 835 de lei. Mai rămânea problema hranei. Unul dintre mașiniști a mărturisit că are un văr care lucrează la spații verzi și că ar putea trata cu el să aducă zilnic iarbă proaspătă pentru animal, dar cine plătește ciubucul și de unde? S-a făcut o colectă printre actori, a dat fiecare câte zece lei, cu excepția interpretului principal, recunoscut ca cel mai cărpănos actor din București, joacă în toate filmele, la radio și TV, are casă în București, casă la Buftea și două mașini, n-are copii și nu mănâncă decât salam și brânză telemea de 16,50. În cele din urmă, s-a apelat la mine, ca autor, cerându-mi-se 100 de lei. Am dat; eu am cerut capră, eu s-o hrănesc.

Premiera, o spun cu toată modestia, a avut succes. Mare succes. Finalul cu capra a fost rupere, s-a râs și s-a aplaudat până la leșin, mai ales că animalul, probabil tulburat de atâta zgomot, a behăit scurt, iar la plecare a lăsat în urmă o dâră de măsline. De ce să n-o recunosc, abundența ulterioară de public s-a datorat și Mariței (așa o chema), i se dusese vestea în tot orașul, oamenii își spuneau între ei: „Du-te la teatrul cutare să vezi o capră dată dracului!”. La primul turneu, cineva a avut ideea nefastă să nu fie luată și Marița, să se folosească o capră de pe plan local. Ei bine, capra respectivă s-a dovedit complet sălbatică, n-a vrut să intre pe scenă, s-a zbătut, a behăit, a stricat finalul, punctul forte al spectacolului. De atunci, Marița a colindat toată țara. Între timp, ea devenise dragă tuturor angajaților teatrului, nu trecea nimeni prin curtea interioară fără s-o mângâie din mers sau să-i adreseze un cuvânt frumos și duios. Cel mai atașat de ea s-a dovedit directorul, care, fiind fiu de țăran de la munte, păscuse el însuși capre în copilărie, drept pentru care un actor care nu jucase niciun rol principal de zece ani l-a reclamat la organele municipale, acuzându-l de sodomie. S-a constituit o comisie de anchetă și, cu acest prilej, s-a descoperit că directorul nu

are studiile terminate, gata-gata să fie dat afară, noroc că o delegație compusă din actori de frunte au mers undeva sus și au pus o vorbă bună pentru el.

În sfârșit, spectacolul s-a jucat vreme de doi ani, răstimp în care Marița a făcut doi iezi. Când piesa a ieșit de pe afiș, consiliul oamenilor muncii a luat în dezbatere problema caprei, prilej cu care s-a subliniat cât se poate de apăsat meritul ei în succesul unui spectacol care a făcut cinste teatrului. În concluzie, s-a decis ca respectiva capră și cei doi iezi ai săi să fie sacrificați și consumați cu prilejul unei reuniuni tovărășești ce va avea loc la clubul teatrului. A fost un ospăț de pomină, la care am luat parte și eu, spre dimineață ne-am îmbătat cu toții, am povestit tot felul de istorii despre Marița și iezii săi (unul dintre aceștia intrase, într-o seară, după ea pe scenă, se speriase și sărise în sală, a fost un haz nemaipomenit) și am plâns ca niște tâmpiți unul pe umărul altuia de rușine că am fost în stare s-o ucidem și s-o înfulecăm ca niște barbari.

Peste câteva zile a venit un control CFI care i-a imputat directorului teatrului 5 900 de lei, costul caprei, al iezilor și al hranei. De ce? Pentru că Marița trebuia valorificată în comerțul socialist sau păstrată ca bun al teatrului, în calitatea ei de recuzită.

Directorul mi-a dat telefon cu lacrimi în ochi, pomenind de trei copii minori, o soție nesalariată și o soacră paralizată, ce vină are el să dea atâția bani pentru o capră din care nici măcar n-a gustat, fiind suferind de stomac?! M-am făcut că nu pricep întrebarea, nici chiar atunci când a făcut aluzie la frumoasele tantieme ce le-am încasat de pe urma spectacolului.

— Ce legătură am eu cu copiii dumitale și cu soacra dumitale? Ia vezi-ți de treabă! i-am strigat în nas și i-am închis telefonul.

Acum am terminat o piesă în care apar o vacă de lapte și doi purcei (tot de lapte). Să vedem unde o plasez.

GEAMANTANUL

Albuleț era director general într-un minister cu profil alimentar, inginer la bază, promovat pentru merite personale. Fiind șef de promoție în facultate, cu frumoase activități obștești, iar apoi evidențiindu-se în câmpul muncii ca un bun organizator, a fost adus

în minister, urcând apoi treaptă după treaptă, încet și sigur. La un moment dat, ministrul plin era pe jumătate hotărât să-l propună într-un viitor nu prea îndepărtat pentru postul de locțiitor al său.Albuleț avea o soție serioasă și sobră și un băiat de vârsta adolescentină, excelent la învățătură și cu patima muzicii lejere. Câștigul său era dintre cele bune, dacă nu chiar foarte bune, gândindu-ne că el avea un salariu de 6 290 lei, iar soția 3 100. Aveau un apartament frumos mobilat și, în general, cam tot ceea ce se cheamă strictul necesar. Într-o zi, însă, soția l-a întrebat cum se face că un cumnat de-al lor, cu studii medii și cu o funcție mediocră, reușise să-și cumpere o căsuță la Snagov, cu vie și grădină care dă direct în lac, iar un văr de-al treilea avea și el o căsuță la Valea Țapului și o mașină cu care făcuse turul Europei prin ACR , împreună cu soția și soacra. Albuleț i-a răspuns că, probabil, respectivii câștigaseră la Loto sau la Loz în plic, dar soția i-a răspuns că nu, tipii nu câștigaseră la Loto, dar aveau bani ca să-și permită orice. Adică el, Albuleț, nu poate câștiga nimic-nimic în afara acelui salariu pârlit? N-au și ei dreptul la o căsuță lângă București, la o mașină personală, la o excursie în Occident, de ce nu încearcă să facă ceva? Așteaptă să-i pice mură-n gură?

Albuleț a rămas îngândurat, nu l-a mai prins somnul câteva nopți. În fond, de ce să stea cu chirie la stat, de ce să nu-și cumpere o vilișoară cu curte și cu beci? De ce să nu-și ia o căsuță la țară, unde să meargă duminica și unde să se retragă la bătrânețe? De ce să nu aibă o mașină personală, niște tablouri scumpe pe pereți, o mobilă stil etc.? Dar de unde să procure acești bani, ce-ar putea face pentru asta?

Nea Mitică, șoferul lui, i-a dat prima idee: să crească nurci. Statul îi dă hrană pentru ele și i le cumpără pe bază de contract. Albuleț a cumpărat o coșmelie lângă București, a construit crescătoria cu tot dichisul, inclusiv apa curentă, a cumpărat nurci, a angajat un om și doi câini-lupi pentru pază și, într-un singur an, a scos beneficii de două sute de mii de lei. Tot nea Mitică l-a învățat să cumpere două sute de oi, să aranjeze, prin diferite relații (că avea, slavă Domnului), să i se dea voie să le pască prin apropiere de București, eventual pe marginea aeroportului, a angajat doi ciobani și un om care să vândă zilnic cașul în Piața Amzei, fiecare oaie aducându-i un venit de o mie

de lei pe an în brânză, lână și miel. Ban la ban trage: Albuleț a intrat într-o combinație cu un inginer chimist care înființase o secție anexă pe lângă un CAP, secție care producea niște pelerine de plastic pentru spectatorii de fotbal, contra cinci lei, prețul de cost fiind de 0,75 lei. Într-un an jumate a scos și de-aici o sută cincizeci de mii. Între timp, nea Mitică căra cu mașina ministerului mâncare pentru nurci și ducea de la tatăl lui Albuleț, din Oltenia, usturoi pe piețele Moldovei și Munteniei: două căpățâni la leu. Afacerile îi mergea atât de bine, încât, la un moment dat, și-a cerut pensionarea de boală, nu mai avea rost să stea în câmpul muncii, trebuia să alerge când la stână, când la crescătoria de nurci, când la cooperativa anexă ca să facă încasările (banii îi ducea într-o sacoșă jegoasă, cine ar fi putut bănui ce are el acolo?). Uitasem să vă spun că, auzind despre un tip din București care devenise milionar datorită unor tiruri populare înființate prin diverse cartiere (un leu tragerea), a înființat și el două asemenea distracții pentru elevi, soldați și gură-cască, două mii de lei pe zi beneficiul net, din care, firește, dădea o anumită șpagă indivizilor de la primăriile de sector care îi dăduseră aprobarea de rigoare.

În trei ani de zile, Albuleț și-a cumpărat o vilișoară în București, cu curticică și boltă de viță de vie, o casă la țară, la Ciofliceni, pe malul lacului Snagov, un „Mercedes” alb, pe motorină, niște covoare de mână, cinci Luchiani, cinci Țuculești și opt Piliuți, plus o colecție de icoane pe sticlă și una de covoare turcești. După alți doi ani, Albuleț adunase încă un milion bani lichizi și șase kilograme și jumătate de bijuterii de aur, plus cele care atârnau pe mâinile, urechile și gâtul soției. Între timp, fusese chemat să dea socoteală pentru vilă și mașină, noroc că s-a descurcat, a avut relații, a dat în dreapta și în stânga, plus dovezile că a câștigat de pe urma nurcilor livrate statului atâtea sute de mii. S-a descurcat. Dar ce era de făcut cu milionul, unde să-l ascundă? S-a sfătuit cu nevastă-sa câteva nopți: la țară nu era bine de dus, putea fi furat, sub parchet sau sub faianță nu putea fi ascuns, pentru că „băieții” cunoșteau figura. Unde să-l ducă, unde să-l ducă? La o mătușă din Grant, care l-a ascuns în beciul cu murături.

Între timp, însă, nu știu cum să vă spun, Albuleț se ghiftuise de atâția bani, mergea prin cârciumi și cheltuia cu amândouă mâinile, îl cunoșteau toți chelnerii și picolii, era stâlpul barurilor de noapte, prieten la cataramă cu actori, scriitori și cascadori, toți îl iubeau pentru că era boier, nimeni nu avea voie să plătească la masa lui. Numele lui adevărat nu era cunoscut, i se zicea Nurcitul, întrucât el însuși declara că trăiește de pe urma nurcilor. Așa se explică de ce a atras la un moment dat atenția unei soliste de bar, o destul de cunoscută interpretă de muzică ușoară, căsătorită cu un contrabasist străin, apoi divorțată, apoi recăsătorită cu un ofițer de pompieri român și din nou divorțată. Albuleț i-a propus să-i devină amantă oficială, la care ea a zâmbit pe partea stângă, făcând o gropiță în obrazul drept, și l-a invitat la ea acasă pentru o discuție serioasă și la obiect.

— Dragă, uite ce e, i-a răspuns ea, după ce a rămas numai în halatul de baie, dacă ești decis pentru o relație serioasă, te rog să-mi spui franș, eu haimanale am cunoscut destule și nu mă interesează aventuri de-o noapte și o vâjâială la Snagov, nu mai am vârsta respectivă, trebuie să-mi fac și eu o situație, am de crescut un copil, casa e a statului, pensie nu știu dacă o să-mi dea, plus că n-am o rochie pe mine, sunt complet dezbrăcată, uite cu ce zdrențe sunt obligată să mă îmbrac, ditamai solistă ce sunt!

După care cântăreața a deschis șifonierul și a aruncat pe jos, cuprinsă de nervi, douăzeci de rochii din lameuri strălucitoare, cu decolteuri fastuoase și cu brizbrizuri aiuristice.

— Uite! Uite! urla ea, dezlănțuită ca un uragan nipon. Uite cu ce cârpe umblu!

Albuleț i-a șters lacrimile de pe obrăjorii cu gropițe, pe care se puteau citi cu ochiul liber cele câteva mii de nopți pierdute prin abatajele Capitalei, și i-a zis:

— Draga mea, nu te mai zbuciuma, am să-ți fac eu cadou o rochie pe care n-ai s-o uiți toată viața. Dă-mi voie să-ți iau măsura.

Solista a crezut că totul e o vorbă goală, dar s-a înșelat. Peste două zile, Albuleț a venit la ea, emoționat, și i-a cerut cu o voce solemnă să se dezbrace pentru a proba rochia. Ea s-a dezbrăcat, și el a îmbrăcat-o cu o rochie nouă, cusută de mâna lui. Din ce credeți că era confecționată rochia? Din sute! Vreme de cinșpe ore, Albuleț

cususe cu o ață fină sută lângă sută, încropind o rochie lungă, de seară, cu mâneci și cu decolteu potrivit, în total 32 500 de lei. Privindu-se în oglindă și văzându-se îmbrăcată în sute albastre, solista a râs până la leșin, apoi și-a sărutat amantul de o sută de ori.

— Vai, dragul meu, ce nebun poți să fii! Ce păcat că nu pot să apar cu ea în local!

Într-adevăr, nu se putea ieși cu o astfel de rochie în lume fără să atragă atenția, dar putea ea, solistă, să rabde o asemenea bucurie fără s-o facă publică? A chemat la ea câteva prietene, soliste sau balerine, întreținute de refegiști grași și negustori, și le-a arătat surpriza, respectivele căzând, firește, pe jos, una dintre ele a fugit la baie și a vomat de invidie. În două zile se știa în tot Bucureștiul, astfel încât Albuleț, zis Nurcitul, a fost acostat în bar de o cunoscută actriță de teatru care i-a șoptit la ureche:

— Fă-mi și mie o bluză de sute. Sau măcar un sutien…

Dar miliția economică ce făcea? Dormea? De la un văr îndepărtat și invidios s-a aflat de stână și tiruri și, mai ales, de geamantanul cu milionul. Se știa că acesta e ascuns într-un anume bloc vechi din cartierul Grant, dar era greu de găsit. Și atunci, un ofițer isteț a venit cu o idee simplă ca bună ziua: să se răspândească printre locatari zvonul că blocul respectiv va fi în curând demolat. În noaptea următoare, Albuleț s-a dus pe furiș să ia geamantanul, cu gândul să-l ducă tocmai în Oltenia, la niște rude, dar băieții îl pândeau și - hați!

Mă veți întreba dacă statul a recuperat rochia de sute în valoare de peste treizeci de mii. Da, dar numai în parte. Între timp, solista o transformase în minijupă, scurtând-o substanțial și lărgind fără rușine decolteul.

CANARUL

În apartamentul pe care îl ocup împreună cu familia, cresc un câine de rasă caniche (chestia asta am mai declarat-o în câteva opere beletristic și interviuri, dar nu mi-e rușine s-o repet) și un pește frumos colorat care se numește Brutus, din pricină că și-a ucis confratele cu care convietuia în același acvariu. Într-o zi, îmi vine ideea nefastă să cumpăr un canar. De fapt, mai înainte am cumpărat

colivia, apoi două pungi cu semințe de cânepă și abia după aceea canarul. Ca să fiu sincer, nu l-am cumpărat, l-am primit cadou de la un prieten, care mi-a spus:

— La început n-o să cânte, dar, după ce se obișnuiește cu casa, o să-și dea drumul.

Într-adevăr, peste două săptămâni a început să cânte. Cânta absolut extraordinar, vă mărturisesc sincer că, în comparație cu un canar, o privighetoare este ca un lăutar pe lângă Yehudi Menuhin, trilurile lui aveau o limpezime și o puritate divină, iar imaginația lui melodică era cu neputință de comparat. Îmi plăcea să lucrez acompaniat de această pasăre miraculoasă, iar când vroiam să mă recreez, mă duceam și-i vorbeam, iar ea mă asculta și făcea piu, piu, adică: dă-i înainte, că te ascult și te înțeleg. Cu alte cuvinte, aveam un suflet curat lângă mine. O ființă vie căreia puteam să mă confesez fără spaima de a fi penibil, fără grija că va vorbi cuiva despre nenorocitele mele complexe de inferioritate și superioritate (după anotimp).

Prietenul meu de o viață, Tr. Brt., fost coleg de bancă încă din școala elementară, iar mai târziu tutorele meu spiritual, vine să-mi facă obișnuita vizită săptămânală. De obicei, îi dau un larg raport de activitate: ce-am scris, ce-am publicat, la ce ședințe am fost, ce s-a mai spus, ce s-a mai întâmplat. Întotdeauna Tr. Brt. este nemulțumit de mine, din principiu, în proporție de 77-79 la sută. Cutare articol a fost superficial, cutare schiță n-a avut poantă și suficient umor, cineva i-a comunicat că intervenția mea la ședința cutare a fost monotonă și ineficientă. Ce-am căutat în ziua cutare, la ora cutare, în restaurantul „Berlin”, împreună cu câteva haimanale din rândul sportivilor, nu e oare și așa destul de ciobit prestigiul meu de om și scriitor? Dacă se întâmplă ca în ziua respectivă să fiu nevoit să scriu ceva, amicul îmi stă în spate și mă urmărește peste umărul drept.

— Ți-am spus de atâtea ori: dacă la sfârșitul frazei apare un adjectiv, îi pui neapărat o virgulă înainte, ca să-l potențezi. În general, însă, este bine să te ferești de adjective, acesta fiind un instrument specific începătorilor.

Sunt atât de slab, încât nu pot să-mi câștig independența în fața lui Tr. Brt. Siguranța lui satanică, disprețul lui adânc față de tot ceea ce fac, zâmbetul lui unsuros, de ființă saturată de toate adevărurile

lumii, mă strivesc și mă neantizează, devin o furnică sub talpa unui elefant. Uneori, dar foarte rar, îmi reproșează că și-a ratat o mare carieră de scriitor din pricina mea, dacă nu era el să mă supravegheze, rămâneam un pârlit de jurnalist provincial, mai țin minte că până și primele scrisori de dragoste a trebuit să mi le stilizeze! E limpede că, fără supravegherea lui strictă, aș merge din gafă în gafă. Nu mai departe acum șase luni și jumătate m-a obligat să-mi retrag o piesă din repetiții din cauza a două replici care i s-au părut cu desăvârșire stupide. În drum spre casă, m-a ciupit de mână până m-a umplut de vânătăi: „Idiotule, cum ai putut să ieși pe piață cu o porcărie ca asta?”.

Deci, în ziua obișnuită (adică sâmbăta), amicul îmi face obișnuita vizită de inspecție. Îmi răsfoiește prin manuscrise, mârâie de câte va ori, nemulțumit, face câteva observații pe marginea paginilor cu o cariocă roșie, trăgând linii stridente, apăsate, apoi tresare și ascultă încordat!

— Cine cântă la tine în casă? O pasăre?

— Da, zic, o pasăre. Mi-am luat un canar. Vino să-l vezi, e un adevărat miracol, cântă mai frumos ca o privighetoare.

Tr. Brt. vine lângă colivie și privește canarul îndelung. Apoi, într-un târziu, își șterge o lacrimă de pe obrazul stâng cu mâneca hainei. Se apropie de mine și-mi șuieră la ureche, sinistru:

— Criminalule!

Am încercat, firește, să-mi iau apărarea: adică de ce sunt un criminal? Pentru că cresc o pasăre, pentru că mi-am adus în felul acesta o fărâmă de natură în modestul meu apartament, pentru că ocrotesc o vietate nevinovată?

Tr. Brt. mi-a zis să stau jos cu un ton care ar fi vrut să spună, mai degrabă: spânzură-te! Apoi m-a întrebat, simplu, pe un ton calm, cum m-aș simți eu personal dacă aș fi închis într-o colivie și aș fi obligat să scriu acolo. Eu am replicat că și camera în care lucrez e un fel de colivie, cu singura deosebire că nu are gratii, dar el m-a îndemnat să mă obișnuiesc pe viitor să tac atunci când vorbește el, pentru că și așa spun numai tâmpenii. Sigur că și camera mea poate fi asemuită, fortuit, cu o colivie, dar eu pot să ies când doresc din această colivie, să mă duc la cârciumă sau la pescuit. Dar canarul, când are posibilitatea să iasă din nenorocita lui de colivie ca să se

ducă la cârciumă sau la pescuit, cine-l scoate pe el la plimbare, la aer curat, când are el posibilitatea să se așeze pe o creangă, ca să schimbe un gând cu o altă pasăre sau un simplu ciripit de rutină? Care este perspectiva acestei vietăți? S-a născut în colivie și va muri în colivie. Păi tocmai asta e, am urlat eu, că el, canarul, s-a născut în colivie și nu poate realiza avantajele modului de viață din spațiul extracolivial *etc.* Amicul mi-a zis să stau dracului jos și să tac, nu am minte nici măcar cât o găină chioară. Adică ce-mi imaginez eu, că respectivul canar cântă de plăcere? Care plăcere? Plăcerea că-i dau semințe de cânepă? Sau îmi imaginez că triluiește din recunoștință? Vax! Cântecul e, de fapt, un bocet, exteriorizarea suferințelor lui fără de seamăn și fără de sfârșit, geamătul unui condamnat la moarte. De ce țăranul român obidit sau haiducul hărțuit de potere producea doine? De plăcere? Nu. Ca să se descarce de suferință.

— Hai, îmbracă-te! a urlat la un moment dat amicul. Îmbracă-te și vino cu mine. Am să te ajut să înțelegi sentimentul cuștii și al coliviei.

Ne-am dus la Grădina zoologică.

— Ai văzut vreodată un leu plângând? m-a întrebat.

— Nu.

— Este cel mai tragic spectacol de pe lume. Mai tragic decât teatrul antic sau bombardamentul atomic. În fiecare zi, leii de la Grădina zoologică au un moment în care plâng cu lacrimi adevărate, lichide, momentul în care visează jungla. Hai să pândim momentul.

Am stat trei ore în picioare lângă cușca unui leu african, până când, în sfârșit, amicul a strigat, palid de emoție:

— Acum! Uită-te! Plânge!

N-am văzut nimic pe obrazul leului, dar, de emoție, am plâns eu în hohote, cu amicul în brațe. Ne-am dus apoi la colivia unui vultur pleșuv, care tocmai își lua prânzul, înfulecând o halcă apreciabilă de carne proaspătă. Mărturisesc că l-am urmărit cu oarecare invidie, de mult nu mai văzusem o vrăbioară de vacă pe grătarul meu.

— Dă-i drumul în libertate, acum, acestui rege al piscurilor, și se va întoarce înapoi le cele trei porții zilnice de carne macră. Captivitatea i-a strivit instinctele și i-a moleșit orgoliul de carnivor. Hei, dragul meu, ce bestie zace în om! Atacă tema aceasta pe viitor.

De la Grădina zoologică m-a dus la circ, unde am urmărit o dresură de porumbei, una de câini și alta de urși. Tot timpul

spectacolului am strigat amândoi până am răgușit: „Huo, dresorii! Huo!”. Un vlăjgan, care s-a dat drept om de ordine, a venit spre sfârșitul spectacolului la noi, ne-a luat de guler și ne-a dat afară cu șuturi în spate, pretinzând că suntem beți. Ca să ne răzbunăm, ne-am strecurat în menajerie și am deschis ușa cuștii în care se aflau leii. N-am făcut decât circa zece metri și am auzit în urma noastră răcnete neomenești, iar peste cinci minute ne-am întâlnit cu două mașini pompierești care alergau de mama focului spre circ.

Ajuns acasă, am avut o noapte albă. Am ațipit abia spre dimineață, clănțănind din dinți, dar m-am trezit peste un sfert de oră, fleașcă de sudoare, după ce visasem că un stol de canari mă ciuguleau de ochi strigând cu un cinism inimaginabil pentru niște ființe atât de plăpânde: „Colibiu, colivă, colicist, colivie! Colibiu, colivă, colicist, colivie!” Copleșit de duioșie, m-am dus la canar și l-am privit cum ciugulește semințele de cânepă cu o delicatețe și o detașare specifică artiștilor de mare vocație, pe care obișnuințele biologice îi interesează cât negrul sub unghie. I-am deschis ușa coliviei. Dacă el vrea să plece, n-are decât.

Cu lacrimi în ochi, am plecat în camera mea de lucru. Am revenit peste o oră. Canarul nu mai era în colivie. Era pe lustră. Am deschis fereastra camerei. Dacă vrea să plece afară, n-are decât.

M-am întors peste câteva ceasuri. Canarul nu mai era în cameră. Dispăruse. Mă simțeam ușurat sufletește. Îi dăruisem libertatea, văzduhul era al lui, va zbura din pom în pom, se va întâlni cu alte păsărele, va lega prietenii, poate chiar o iubire curată. O să-i fie, poate, greu la început cu hrana, dar se va obișnui să și-o găsească singur, sunt încă atâtea muște și musculițe pe lume.

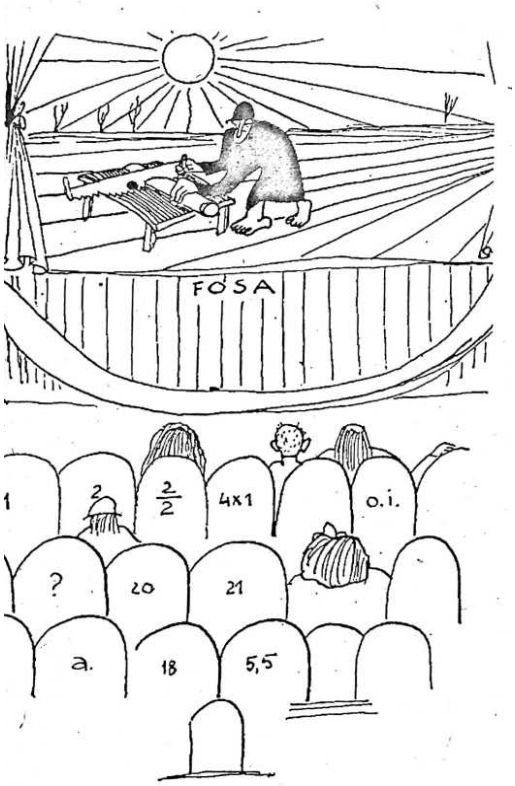

În clipa când emiteam supozițiile de mai sus, trece pe lângă mine pisica. Ce avea pisica în gură? Canarul. Mă reped spre ea ca o fiară, o fugăresc cu mătura, o lovesc cu un pantof în cap și, în sfârșit, lasă canarul din gură. Îl iau în mâini, încerc să-l reanimez, îi suflu aer în cioc și pe sub aripi. În zadar. Sărmanul era mort. Am început să plâng în hohote. Soția m-a liniștit cu un pahar de votcă poloneză, dar eu continuam să suspin în brațele ei:

— Sărmanul! Cânta atât de frumos…

— Dragul meu, m-a consolat ea, și tu scrii destul de frumos și, totuși, ești atât de nenorocit.

După ce mi-am revenit cât de cât, i-am telefonat lui Tr. Brt. și i-am spus cu vocea cea mai sumbră cu putință:

— Poți să fii fericit, bestie! M-ai lăsat fără canar! Încearcă să mai calci prin casa mea, am mare chef să-ți dau cu un scaun în cap.

De atunci au trecut trei săptămâni. Mentorul n-a îndrăznit să mă mai viziteze. În fiecare sâmbătă dimineața, însă, cineva sună la telefon, oftează adânc și închide. E el. Știu că suferă îngrozitor, că viața lui nu mai are sens, pentru că sensul lui eram eu. De n-ar face un gest ireparabil.

Probabil că peste câteva zile am să-l caut și am să-mi cer iertare. Nu pot trăi fără un îndrumător, fără o privire care să-mi vină din spate, pe deasupra umărului drept.

Dar, Doamne, cum am să pot uita vreodată soarta nefericitului canar?

VIZITĂ ÎNTOARSĂ

De câțiva ani, familia Serafim ne vizita mai mult decât săptămânal. De obicei, veneau seara, cred că așteptau la ușă până când simțeau mirosul de pâine prăjită, de mujdei sau de vin fiert, altfel nu se explică precizia cu care intrau la momentul oportun. Interesant este că nu veneau niciodată singuri, adică numai el și ea, ci și cu un copil de zece ani, supradezvoltat și obez, care mânca de două ori cât tatăl și mama la un loc.

— Puiule, zicea mama lui, mănânci prea mult înainte de somn, o să ai iarăși o noapte agitată.

Reprosul mamei era, firește, regizat, deoarece tatăl intervenea pe loc:

— Lasă, dragă, copilul să mănânce! Organismul se pricepe mai bine decât orice doctor în materie de alimentație. Dacă cere, dă-i! Dacă nu, nu. Așa e, vecină?

Familia Serafim nu venea niciodată singură, ci însoțită. Însoțită de cine? veți întreba. De animale. Aveau în casă un câine mops, o pisică în dungi, un hamster și un canar. Câinele lua și el masa la noi, consumând circa cinci bucăți de salam și câteva de brânză (pâine sau alte resturi nu mănâncă nici să-l tai). Ca să nu mai vorbim de hamster, un lacom ce nu s-a pomenit. Pisica se mulțumește cu câteva bucăți de sardea pe care le târăște pe covor, iar canarul cu câteva foi de salată verde, o bucată de măr ionatan și un pumn de semințe de cânepă…

La plecare, după cafelușele de rigoare, nevastă-mea, care e o timidă ce nu s-a pomenit, le spune, zâmbind cu gura până la urechi:

— Mi-a făcut plăcere, mai poftiți pe la noi.

La care, madam Serafim răspunde invariabil:

— O nu! Data viitoare sunteți obligați să veniți dumneavoastră la noi.

— Dragă — îi zic nevesti-mii, a doua zi, seara — îmbracă-te să mergem în vizită la familia Serafim.

— Ce ți-a venit?

— Uite-așa! Vreau să le întorc vizita.

Chiar așa le-am zis când am sunat la ușă:

— Dragii noștri, am venit să vă întoarcem vizita.

După ce s-au scuzat că i-am luat pe nepregătite, întrucât tocmai luaseră masa și se pregăteau de culcare, ne-au pus pe masă o farfurie cu floricele de porumb care pocneau în gură ca niște petarde. Dar, pentru că veni vorba de explozibile, bomba veni foarte repede, adică imediat după ce madam Serafim a făcut imprudența să ne întrebe (ca să se afle în treabă):

— Ați venit singuri?

— Nu, am zis eu, scoțând de sub haină un imens șarpe boa, care până atunci stătuse înfășurat în jurul mijlocului meu, șarpe pe care îl împrumutasem anume de la un cumnat care lucrează la circ. N-aveți cumva niște lapte pentru el?

Dar cine să-mi răspundă la întrebare? întreaga familie Serafim, cu animale cu tot, se refugiase în dormitor și se baricadase cu șifonierul.

— Nu vă speriați, le-am zis, ăsta e cuminte. Frate-său, pe care l-am lăsat acasă, erau.

De atunci, familia Serafim nu ne-a mai vizitat, deși ieri, când nevastă-mea a gătit sarmale, am lăsat anume ușa apartamentului larg deschisă.

REABILITARE

Eram pe stradă, când mi-am adus aminte că am de dat un telefon urgent Privesc în dreapta și-n stingă, văd o cabină telefonică, caut o fisă prin buzunare, o introduc în aparat și încep să formez numărul. Cineva mă bate pe umăr. E un tip mărunțel, slab, cu privirea pătrunzătoare, agitat, presat de timp și de griji.

— Dom-le, nu te supăra, poți să-mi faci un serviciu?

Închid, pierd fisa și-i zic respectivului, care avea pe cap o pălăriuță mică, verde, vânătorească:

— Da, cu plăcere. Ce serviciu doriți să vă fac?
— Formezi numărul acesta de telefon. Uite fisa.
— Și? Pe urmă?
— Zici: „vă rog cu Dorina”.
— Dar cine răspunde?
— Răspunde mama ei.
— Și dacă nu mi-o dă pe Dorina?
— Insiști să ți-o dea. Pe urmă vedem ce facem.
— Ți-o dau dumitale.

Formez numărul. Telefonul sună de două ori. Îmi răspunde o voce de femeie.

— Bună ziua, zic eu, calm. Vă rog cu Dorina.
— Cine o caută?
— Păi… un coleg.
— Care coleg?
— Un coleg…
— Tipul mă privește intens, plin de speranță.
— Perfect, îmi șoptește el, perfect.
— Nu e perfect, îi șoptesc eu. Mi-a zis că e chiar ea la telefon. Ce fac?
— Nu știu, răspunde slăbănogul cu pălărie vânătorească, frângându-și mâinile. Nu știu…

Mi se rupe sufletul de el. Trebuie să-l ajut, nu pot să-l las într-o situație atât de nenorocită.

— Alo! Duduia Dorina? Un moment, vă rog. Cine sunt? Un moment. Cine sunt, dom’le, zi-mi cine sunt? urlu către individ.
— Păi pe mine mă întrebi? îmi răspunde el, candid.
— Alo, strig în aparat, cuprins de panică. Ne chite sil vu ple! Am moment! Momentușca!
— Ce faci, domnule, în ce limbă vorbești?
— Nu știu. Vorbesc ca să vorbesc.
— Păi dacă. Vorbești, vorbește.
— Asta și fac.
— Alo! Duduia Dorina! Puteți să mă așteptați un moment? Per favore…

Molto grație… Momento. Ce facem, dom’le?

— Dom-le, fii calm, nu te enerva. Dacă vrei să-i vorbești într-o limbă străină, vorbește-i.

— Ce să-i vorbesc?

— Păi, zi-i așa: „dragă…”. Adică nu. Nu poți să o iei cu dragă. Zi-i așa:

„Stimată Dorina, ce mai face Dorel?”

— Dorel cine e?

— Eu. Ea o să zică: „De unde să știu eu ce face Dorel, dacă e dispărut de-ieri de-acasă?” „Păi da, o să zici dumneata, asta știu, pentru că a fost tot timpul cu mine, am avut chestiuni importante și oficiale, afaceri, contracte etc.”

— Și toate astea să i le spun într-o limbă străină?

— Păi da. L-ar face o altă impresie.

— Alo! Signora Dorina! Io sono… Je sui… un amigo… un bradăr, adică un frate dell’Dorello… Ui, ui… Fratello, și… Alo! Alo! Mi-a închis.

— Nu se poate. Nu-i stă ei în caracter.

— Mai înainte de asta, însă mi-a zis ceva despre dumneata”.

— Ce?

— Ceva ce nu se poate reproduce. Ceva ce nici hârtia nu ar suporta. Darămite urechea.

— Adevărul e că și dumneata te-ai comportat lamentabil.

— Eu?

— Da, dumneata. Te-ai bâlbâit tot timpul, râu știi să legi două cuvinte.

Ca să nu mai vorbesc că ești la pământ cu limbile străine.

Am simțit cum mi se urcă sângele în cap.

— Ascultă, zic, indignat.

— Am ascultat, îmi zice tipul cu pălărie vânătorească, privindu-mă cu o silă evidentă. Am ascultat și m-am lămurit. N-ai pic de curaj, te comporți ca o cârpă în fața femeilor, n-ai pic de aplomb, de farmec, n-ai imaginație.

Pic de imaginație n-ai! Parcă n-ai fi bărbat… Auzi, hai undeva să luăm 6

ciorbă de burtă, ca să ne dregem. Între timp, te mai gândești și-i dai din nou un telefon. Poate te reabilitezi în ochii mei. Hai!

SERVICIU CONTRA SERVICIU

Având de pierdut circa o jumătate de oră, intru într-o cofetărie să beau o cafea și un pahar cu apă. Locurile fiind ocupate, cer permisiunea să mă așez la o masă de patru persoane la care se aflau doi bărbați. În timp ce suflu în cafea ca s-o răcesc, îmi permit luxul să ascult convorbirea dintre ei. În fond, mi-am zis, plătind cafeaua și paharul cu apă, am dreptul ca, în acest preț, să profit de conversația respectivă.

— Dragă-zice tipul din dreapta mea, spân și roșcovan — sper că ești de acord că te-am servit așa cum mi-ai cerut.

— De acord, zice cel din stânga, care purta, cu destulă eleganță, o mustață în furculiță. M-ai servit, te servesc și eu, dar cere-mi ceva în limitele puterii omenești.

— Îți atrag atenția, zice spinul, că ceea ce mi-ai cerut tu nu era în puterile omenești. Era, oare, omenește să fac o intervenție în favoarea fiicei tale pentru școala de moașe, când ea nu știa să se iscălească decât cu inițialele?

— Crede-mă că m-am îndatorat pentru tine până peste cap.

— Sunt de acord, zice purtătorul mustății în furculiță, ai făcut pentru mine ceea ce nu ar fi putut face decât mama mea răposată. M-ai ajutat în cel mai greu moment al vieții mele. Mi-ai salvat viitorul ultimului meu copil.

Dar ceea ce-mi ceri tu este absolut imposibil.

— Nu mă interesează, legea e sfântă: serviciu contra serviciu. Te-am servit, mă servești.

— Dragul meu, te rog să fii rezonabil, te rog să fii om, ne cunoaștem de mici copii, știi cât de mult te iubesc și te stimez, știu cât de mult îți sunt îndatorat, dar ceea ce îmi ceri tu este practic imposibil. Imposibil.

În clipa următoare, spânul se ridică brusc, își aranjează cravata cu un gest scurt și zice țepos:

— Dragul meu, adio! Din această clipă nu te mai cunosc.

Și pleacă.

Vreme de cinci minute m-am prefăcut indiferent, dându-i de înțeles mustăciosului că nu asistasem la convorbirea lui cu spânul. Dar, la

un moment dat, văzându-l cât de mult se frământă și cât de mult suferă, nu m-am putut abține și l-am întrebat, sufocat de curiozitate:

— Ce serviciu ți-a cerut, domnule?

Mustăciosul m-a privit lung, cântărindu-mă de sus până jos, spre a se convinge dacă sunt un om serios și de încredere, după care mi-a declarat, sec:

— Mi-a cerut-o pe nevastă-mea de soție.

Gata-gata să cad de pe scaun.

— Nu-nțeleg.

— Păi nici n-ai. Cum să înțelegi.

— Totuși…

— Totuși, am să-ți explic. Am fost împreună invitați la o nuntă. El cu nevastă-sa, eu cu nevastă-mea.

— Și?

— Deși eram vechi prieteni și colaboratori pe plan profesional, el s-a îndrăgostit de nevastă-mea, brusc.

— Și? I-a spus-o?

— Desigur. Atunci, pe loc, propunându-i o căsătorie imediată. Nevastă-mea l-a refuzat, spunându-i că nu concepe așa ceva.

— Femeie serioasă și de caracter.

— Bineînțeles, l-a explicat clar că e încurcată de circa cinci ani cu șeful ei și că acesta ar fi capabil de un infarct sau chiar de o răzbunare atroce aflând că l-a trădat. Plus că n-ar vrea să mă supere nici pe mine, care m-am purtat întotdeauna cu ea ireproșabil.

— Aha…

— Înțelegi?»

— Da, înțeleg.

— Eu ce pot să fac în chestia asta? Spune și dumneata. Cum să mă amestec eu în treburile intime ale soției mele?”

— N-aveți niciun drept.

— Asta i-am spus. Dar el e încăpățânat, o ține pe-a lui.

După. Care, mustăciosul achită consumația și pleacă.

PORCUL

Gore și-a pândit șeful o jumătate de zi până când l-a prins singur, avea ceva să-i spună între patru ochi.

— Șefule, te rog să mă ajuți într-o problemă sensibilă, e chestiune de inimă. Trebuie să mă duc s-o ajut pe mama să taie porcul. E bătrână, nu se descurcă singură.

— Am înțeles, a zis șeful. Vrei să te învoiesc pentru două zile. Du-te, dar adă și tu o bucată de șorici.

— Aduc, bineînțeles, pentru că, săraca mama, pentru mine îl crește. Ea nu are voie carne, se ține mai mult cu supe și ceaiuri.

Gore s-a suit în mașină și a plecat val-vârtej spre comuna sa natală, care e la doi pași de București, dacă apeși bine pe accelerație ești acolo în trei sferturi de ceas. Pe drum, adică exact pe șoseaua Giurgiului, când trecea prin fața unui C.E.C., și-a dat seama că a uitat să ia niște bani la el ca să-i lase bătrânei, dar n-avea rost să se mai întoarcă acasă după libret, o întoarcere din drum ar fi putut să-i poarte ghinion.

Ajungând în satul părintesc, Gore își mai aduse, de asemenea, aminte cât de mult insistase maică-sa pe lângă răposatul taică-su să-l dea la școală și apoi la facultate, cu câtă duioșie îl ducea ea la gară când era elev și student *etc.* Pe ulița copilăriei treceau bărbați și femei care îl cunoșteau de copil și care îl salutau, iar el le răspundea cu emoție. Ce plăcut e să te întorci acasă! Ajungând la casa părintească intră în curte și apoi bătu ia ușă. Nu-i răspunse nimeni. Împinse ușa cu umărul și apoi intră înăuntru.

În cele două încăperi, care miroseau a levănțică și gutui, ca pe vremea copilăriei, nu se afla nimeni. Ieși afară și strigă spre o vecină:

— Marie, nu știi tu unde-i plecată mama?

— E plecată la spital.

— Dar ce s-a întâmplat?

— Păi, ieri dimineață i-a venit așa, o amețeală, am dus-o eu la dispensar și doctorul a zis că e ceva cu inima și a trimis-o la spital.

— Și pe mine de ce nu m-a anunțat nimeni?

— Păi doctorul a sunat la dumneavoastră și i-a zis cineva că v-ați schimbat numărul de telefon de un an de zile.

Gore îi întoarse spatele vecinei și se plimbă prin curte, îngândurat. Cum de putuse uita să-i lase bătrânei noul lui număr de telefon, când

doar cu șase luni de zile în urmă trecuse pe la ea într-o vizită (ce-i drept scurtă, pentru că era cu un grup de prieteni cu care se ducea la pescuit), de ce nu-i scrisese măcar o carte poștală? Trebuie să afle imediat de la doctor la ce spital e internată și să-i facă o vizită, eventual să-i ducă niște compot, niște aspirine…

Dar, până atunci, Gore își suflecă mânecile și se apucă să taie porcul.

FIGURA

— Mă, tu-l știi pe Nelu?

— Care Nelu?

— ăla de la unitatea șaișpe, de pe Moșilor? Blond, mărunțel… Durduliu… Are un Fiat combi albastru…

— Parcă. Ce-i cu el?

— Mă, mi-a făcut ăsta o figură nemaipomenită.

— Adică ce?

— O figură de m-a lăsat cu gura căscată.

— Apropo de figură, adică de expresia asta… Mi-aduc aminte de o mătușă care a dat buzna peste ai mei, în miez de noapte, strigând: „Titi ne-a făcut figura!” Titi era bărbatu-su. „Ce figură?” am întrebat noi. „A murit!” ne-a zis ea. Sper că Nelu ai tău n-a făcut aceeași figură.

— Nu, al meu e bine-mersi, n-are nici pe dracu’, mănâncă și bea — mai ales bea — până plesnește. Figura pe care mi-a făcut-o e de alt gen.

— Adică?

— Adică eu urma să ies la pensie pe întâi ale lunii.

— Și n-ai ieșit?

— Ba da, am ieșit.

— Și?

— Și trebuia să las pe cineva în loc, nu? Adică să propun un om de încredere… de valoare… Mă rog, dacă nu chiar de valoarea mea…

— Ceea ce era foarte greu, nu?

— Te rog, fără ironii!

— Zii. Și?

— Și la cine mă gândesc? La Nelu, pe care-l știu de mic și pe care l-am crescut treaptă cu treaptă-mă refer la salarizare-tocmai în acest sens, adică să-l las în locul meu.

— El știa chestia asta?

— Ce?

— Că-l crești?

— Sigur că știa. Cum să nu știe, era ca și copilul meu.

— Așa… Și?

— Și chiar în ziua în care urma să-l promovez, adică să-l propun șefilor să fie ridicat pe postul meu, adică luat de la unitatea lui de pe Moșilor și adus la centru, el îmi face figura.

— Care figură?

— Păi asta care ți-o spun. Eu aveam la unitatea lui un cojoc în lucru…

Ceva special, din pielicele aduse de undeva… Ceva extra…

— E ăsta de pe tine?

— Pe dracu'! Altu', nu ăsta. Ăsta e o cârpă pe lângă ăla…

— Și?

— Și ce crezi că-mi face Nelu, mă? Mă trage-n piept la preț. Nu cu mult, cu câteva sute. Pe cine? Pe mine?! Pe mine, care tocmai voiam să-l promovez, să-i dau o pâine mai bună! Care l-am crescut. Și-așa mai departe.

— Și i-ai zis-o?

— Bineînțeles. „Bine, mă Nelule, mie-mi faci tu figura?"

— Și ce-a zis?

— A-ncremenit. Tată, zice… că el așa îmi zice, în semn de respect…

Iartă-mă, tată, dar n-am vrut". „Cum n-ai vrut, mă?" „N-am vrut, să nu-mi văd copilul și nevasta dacă am vrut, a fost așa… o chestie de iuțeală și nebăgare de seamă, de neatenție…"

— Adică cum, te-a furat din neatenție?!

— Da. Auzi ce argument la el! Neatenție! Mi-a luat câteva sute din neatenție! Cui? Mie?

Atunci ce să mai zici de alții?!

— Asta i-am și spus: „bine, mă…!" în sfârșit, ce să-ți mai zic, chestia m-a întors pe dos. N-am fost om o săptămână.

— Și?
— Și ce?
— Pe cine-ai pus în locul lui?
— În locul cui?
— În locul lui Nelu…
— Tot pe el. Pe cine era să pun? Aveam altul mai de încredere? Mai deștept și mai priceput ca el?! N-aveam… Mă rog, omul a recunoscut greșeala, a promis, a… Dar am vrut să-ți spun chestia ca să vezi ce figură poa' să-ți facă cineva la care nu te aștepți. Mai luăm câte una?
— Cum vrei.
— Maistre, mai dă-ne câte o figură de-asta.

AMBIȚIA

Se pare că, alături de gelozie și prostie, ambiția este una dintre cele mai păguboase slăbiciuni omenești. Am să vă dau un caz petrecut pe strada mea.

La numărul 43 A, locuia o tânără brunetă, înaltă, cu părul până la coapse, cu ochii verzi și năsucul în vânt, deșteaptă și nostimă foc.

La numărul 45, adică alături, locuia un tânăr înalt, brunet, cu părul cârlionțat, cu ochii negri și strălucitori, având o minte ca briciul.

Cei doi se cunoșteau din copilărie și se iubeau din adolescență (sau invers). La vârsta de nouăsprezece ani ei s-au logodit, urmând să se căsătorească exact în ziua în care vor împlini douăzeci și unu fix, adică pe 12 august, într-o duminică. Amorul lor era cunoscut, toți locuitorii de pe stradă îi priveau cu duioșie când se întorceau de la școală mână-n mână și privire în privire, așteptând cu emoție să ia bacalaureatul, să dea admiterea la facultate și să-i vadă căsătoriți.

Într-adevăr, cei doi iau bacalaureatul cu brio, iau admiterea cu brio (la aceeași facultate), el pe locul unu, ea pe locul doi (sau invers), nunta urmând să aibă loc foarte curând, spre satisfacția generală.

Dracul și-a băgat, însă, coada acolo unde nu trebuia, iscând o gâlceavă între cei doi. Mai precis, o ceartă copilărească din te miri ce (el i-a făcut o oarecare observație în legătură cu o anumită privire aruncată nu știu cui, ea a ripostat, nervoasă *etc.*). Mofturi de îndrăgostiți, au zis părinții și celelalte persoane din anturaj. Cei doi

nu și-au vorbit o zi, două, trei: ea aștepta ca el să-și ceară scuze, el aștepta ca ea să-și ceară scuze, dar, din păcate, niciunul nu voia să cedeze (orgoliu stupid), ba, dimpotrivă, ambiția amândurora creștea văzând cu ochii (mai ales noaptea, când se zvârcoleau de nesomn), fabricând cele mai aiuristice gânduri de răzbunare.

În cea de-a patra zi, ea i-a trimis înapoi toate bilețelele de dragoste, inclusiv micile atenții primite în decursul anilor, el procedând la fel. Părinții au întrebat-o pe fată, îngrijorați:

— Dragă, ce-i cu voi, nu vă mai căsătoriți?

— Nu! a răspuns ea, îndârjită. Cu el, nici în ruptul capului! Prefer să iau pe primul bărbat întâlnit pe stradă decât pe el.

Hotărâre nebunească, în care nimeni nu credea. Și, totuși, mintea ei înfierbântându-se peste măsură, chiar așa a procedat: ieșind în stradă, întâmplarea face să se întâlnească cu un vecin în vârstă de treizeci de ani, de meserie vameș, un tip șters, cu început de chelie, cu nasul cam borcănat, dar liniștit și cuminte ca o fată mare, rămas burlac până la acea vârstă din pricina timidității. Fata l-a întrebat ce face, el a răspuns că bine, se duce la serviciu, ea l-a chestionat de una, de alta, pe urmă l-a invitat la cofetărie unde, în timp ce mâncau o savarină, i-a zis brusc: „nu vrei să te căsătorești cu mine?” Vameșul s-a albit la față (cunoștea amorul ei cu respectivul logodnic), s-a agățat bine de scaun, a băut o gură de apă rece și a zis: „Păi…” „Știu la ce te referi, a zis ea, dar relația dintre mine și el s-a terminat, vreau să mă căsătoresc cu tine imediat, sper că ești de acord”.

„Sigur că da, a zis el, bâlbâindu-se, sigur că da, dar…”. Și iar a trebuit să mai înghită o gură de apă, ca să nu leșine.

În fine, cei doi s-au căsătorit, făcând nunta chiar în ziua în care trebuia să aibă loc ceremonia cu tânărul logodnic care era, în felul acesta, pedepsit în chip nemilos. Dar el ce-a făcut, la rândul lui, ca să se răzbune pe gestul ei incalificabil? S-a căsătorit cu o vecină, tânără în vârstă de douăzeci și trei de ani, care, nereușind de trei ori la medicină, se făcuse cosmeticiană.

Trecură anii și cei doi, vecini fiind, se vedeau zilnic, dar nu-și vorbeau, nu se salutau, comportându-se ca doi străini. Firește ambii erau nefericiți în căsătoriile lor, ceea ce mâhni peste măsură locuitorii întregii străzi, care îi îndrăgiseră atât de mult. Ea nu-l putea

suferi pe vameș, care, deși supus și la locul lui, se îngrășase, era necioplit în relațiile intime, sforăia cumplit și mânca zilnic ceapă și usturoi, ceea ce pe ea o umplea de greață și oroare. În plus, îi făcuse doi copii nereușiți: un băiat cu capul mare și cu un ochi zbanghiu și o fetiță cu tendințe spre obezitate. Nici el nu o ducea prea bine cu cosmeticiana, care era nu numai grasă, ci și geloasă și nervoasă, îi făcea zilnic două-trei scene de isterie. În plus, copilul pe care-l născuseră avea buză de iepure și trebuise operat în câteva rânduri. Cei doi foști logodnici făceau, însă, toate eforturile pentru a ascunde situația lor sufletească, se prefăceau fericiți și liniștiți în căsniciile lor. Ea, de pildă, fu atât de neclintită în ambiția ei nestrămutată de a-i dovedi lui cât de minunat se simte alături de vameș încât nu-și înșelă niciodată soțul (care ar fi meritat-o din plin), deși șeful ei de serviciu era oricând gata să-și lase familia și onorurile sociale pentru a o cuceri. El, la fel.

Dar viața, cu dibăcia ei neîntrecută, rezolvă, în cele din urmă, situația celor doi nefericiți: vameșul căzu răpus de o pancreatită intempestivă (nu băuse alcool, nu fumase, dar avusese oreion în copilărie), iar cosmeticiana, înamorându-se de un client mai tânăr, sportiv de performanță, căruia îi făcea adesea ședințe de tratarea acneei juvenile de care suferea, luă nenumărate pastile pentru a slăbi, până când dădu în anemie pernicioasă și se prăpădi. Rămași, el — văduv, ea — văduvă, cu copiii aranjați, între timp, la casele lor, cei doi se întâlniră întâmplător, la coadă la lapte. Era ora șase dimineața, într-o frumoasă zi de aprilie. Ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat, ea îi zâmbi, el îi zâmbi și îi strânse mâna cu înfrigurare, după care începură să plângă amândoi în hohote, încât lumea din jurul lor se tulbură și se emoționă fără se știe despre ce-i vorba.

— Dragul meu, deși au trecut treizeci de ani de-atunci, îi șopti ea, cu voce sugrumată, te iubesc la fel.

— Și eu, răspunde el, cu obrajii leoarcă de lacrimi.

Plecară amândoi, fericiți până în vârful unghiilor (uitând să mai cumpere lapte), depuseră actele la Starea Civilă și se căsătoriră pe loc, spre marea satisfacție a locuitorilor (câți mai erau în viață) de pe strada noastră. Dar după cât timp și după câte suferințe! Ce preț cumplit plătiseră ei pentru fericirea lor târzie!

În fine, asta.e. Povestea (vai, adevărată!) pe care am ținut să v-o spun.

ȚURȚURELE

Stimate redactor, am neplăcerea de a vă aduce la cunoștință căci astăzi, 2.11., am fost în pericol grav de a fi lovit de un țurțure. Situația s-a petrecut aproximativ la 6h30'45", în timp ce mă deplasam către centrul de distribuire a laptelui și iaurtului din colțul străzii. Țurțurele a căzut vertiginos la circa 1,05 m de capul meu și s-a zdrobit total de asfaltul trotuarului, fiind proprietatea vecinului meu de vizavi, actualmente pensionar PTT, pe care l-am avertizat, în cinci ocazii, asupra acestui pericol iminent. Dânsul mi-a răspuns prima oară că să-mi văd de treaba mea, dacă nu doresc a mi se zice ceva de dulce, a doua oară mi-a zis că mai bine să-mi curăț trotuarul din fața casei mele de zăpadă decât să mă leg de el, a treia oară mi-a propus să nu folosesc trotuarul de pe partea dânsului dacă mi-e frică de țurțuri, a patra oară m-a invitat să mă urc eu pe acoperiș pentru a doborî țurțurele amenințător, dacă am curajul, iar a cincea oară l-am acționat personal în judecată, întrucât mi-a urat de față cu mai mulți martori și pietoni cum că să dea Ăldesus să mă despice în două, ca pe un butuc de lemn, țurțurii de pe casa dumnealui, întrucât nu-l las în pace din acest motiv.

Vă rog, stimate redactor, a acționa în favoarea apărării integrității mele corporale și morale, intervenind pe lângă organele judiciare pentru ca acest huligan pensionar în vârstă de 79 de ani să fie drastic pedepsit. Nu este vorba aici doar de țurțure (între timp a plouat și țurțurii s-au topit).

Rămâne, însă, aspectul filosofic al situației, aspect pe care l-am expus pe larg (circa 1h40) în faza comisiei de împăciure, subliniind că un astfel de obiect, aparent inofensiv și trecător în decursul sezonului, poate acționa totuși în chip haotic, sporind rolul întâmplării și al evenimentelor naturale imprevizibile. Cu alte cuvinte, eu nu pot să risc ca, după ce mi-am îngrijit cu deosebită atenție sănătatea conform prescripțiilor tuturor doctorilor de la policlinicile de circă, folosind toate stațiunile de tratament și odihnă pe bază de ape, mofete și gaze, inclusiv ceaiuri „Plafar" și altele culese de mine

personal de pe diferiți munți și plaiuri și ajungând astfel la vârsta de aproape opt decenii, ca să cad victimă nepăsării unui vecin care lasă turturele de pe streașină sa ia voia întâmplării.

Vă atrag atențiunea că am refuzat împăcarea cu respectivul, ajungând în faza de la tribunal și urmând a mă judeca cu el până în pânzele albe și dorind a primi despăgubiri în lei de circa 10.000 pentru amenințarea la care am fost supus, plus două nopți de insomnie în urma indignării pe care am resimțito din punct de vedere nervos. În caz că nu doriți a mă sprijini, doresc adresa dumneavoastră de acasă pentru a vă acționa în judecată întrucât nu ați luat apărarea unei persoane ce a fost lovită în demnitatea și plăcerea sa de viață.

Semnat: Un anonim…

MAMĂ, A VENIT COSTICĂ!

FIICA: Mamă, acum o oră a sosit Costică. E în oraș. A telefonat.

MAMA: Și ce vrea?

FIICA: Vine încoace.

MAMA: ia te uită! Ce tupeu! Nu i-e rușine, după tot ce-a făcut?

FIICA: Asta l-am întrebat și eu.

MAMA: Și?

FIICA: A zis că nu. Vrea să stea de vorbă cu tine, și cu mine.

MAMA: Din moment ce te-a părăsit ca un laș și ca o haimana, nu mai are ce vorbi cu noi. Draga mea, te rog să fii demnă și hotărâtă.

FIICA: Da, mamă, o să fiu. Să știi, însă, că era foarte amărât.

MAMA: Și-a luat serviciu?

FIICA: A încercat. Iar a avut ghinion. A dat concurs pentru un post de ospătar, a alunecat și-a căzut cu platoul de răcituri peste comisie. Are de plătit despăgubiri: două costume, un cap spart…

MAMA: Să le plătească.

FIICA: Cu ce?

MAMA: Îl privește. Nici tu, nici eu nu-i mai dăm nimic! E posibil ca, la vârsta lui de peste patruzeci de ani, să nu aibă încă o meserie stabilă?

FIICA: N-a avut noroc de studii, mamă. Era bolnăvicios: când scarlatină, când oreion, când vărsat de vânt, când școala de corecție. Hai să-l iertăm.

MAMA: Nici nu mă gândesc.

FIICA: Știi ce mi-a zis? Că el nu e de acord cu divorțul. „Eu nu am nevastă de lăsat!” Și avea lacrimi în glas.

MAMA: E un escroc, draga mea.

FIICA: Și dacă era sincer, mamă?

MAMA: Nu era.

FIICA: Știi ce mi-a zis?

MAMĂ: Ce?

FIICA: Că dacă tu ții cu orice preț, el îmi dă divorțul, dar cu o condiție.

MAMA: Care?”.

FIICA: Să-i dăm o pensie alimentară pe un an de zile.

MAMA: Nu-i e rușine? La vârsta lui?

FIICA: A zis că are nevoie de o subvenție ca să poată urma un curs de pregătire ia o casă de cultură.

MAMA: Ce curs?

FIICA: Un curs de împletituri din papură. Zice că și-a descoperit vocația. Că a dat o probă și că profesorii sunt uimiți de talentul lui. L-au zis că are geniu.

MAMA: Geniu în papură? N-am mai auzit așa ceva! Vezi că sună cineva la ușă. Nu deschide imediat. Uită-te cine e.

FIICA (se duce și se întoarce, fericită la culme): Mamă, a venit Costică!

COSTICĂ, A VENIT MAMA!

SOȚIA: Costică, scoală-te! A venit mama.

COSTICĂ: Care mamă?

SOȚIA: Mama mea.

COSTICĂ: De ce a ta și nu a mea?

SOȚIA: Pentru că așa s-a nimerit: ca mama mea să aibă treburi la București și să vină.

COSTICĂ: Ce treburi are?

SOȚIA: Nu știu.
COSTICĂ: N-ai întrebat-o?
SOȚIA: Nu.
COSTICĂ: O s-o întreb eu. De la obraz.
SOȚIA: Te rog, nu fi grosier!
COSTICĂ: Nu. O să fiu direct. Adică, mama mea vine o dată la două luni, și mama ta vine o dată la două săptămâni?! Nu ți se pare că e o disproporție flagrantă?
SOȚIA: Nu.
COSTICĂ: De ce?
SOȚIA: Pentru că mama mea ne-a făcut cadou sufrageria și mobila de bucătărie. Plus două carpete.
COSTICĂ: Chiciurile alea oribile, cu scene de harem?! Te rog să le scoți de pe perete! De câte ori le văd, roșesc. În ceea ce privește sufrageria, te informez că e o vechitură.
SOȚIA: De mahon!
COSTICĂ: Fac ceva pe el de mahon! Să ne ia ceva modern, că are cu ce. Ceva sculptat. Mobila de bucătărie era folosită. Nu era nouă.
SOȚIA: Și-acum ce vrei? S-o dau afară din casă? Du-te și zi-i „Săru' mâna".
COSTICĂ: Așa, pe burta goală?! Dă-mi o gustare și un dres. Cu gheață. Eventual, spune-i tu din partea mea c-o salut. Și întreab-o cât are de gând să rămână.
SOȚIA: Cum o s-o întreb așa ceva?
COSTICĂ: Faci un efort și-o întrebi. Știi că eu nu suport persoane străine în casă, am tabieturile mele: îmi place să umblu dezbrăcat și desculț, am insomnii, tușesc din cauza fumatului, fac tot felul de zgomote, etâcî, poate o deranjez. Dă-i de înțeles că mă stânjenește. Scrie o lozincă pe perete: „vizitele scurte sunt cele mai plăcute", fă ceva. Sau zi-i că am o boală contagioasă, o gripă afro-asiatică, o sida, ceva care se ia și din vedere, la vârsta ei îi poate fi fatală.
SOȚIA: Bine, mă duc s-o testez.
COSTICĂ: Succes. Și nu uita la întoarcere dresul și gustarea.
SOȚIA (se duce și revine): Am fost.
COSTICĂ: Și?

SOȚIA: Costică. Îți dau o veste groaznică. În timp ce-o lucram pe mama cu aluziile, în sensul în care mi-ai zis, a sunat telefonul. Era mama ta. E în gară. Vine dintr-o clipă în alta. După voce, am înțeles că are nevoie de ceva.

COSTICĂ: Două mame deodată?! Nu se poate! E exagerat! Fă-mi bagajul! Plec la tata!

O SOLUȚIE RADICALĂ

NELU: Ce ți s-a mai întâmplat, dragă, ce-ai pățit de ești ca o curcă plouată? Mă scoți din minți cu mutra asta de om nenorocit și lovit permanent de belele! Ce ai?

GELU: Tu știi ce sunt eu?

NELU: Ce?

GELU: Papă-lapte.

NELU: Cine ți-a zis asta?

GELU: Nevastă-mea. Azi-dimineață, la cinci și un sfert, a urlat la mine:

„Scoală, mă, papă-lapte, fii și tu bărbat, cap de familie, du-te la piață, ia niște spanac și niște ridichi, ia pâine și lapte, nu dormi până la prânz, ca un trântor!” Auzi, cică dorm până la prânz, ca un trântor! Eu, care sunt în picioare la șase jumătate, ca să mătur prin curte, care-mi fac singur patul și-i aduc ei cafeaua la nas?! x

NELU: Și? Te-ai dus la piață?

GELU: M-am dus, binențeles. Dar crezi că a fost mulțumită? Nu. „Măi, papă-lapte, mi-a zis, de unde ai luat porcăria asta de spanac, care-i numai cotoare?!” „De la un țăran, zic eu. „I-l duci înapoi și i-l arunci în ochi! Dar ridichile astea dospite unde le-ai găsit? Aruncate la gunoi?! De ce nu le încerci cu degetele, ca să vezi dacă nu sunt trecute?! Cum de te păcălesc toți numai pe tine, mă, papă-lapte ce ești!” Și uite-așa, numai în expresia asta mă ține, de mă scoate din minți. Aș prefera să-mi zică oricum — vită încălțată, idiot, ramolit, lepădătură — dar nu papă-lapte.

NELU: E clar că e o sadică. Dar, spune-mi, dragă, există vreo legătură între această expresie și faptul că-ți place laptele?

GELU: Tocmai, că mie nu-mi place laptele, îmi dă colici. Cred că e vorba de o metaforă, fir-ar ea a dracului cu cine a inventat-o! Vrea

să-mi dea de înțeles că nu sunt bun de nimic. Și, dacă mi-ar spune asta doar în intimitate, dar îmi zice și în public. Mi-a zis-o și la revelion, de față cu peste o sută de persoane, cunoscute sau semi, după ce se pupase pe gură cu un tip necunoscut și cu mustață pe oală: „Hai, papă-lapte, țopăie și tu, pupă-te și tu!”

NELU: Și te afectează chestia asta?

GELU: Binențeles. Pune-te în locul meu. După ce că sunt complexat din cauza mediocrității profesionale așa s-a scris în fișa mea de cadre — mediocru —, mă simt complexat și acasă.

NELU: N-ai încercat să-i zici ceva în acest sens?

GELU: I-am zis. L-am zis-o, franș: „Dragă, dacă mă mai complexezi, te las!”

NELU: Și ea ce-a zis?

GELU: A pufnit-o râsul. „Fugi dracului de-aici, prăpăditule, că nici de asta nu ești în stare!” Și n-am fost. Dovadă că sunt, în continuare, cu ea.

NELU: N-am ce să-ți fac. Tu ești de vină. De ce ai luat-o?

GELU: De ce am luat-o?! Păi, ce, eu am luat-o?!

NELU: Dar cine?

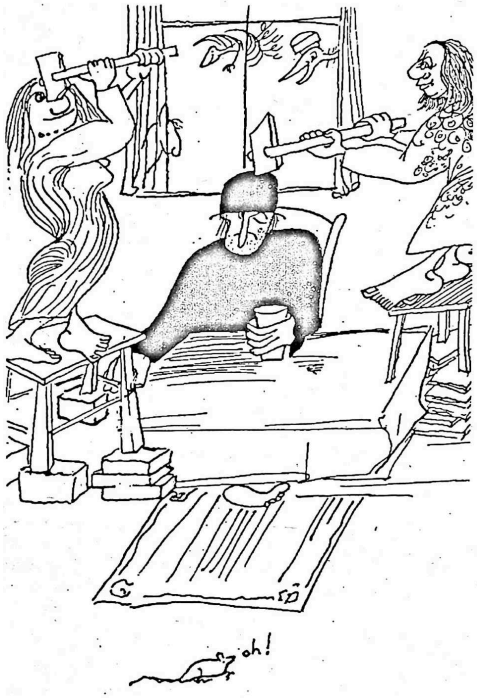

GELU: Ea m-a luat. Eram la munte, într-o excursie, cu un grup de fete și băieți. Mie îmi plăcea o puștoaică, una cu căciuliță albă, roșcovană, sfioasă, dulce, liniștită. Ea, actuala mea nevastă, era cea mai drăcoasă și zănatecă, făcea numai aiureli, noaptea a simulat un incendiu la cabană și ne-a scos dezbrăcați în viscol, ne-a umplut bocancii cu zăpadă, ne-a pus lipici pe pâine în loc de unt, iar mie știi ce mi-a făcut? Mi-a pus o pisică în raniță, când am simțit că-mi mișcă ceva în spinare, am leșinat. M-a frecat bine cu zăpadă, până mi-am revenit, după care mi-a zis: „Măi, papă-lapte, tu nu prea știi de glumă, trebuie să te facă cineva bărbat, așa c-o să mă mărit cu tine, n-am încotro”.

NELU: Și s-a măritat?

GELU: Da, în aceeași săptămână. De atunci au trecut mai bine de zece ani. Ce mă sfătuiești? Să pun piciorul în prag?

NELU: Dacă poți…

GELU: Sau, eventual, să mai aștept și alte dovezi și abia pe urmă să iau o hotărâre?

NELU: Și-așa e bine.

GELU: Sau s-o reclam superiorilor ei de la serviciu?!

NELU: Eventual…

GELU: Sau să vorbesc cu mama ei?!

NELU: N-ar strica.»

GELU: Din păcate, mama ei seamănă cu ea. Știi ce i-a făcut ieri lui bărbat-su, adică socrului meu?

NELU: Ce?

GELU: Pomenirea de patruzeci de zile.

NELU: Atunci du-te repede la un doctor.

GELU: Ce fel de doctor?

NELU: Un psihiatru.

GELU: Păi ce să-mi facă psihiatrul?

NELU: Să te vindece de complexele de inferioritate, să te pună pe picioare ca bărbat.

GELU: Crezi că ar putea să mă vindece? Există medicamente care să-i dea unui soț curaj în fața nevestei?

NELU: Unii încearcă cu alcool. După ce se îmbată zdravăn, se duc acasă și le calcă în picioare.

GELU: Da, și a doua zi?!

NELU: A doua zi e vai de capul lor, da, cel puțin, se descarcă.

GELU: Mă gândesc la altceva.

NELU: La ce?

GELU: La-ceva radical.

NELU: Adică să introduci divorț?

GELU: Nu. Ceva și mai radical.

NELU: Ceva mai radical nu există.

GELU: Poți să-mi faci rost de niște otravă. Știu că ai un cumnat farmacist. Dar ceva puternic, cu acțiune fulgerătoare.

NELU: Dar de ce-ți trebuie?

GELU: Nu pot să-ți spun. Tu fă-mi rost de ce ți-am zis. Și-o să vezi.

NELU: Te înțeleg… Să știi că te înțeleg. Cred că și eu aș proceda la fel.

Sigur că-ți trebuie o puternică doză de curaj, dar n-ai încotro.

GELU: O s-o am.

NELU: Te felicit. O asemenea bestie nu merită altceva. Am să-ți procur ce mi-ai cerut…

GELU: Mulțumesc. Ești un prieten adevărat.

NELU: Poți să fii sigur de asta.

GELU: Mai am o ultimă rugăminte. Promite-mi c-o să mi-o îndeplinești.

NELU: Îți promit”.

GELU: Atunci… la marea despărțire… să nu lași pe nimeni se vorbească… Numai tu să-mi spui în șoaptă: adio. Și să puneți capacul peste mine. Mersi.

DEȘU ȘI KANT

FOTBALISTUL: Dom-le, dacă nu te superi, dumneata ești umorist?

SCRIITORUL: Da. Cu ce vă pot fi de folos?

FOTBALISTUL: Dom-le, eu sunt fotbalist și am aflat că locuim pe aceeași stradă. Așa că am trecut pe la dumneata pentru o discuție între patru ochi. Te deranjează?

SCRIITORUL: Îmi face plăcere, la loc. Și eu visam să discut cu un fotbalist. Despre ce dorești să vorbim?

FOTBALISTUL: Am să-ți spun imediat. Dumneata, ai scris, recent, o schiță despre mine.

SCRIITORUL: Exclus. Este pentru prima oară că te văd în viața mea.

FOTBALISTUL: Schița ai și publicat-o, că eu am revista la mine (scoate revista). Începe așa: „Fotbalistul Dî, adică D mare punct, Intră într-o luni dimineață, în…”

SCRIITORUL: Dar ce, pe dumneata te cheamă Dî?

FOTBALISTUL: Mă cheamă Deșu, dar e aceeași gâscă, și nu mă întrerupe, că mă enervez. Deci, „Fotbalistul D… — adică Deșu, nu?… intră, într-o luni dimineață, în restaurantul «Ghiocelul» și se repezi cu frenezie asupra unui litru de vin alb și sec”. Restul nu mai e nevoie să-l citesc, îl cunoști. Ce reiese din cele de mai sus? Că noi, jucătorii, suntem niște derbedei, niște haimanale, niște bețivani și niște inculți. Dumneata ai cunoscut până acum vreun fotbalist în carne și oase?

SCRIITORUL: Nu. Doar pe micul ecran.

FOTBALISTUL: Atunci de ce faci afirmații necontrolate și insultătoare?

De ce scrii despre fotbaliști dacă nu-i cunoști personal și îndeaproape?

De ce nu scrii despre colegii dumitale sau despre rudele dumitale, despre părinți, unchi și cumnați? la zi, ai stat vreodată în cantonament de marți până duminică, urlând de plictiseală, de dorul familiei și al logodnicei, care se distrează în răstimp cu un doișpe be[1] la restaurantul „Băneasa”? Te-a lovit vreodată cineva la țurloi, să urli de durere ca din gură de reptilă și să-ți blestemi tatăl care te-a zămislit și mama care te-a născut prin cezariană într-un spital comunal? Ai stat vreodată cu piciorul în ghips șase luni de zile, cu ochii în tavan, pierzând zece deplasări externe, egale cu cinșpe ghiuluri și două video?. Te-a lovit vreodată cineva în tendonul lui Achile-grecul? Ai făcut vreodată operație de menise? Ai ieșit vreodată pe gazon la sfârșit de noiembrie sau început de decembrie, la minus cinci grade, în maiou și chiloți, în penultima și ultima etapă a turului, să simți cum ți se face creierul aspic?

SCRIITORUL: Nu.

FOTBALISTUL: Atunci, de ce scrii aiurea?! De ce ne ponegrești?

Dumneata n-ai intrat niciodată într-un restaurant ca să bei un kil de vin?

SCRIITORUL: În concluzie, ce dorești de la mine?

FOTBALISTUL: Să modifici porcăria pe care a-i scris-o! Acum! Pe loc! Altfel te calc în picioare. Te zdrobesc!

SCRIITORUL: Bine, modific.

FOTBALISTUL: Ai pix?

SCRIITORUL: Am. Mulțumesc. Uite, am să scriu așa: „Fotbalistul Deșu intră, într-o luni dimineața, în Biblioteca Academiei și se năpusti cu frenezie asupra operelor complete ale lui Immanuel Kant”. Ești mulțumit?

FOTBALISTUL: Cine-i Manuel ăsta? La ce echipă joacă?

SCRIITORUL: E filosof.

FOTBALISTUL: Perfect. Mulțumesc. Sănătate.

SCRIITORUL: Asemeni.

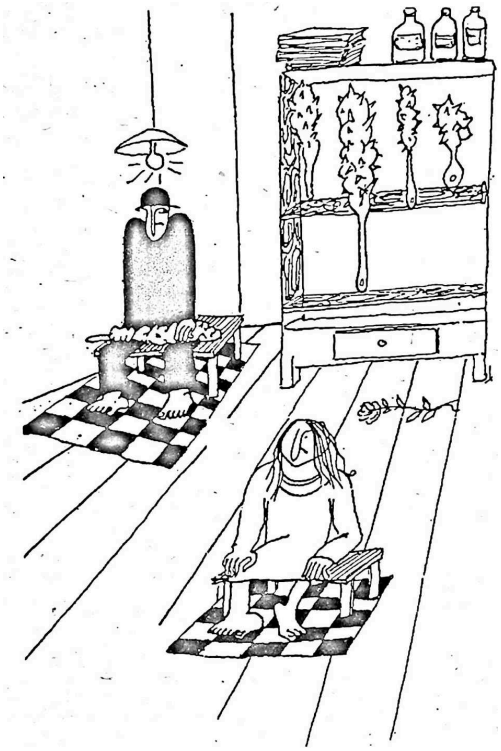

SFIDAREA

Un cunoscut (mai mult din vedere) vine la mine și zice că dorește să-mi înmâneze o reclamație.

— Reclamație împotriva cui? întreb eu.

— Împotriva unui vecin, zice el.

— Dar ce face acest vecin?

— A ajuns milionar.

— Chiar milionar?

— Nu chiar, dar aproape. Tot timpul își face sau își cumpără ceva. Acum un an și-a luat o Dacie combi.

— Și eu am o Dacie, dar nu sunt milionar. Dimpotrivă, am datorii.

— Stai să vezi. După aia, l-am văzut aducând acasă două covoare și o sufragerie. Acum patru luni a făcut o excursie cu soția în străinătate. Și-a reparat gardul, acoperișul casei și bucătăria de vară. De unde atâția bani?

— Pe mine mă întrebi? Sesizează organele competente.

— Păi crezi că nu le-am sesizat? A fost cercetat de trei ori pentru veniturile ilicite. La cererea mea, firește.

— Și?

— Nimic. A ieșit basma curată. L-am reclamat de două ori și la secția financiară. Nici ăia nu i-au făcut nimic. S-a descurcat. L-am reclamat și la alte organe, inclusiv presa cotidiană și săptămânală. Acum am venit la dumneata, poate-l zugrăvești într-o operă literară, adică să-l satirizezi nițel, să-l ironizezi. Că nu mai suport. Prea mă umilește. Prea mă sfidează.

— Totuși, de unde scoate banii?

— Păi îți spun eu de unde. Tipul are nițică curte și nițică grădină. Și ce-a făcut… A făcut solarii și a cultivat roșii, salată, castraveți, căpșuni, cartofi și alte legume, pe care le vinde la piață. La patru dimineața prășește, udă, răsădește, culege, iar la șapte și jumătate pleacă la serviciu. Imediat intră nevastă-sa la treabă: prășește, udă, răsădește, culege. Copiii, când vin de la școală, îi pune la treabă. El, după ce vine de la serviciu, la fel. Dintr-o grădină cât palma, a câștigat o avere. Nevastă-sa e liftieră pe undeva. Ce crezi că face în timpul serviciului? Apasă pe buton, după care împletește milieuri sau coase carpete. Ce face cu ele? Le vinde la Fondul plastic și ia bani. Acuma știi ce le-a mai trecut prin cap? Să-și facă o ciupercărie la subsol.

— Dumneata nu ai curte?

— Ba da. Am și grădină.

— Și de ce nu faci la fel?

— Curtea e asfaltată, ca să pot s-o spăl. În grădină am pus iarbă, ca să aibă unde alerga cățelul. Plus că, atunci când îl doare burta, mănâncă două-trei fire și-l trece imediat. Aș fi pus și eu ceva legume, dar n-am vocație, l-am zis și nevesti-mii: „Dragă, hai să facem și noi ceva, o activitate care să ne aducă venituri suplimentare pe lângă pensie", dar ea preferă să citească romane englezești de dragoste. Pe mine mă pasionează pescuitul.

— Bine, și atunci ce ai cu-vecinul, de ce-l reclami?

— Cum de ce? Nu ți-am spus că mă sfidează? Că mă umilește cu bunăstarea lui personală? Cât să-l mai suport? Dimineața, la patru, când îl aud prășind, îmi vine să turbez de furie. Plus faptul că-și exploatează în chip nemilos soția și copiii. Ce zici, poți să-l satirizezi?

— Bineînțeles. Du-te liniștit acasă, îl învăț eu minte.

— Mulțumesc. Hârtie ai? Pix ai?

— Am.

— Perfect. Dă-i bătaie.

— Îi dau.

— Să-mi spui când îl publici. Vreau să-l decupez și să i-l pun în cutia de scrisori. Să-l oftic. Fir-ar al dracului de parvenit!

SENTIMENTE ȘI TEXTILE

Titi și Nela s-au cunoscut din vedere, datorită faptului că locuiesc în blocuri așezate vizavi. Deși aveau balcoanele fixate la același etaj și se priveau de foarte multe ori pe zi, ei n-au îndrăznit să-și adreseze, direct, niciun cuvânt. Dar câte nu-și spuneau privirile lor arzătoare, câți kilowați de sentimente nu se descărcau prin ele, câte fluide nevăzute și abisale nu făceau du-te-vino între ei? Nu există nicio îndoială că ființele lor vibrând de tinerețe aveau să-și spună mii de gânduri, să-și facă mărturisiri definitive și jurăminte fundamentale. Dar cum? Cine să facă primul pas, cine să rostească primul cuvânt? îndrăgostiți! au și ei zeul lor ocrotitor, o putere naturală sau supranaturală care le sare în ajutor când e viața mai grea și situația mai imposibilă. În cazul lor, a intervenit moda. Așa se face că, într-o zi, Titi a apărut pe balcon într-un tricou albastru ca cerul pe care

scria, mare și citeț, în limba lui Shakespeare și Winston Churchill: „I love you”. N-au trecut două zile și Nela, pricepând aluzia, i-a transmis pe un tricou de culoarea violetelor de Parma în limba lui Voltaire și Mireille Mathieu: „Je faime”. Peste alte câteva. Zile, fericitul Titi parcă se Afla în balconul unui zgârie-nori de unde i-a comunicat iubitei în limba lui Celentano: „Io ti amo”. Sentimentul crescând vizibil de la o zi la alta, tinerii s-au pus pe învățat limbi străine, iar mamele lor s-au apucat să deprindă arta imprimării: „Te quiero”, „Ia liubliu tebia”, „Ich liebe dich” și așa mai departe, până când sentimentul, devenind mai complex, comunicările au trebuit să devină și ele mai complexe: „Ai cei mai frumoși ochi din lume”, „Gura ta e ca o cireașă coaptă”, „Părul tău e ca un lan de grâu din Bărăgan”, *etc.* Firește, nu s-au scurs decât câteva săptămâni și s-a trecut, tot cu ajutorul imprimeurilor, la transmiterea de informații strict intime: „Azi-noapte te-am visat între orele două și patru”, „La ora șapte mă duc la pâine, la colț, vino și tu” *etc.* Nemaiavând loc pe partea din față a tricourilor, s-a trecut la folosirea spatelui și a mânecilor.

Eu, care sunt, după cum știți, un individ ce-mi hrănesc existența din amănunte culese din realitatea cea mai imediată, urmăresc cu toată atenția această corespondență frenetică și vă promit să vă țin la curent cu ea”.

OAJĂ VASILE AJUTĂ O BĂTRÂNICĂ

Ajungând acum câteva zile la serviciu, chem toți colegii în jurul meu.

— Fraților, zic, vă spun o chestie de-o să cădeți pe jos. Ceva care n-o să vă vină să credeți. Ceva care întrece orice imaginație.

— Hai, dă-i drumul, nu ne mai fierbe, îmi zic ei.

— Af lăți că l-am văzut azi pe stradă pe Oajă Vasile.

— Și? Ce-i cu asta? Era în pielea goală? Mergea în mâini? Ce făcea?

— O chestie uluitoare: ajuta o bătrânică să treacă strada! Colegii mei de birou au căzut, într-adevăr, pe jos, e’ fălcile încremenite, muți, paralizați.

— Nu se poate! Așa ceva nu se poate! strigară ei, când își reveniră în toate cele cinci simțuri. Oajă Vasile nu e în stare de așa ceva. Poate l-ai confundat.

— Exclus. L-am văzut deaproape. Era el.

Într-adevăr, faptul părea întru totul neverosimil, depășea puterea de imaginație a tuturor. Înseamnă, ziceam cu toții în cor, că s-a întâmplat cu el ceva (mai ales că, în ziua respectivă, nici nu venise la serviciu), ceva extrem de important, ceva care l-a marcat profund, obligându-l să-și schimbe atitudinea și viziunea față de lume și oameni. Dar ce anume? Nu cumva a înnebunit?

O zi întreagă ne-am stors mințile ca să descifrăm misterul. La terminarea programului, măcinați de curiozitatea am plecat spre locuința lui.

L-am găsit stând într-un șezlong, pe balcon, citind ziarul și mâncând semințe. Era calm și arăta normal.

— Ce-i cu tine, Oajă, de ce n-ai venit azi la serviciu?

— Nu m-am simțit bine.

— Ești răcit?

— Nu, am avut o indispoziție sufletească.

— Tu?!

— Da, eu.

— Ce fel de indispoziție?

— Remușcări.

— Și? Ai scăpat de ele?

— Da. Am ajutat o bătrânică să traverseze strada și mi-a trecut. Eu așa procedez când am remușcări. Fac o faptă umană.

Ne-am privit unul pe altul, uluiți. Ce chestie!

— Dar de ce ai avut remușcări? am insistat eu.

— Îmi bătusem soția.

— Și acum cum te simți sufletește?

— Excelent. Mâine vin la serviciu.

După aceea n-am mai scos de la el niciun cuvânt vreme de un ceas; s-a cufundat în lectura ziarului. La plecare, soția lui (care avea ochii vineți și un cucui în frunte) ne-a rugat, insistent:

— Să nu-i mai aduceți-aminte de asta. E grozav de sensibil.

RECLAMAȚIE

Am găsit, ieri, în cutia mea poștală o copie după un document zguduitor, pe care mă grăbesc să-l încredințez tiparului:

„Domnule procuror șef.

Subsemnatul Păsculete Ciprian, pensionar provenit din comerțul de stat, unde am funcționat ca merceolog, vin să vă aduc la cunoștință că îl chem în judecată pe numitul Posteucă Haralambie, zis Curelușă, rugându-vă să-l anchetați de urgență în sensul celor ce urmează. Numitul Posteucă este pensionar de boală de la vârsta de 41 de ani, gradul III, fiind el bolnav așa cum sunt eu Gara de Nord și obținând această pensie prin prefăcătorie perfectă, întrucât a practicat în tinerețe teatrul, ca figurant. Acest individ, neavând ce face, se ține de capul meu, inventând șicane care mai de care ieșite din comun. Astfel, într-o seară, în timp ce mă aflam în balconul apartamentului meu, spre a respira aer curat și a privi aspecte inedite de pe stradă, el, care șade deasupra mea, m-a stropit cu stropitoarea în cap, pretinzând că își udă florile, deși plouase temeinic cu o oră în urmă.

Întrebându-l de ce face această faptă, mi-a răspuns pe un ton necivilizat, că este liber să facă ce vrea în incinta lui personală iar, dacă nu-mi convine, să-mi cumpăr umbrelă. Dându-l în judecată, acțiunea mi-a fost respinsă din lipsă de martori. Altă dată, întâlnindu-mi el cățelul pe culoar, l-a lovit în chip barbar cu piciorul, pretinzând că acesta ar fi mârâit dușmănos în direcția lui. Atitudinea huliganică a acestui pseudo-pensionar de boală a culminat ieri, la orele șase dimineața, când m-am dus să cumpăr lapte pentru soție și iaurt pentru mine. Eu eram la rând în fața lui, iar el în spatele meu. Când să-mi iau produsele respective, el i se adresează vânzătoarei, atrăgându-i atenția că borcanul meu de iaurt nu este suficient de bine spălat. «Cum nu este bine spălat, întreb, când eu însumi l-am spălat?»

Vânzătoarea cercetează borcanul și confirmă că este suficient de bine spălat, dar numitul Posteucă insistă și arată o pată pe borcan, la care eu îi atrag atenția că este un defect de fabricație, el pretinzând că nu.

Vânzătoarea îl întreabă ce-l interesează pe el chestia asta, la care zice că există posibilitatea de unu la o sută de mii ca acest borcan să nimerească la el într-un viitor mai apropiat sau mai îndepărtat, ceea ce l-ar deranja foarte mult, producându-i greață. De aici, evenimentele au evoluat foarte rapid, el cerând condica de reclamații, vânzătoarea refuzând cu indignare și scuipându-l în față, la care a intervenit intervenția celorlalți cumpărători, majoritatea pensionari și ei, ceea ce l-a adus într-o stare de nedescris pe individ, aceasta luând borcanul meu și trântindu-l pe asfalt, făcându-l praf.

După care și-a luat sacoșa și a plecat spre casă, calm și tacticos, de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat. În acest sens, domnule procuror șef, vă rog să-l pedepsiți pe acest pensionar huligan conform articolului 12, paragraf 2, adică cu închisoare de la 5 la 8 ani, spre a-mi putea desfășura bătrânețea în liniște și securitate deplină”.

MANIERE

— Alo! Elvira?

— Da, eu.

— Draga mea, ce-i cu tine?

— Dar de ce mă întrebi?

— Pentru că nu mai știu nimic de ține de două săptămâni. De ce nu m-ai sunat?

— Scuză-mă, dar am fost ocupată. Mi s-au întâmplat niște chestii foarte nostime, tocmai voiam să te sun, ca să-ți povestesc. Ai timp să mă asculți?

— Bineînțeles.

— Fii atentă. Acum exact două săptămâni, cunosc pe stradă, cu totul întâmplător, un tânăr care avea o înfățișare extrem de plăcută, intrăm în vorbă, după care discutăm niște chestii destul de banale, drept pentru care ne dăm un randevu, pentru a doua zi. Într-un cuvânt, ne-am întâlnit, timp de o săptămână, zi de zi. Cu aceste prilejuri, draga mea, descopăr o chestie înfiorătoare: tânărul respectiv habar nu avea să se poarte în societate. Deși împlinise douăzeci și unu de ani, era absolut la pământ cu educația, familia lui, probabil, din neglijență sau chiar necunoștință, nu-i dăduse ceea ce

se cheamă „l'usage du monde". De pildă, când venea la întâlnire, ținea buchetul de flori cu capul aplecat în jos, de parcă ar fi venit la o înmormântare. În loc să-mi spună „bonjour", zicea „bună ziua", de parcă ar fi intrat într-o instituție publică. La restaurant intra după mine și folosea furculița cu mâna dreaptă. Dar cel mai groaznic era faptul că avea reverele hainei mai late cu trei centimetri de cum se poartă la ora actuală.

Intrând mai în amănunt, ce crezi că aflu? Că tipul nu răsfoise un „Nekerman" de vreo doi ani!"

— De necrezut.

— Într-adevăr, de necrezut.

— Și cum ai procedat?

— M-am căsătorit cu el imediat. Trebuia să se ocupe cineva de educația lui, nu?

— Evident.

— De aceea nu te-am mai sunat, draga mea. Am fost ocupată. Te rog să mă scuzi.

— Nu face nimic, îți urez un menaj fericit.

— Mersi. Pa!

STĂPÂNIRE DE SINE

Am avut un coleg de serviciu pe care îl chema Turturel. Ce băiat minunat, săritor, amabil, prietenos, generos, suflet delicat și sensibil, nu exista eveniment în viața noastră personală la care să nu participe și el, trup și suflet. Deși era, cum vă spuneam, un băiat foarte sensibil, avea o putere de stăpânire rar întâlnită. Cine nu are oroare de întâmplările nefericite ale vieții? Cine are curajul să se ducă să anunțe o soție că soțul ei, colegul nostru, a făcut infarct și că e internat la Spitalul de Urgență? Nimeni. În afară de Turturel. Vocația vieții lui era participarea la evenimente funebre și funeste. Dacă îi dădeai pe mână o înmormântare puteai să fii sigur că totul va ieși perfect: actele de la morgă, aprobarea sanepidului, aprobarea pentru loc „de veci, fanfara, fotograf, *etc.* Ne miram cu toții cum nu-i e groază lui Turturel să facă, săptămânal, o vizită la morgă, de unde ne aducea veștile cele mai oribile.

Ajunsesem cu toții la concluzia că Turturel e un bărbat de mare curaj, care nu se sperie de nimic pe lume. Nimic nu-l emoționa, nici măcar nu-l clătina, nici măcar vestea că unul dintre colegii noștri, cel mai bun prieten al lui, și-a pierdut picioarele într-un accident de mașină. Se ducea la spital, constata situația și venea să ne relateze detalii, oripilându-ne până la greață.

— Ai putut să-i vezi picioarele sfârtecate? N-ai leșinat?

— Dar de ce să leșin? E ceva normal.

Ieri dimineață, șeful de serviciu a intrat pe ușă profund tulburat.

— Fraților, ne-a spus el, colegul nostru Pamfil a pățit o chestie absolut sinistră: l-a mușcat un câine și a turbat.

Toți am căzut cu capetele pe birouri, zdrobiți. Numai Turturel a rămas calm.

— Se curăță, ne-a comunicat el, sec. Nu are nicio scăpare.

— Peste aproximativ două ore a avut ioc scena de groază: s-a deschis ușa și a intrat Pamfil. Acesta ne-a măsurat pe toți de sus în jos și de jos în sus cu o privire sticloasă, după care s-a apropiat de Turturel și l-a mușcat brusc, de ureche. Turturel a leșinat, l-am turnat o găleată de apă în cap și l-am trezit, i-am spus că totul n-a fost decât o glumă idioată, Pamfil n-are nimic, nu l-a mușcat niciun câine, am vrut să verificăm câtă stăpânire de sine are în cazul când i se întâmplă și lui o nenorocire.

N-a vrut să ne creadă. Își face injecții antirabice în burtă.

ÎNGRĂȘAREA ÎN AJUN

N-am să mă mai iau după proverbe în viața mea. Până acum eram convins că: „cine se scoală de dimineață, departe ajunge”, că;, ce ți-e scris, în frunte ți-e pus”, că „așchia nu sare departe de trunchi” și că „Porcul nu se îngrașă în ajun”. Uite că se îngrașă, mi-a demonstrat-o amicul meu Viorel în seara de revelion, în timp ce ne aflam la cea de-a doua porție de sărmăluțe (de purcel, firește).

Fii atent, mi-a zis, îți dau un exemplu concret și personal, ca să-ți iasă definitiv din cap proverbele, superstițiile și dogmele de tot felul.

Recent, adică pe douăzeci și doi decembrie aflu din sursele mele că directorul va pleca din instituție cu o oră mai devreme, în scop personal.

— De la secretară?

— Nu contează. Hopa, mi-am zis, aici e ceva suspect, să aflăm motivul. Și-am aflat: se ducea să cumpere un porc viu, nevastă-sa, care e ardeleancă, respecta obiceiul strămoșesc și părintesc de a face caltaboși, cârnați și slănină, sângerete, *etc.* Mergea undeva, lângă București, la un țăran de la care cumpărase și anul trecut.

— Asta ai aflat-o de la șofer.

— Mă privește, și nu mă întrerupe! Ce fac eu? îl aștept afară la ieșire și intru în vorbă cu el din întâmplare, adică aduc vorba de sărbătorile tradiționale, de obiceiurile tradiționale, de plugușor, de sorcovă, de tăierea porcului, la care el mă întreabă, brusc: „măi Viorele, că tu te pricepi, cât mai e kilul de porc viu?” La care eu îi zic: „Depinde de la cine îl luați. Dacă îl luați de la un țăran speculant, vă ia și cămașa de pe dumneavoastră, inclusiv maioul de corp; dacă-l luați de la mine, e altceva, vi-l dau la prețul oficial, cu treizeci maximum”. „Păi ce, zice, tu ai porc de vânzare?”. „Da, zic, am crescut doi, unul pentru mine, unul pentru valorificare”. Directorul nu se mai duce la țăranul respectiv, vine la mine acasă, mai precis la socrul meu, care are o curticică destul de încăpătoare, vede animalul și zice: ăsta are aproximativ șaizeci de kile, adică exact ce-mi trebuie. Poftim banii, mâine trec să-l iau. Îmi dă o mie opt sute…

— 7 Deși ar fi făcut peste cinci mii…

— Nu contează, și nu te băga, eu nu sunt speculant… A doua zi, vine cu doi măcelari și cu o furgonetă, ca să-l ia. Directorul se uită din nou la porc și se șterge la ochi, crezând că are vedenii. „Mă Viorele, ăsta e porcul meu?”. „Ăsta e, dom director, nu vedeți că are aceleași pete negre, una pe burtă și alta pe urechea dreaptă?!” „Mă, zice, tu ești dracu’ gol, ieri era mai mic, când a crescut, eu știu că porcul nu se îngrașă în ajun”. „Depinde ce-i dai de mâncare”, zic eu. „Mă, zice, indiferent ce i-ai da, chiar icre negre sau mărgăritare, tot nu crește de la șaizeci de kile la o sută de kile, cât are ăsta, într-o zi și o noapte”.

„Dom-le director, am zis eu, hotărât, nu insistați, că nu vă spun secretul, luați-l și mâncați-l sănătos”. Și l-a luat.

— De fapt, era alt porc, nu? Fii sincer.

— Nu. Era același porc. Pur și simplu se îngrășase.

— Într-o zi?!

— Da, într-o zi.
— Formidabil. Cum ai făcut? Mie poți să-mi spui.
— Nu pot să-ți spun, nu insista.
— Mă rog. Și?
— Și ce?
— În ce scop l-ai îngrășat tu cu patruzeci de kile în douăzeci și patru de ore?
— Fără niciun scop.
— Mă mir.
— În general, pentru că veni vorba, tu te miri cam mult. Nu e bine.
— Mulțumesc că mi-ai spus-o.
— Dar nu m-ai lăsat să-mi termin ideea.
— Te rog.
— Acum o lună, după cum știi „eu eram administrator. Între timp, se face liber, prin pensionare, postul de director administrativ, post pentru care era pregătit, adică aproape numit (avea decizia iscălită) un ca fiecare Grigore. Deși eu aveam vechime mai mare, el dispunea de studii superioare de specialitate, în timp ce eu, numai de liceul economic.
— Și?
— În ciuda acestui detaliu, ghici cine a fost numitul director administrativ prin derogare?
— Tu?!
— Da. Eu.
— Chestia are vreo legătură cu îngrășarea porcului în ajun?
— Niciuna.
— Formidabil.
— Ce ți-am spus eu la început? Să-ți iasă din cap proverbele. Un om deștept, inteligent, pe picioarele lui, face ceva pe ele, pur și simplu îl doare în cot de „ulciorul nu merge de multe ori la apă”. Merge! îți spun eu. Apă să fie!
Și n-avea dreptate?!

GOGOȘARII

Păruș — vechi amic, băiat simpatic și săritor, cu o inimă de aur, încrezător în oameni, puțin chel și puțin gras, burlac — îmi dă

telefon, într-o dimineață, aproape plângând.

— Dragul meu, te rog să-mi dai un sfat, ești de meserie, te știe tot orașul, mi s-a spus să apelez la tine cu încredere.

— Despre ce-i vorba? Spune cât mai repede, mă grăbesc.

— Dragă, tu știi că eu, ca burlac, mănânc la prânz la o pensiune.

Dimineața și seara mă mulțumesc cu un iaurt sau cu un ceai. Anul acesta mi-a venit ideea să-mi fac conserve pentru iarnă. Mai precis, Să-mi pun niște gogoșari, gogoșarii sunt slăbiciunea mea. M-am dus la piață și mi-am cumpărat două sacoșe pline cu aceste legume superbe și două borcane.

Am cumpărat și o carte de bucate. În cartea respectivă scria despre toate, în afară de cum se pun gogoșarii la murat. Atunci am dat telefon prietenului meu Didi, care este un bucătar desăvârșit. Mi-a zis să curăț gogoșarii de semințe și să bag în ei varză tocată, câteva boabe de piper și să-i pun în oțet. Rețeta mi s-a părut incompletă și am sunat-o pe colega mea Eleonora. Ea mi-a răspuns că, în afară de varză și piper, să mai pun în gogoșari morcov ras, țelină rasă, gutui rase, muștar și sare, după gust.

Ca să verific rețeta, am dat telefon unei alte colege, care mi-a zis că mai trebuie ceva: ceapă tocată, usturoi pisat, bucățele de praz și măsline verzi. „Bine, am întrebat-o eu, dar unde să încapă atâtea într-un biet gogoșar”. „Dacă împingi bine, încape”. După care o altă colegă m-a sfătuit să pun gogoșarii într-o oală mare și să-i fierb până dau în clocot.

— Și ce-a ieșit? întreb eu, realmente curios.

— O pastă scârboasă, pe care n-ar fi mâncat-o, cred, niciun naufragiat aflat singur pe o insulă, de un an de zile. Te întreb acum pe tine: e posibil ca niște colegi și colege să-și bată joc de mine în halul ăsta? Să mă umilească în asemenea măsură? Știau că nu mă pricep, dar trebuia să mă facă de râs?!

— Și? Ai renunțat la gogoșari?

— Cum o să renunț?! M-am dus la Obor și am cumpărat alte două sacoșe. De astă dată nu i-am pus singur, de capul meu, mi-a sărit cineva în ajutor, o specialistă.

— Adică cine?

— Vasilica, dactilografa șefului. Mi-a zis că-mi pune ea niște gogoșari de-o să mă ling pe degete.

— Și?

— Mi i-a pus. Pe urmă, m-a trimis să cumpăr prune și mi-a făcut magiun. Pe urmă, m-a trimis să cumpăr gogonele și mi-a umplut două borcane mari cât niște cisterne. Mi-a pus și o putină cu varză. Mi-a făcut și zacuscă, plus niște ardei în oțet. „Dragă Vasilica, i-am zis, dar când o să mănânc eu atâtea murături? Eu nu voiam decât pentru poftă și musafiri”.

„Nu-ți face griji, mi-a răspuns ea, te ajut și eu”. Ce să înțeleg din asta?

— Nu știu.

— Mai ales că, de atunci, au trecut două luni și ea încă mai vine zilnic pentru diferite treburi. Ieri, a comis un gest care m-a nedumerit profund:

și-a adus cămașa de noapte și și-a pus-o sub pernă, în patul meu, alături de perna mea. După care s-a apucat de făcut bulion. Vreau să te întreb:

ce-mi trebuie mie bulion? Eu nu gătesc, eu nu…

LA MICA ÎNȚELEGERE

Într-o dimineață, în timp ce se bărbierea în baie, Mitică avu o revelație:

că nu-și mai iubește nevasta. Drept pentru care, după ce-și dădu cu colonie pe față, îi mărturisi respectivei acest adevăr.

— Nu trebuia să te mai obosești să-mi spui, a zis ea, bănuiam chestiunea de acum câteva luni. Ești încurcat cu o altă femeie?

— Nu, dar ce rost are să stăm căsătoriți dacă nu ne mai iubim?

— Ai dreptate. Hai să divorțăm.

— Hai.

Și au introdus divorțul. Între timp, Mitică s-a mutat la mama lui, în Pantelimon. Tot între timp, ea, soția, și-a creat o legătură, în sensul că, un coleg de birou, și el divorțat, și-a exprimat dorința de a se căsători cu ea.

Dar uitasem să vă spun un amănunt: Mitică și fosta lui soție aveau un copil, o dulceață de băiețel în vârstă de trei ani, blond, bucălat, cu ochi albaștri. Tatăl venea zilnic să-l vadă, să-l pupe, să-l plimbe, să-i dea jucării și dulciuri. Cu prilejul unei astfel de vizite, el cunoscu

personal pe pretendentul la mâna soției sale (sentința de divorț încă nu se pronunțase) și au avut pe această temă o discuție de principiu, sobră și decentă. Singura pretenție pe care o avea Mitică era în legătură cu copilul. Va fi viitorul soț al soției sale un bun tată pentru Florinei, fiul lui? Respectivul îi declară solemn că iubește copiii ce nu s-a pomenit, ei fiind florile vieții și speranța noastră de viitor, etc…

— Atunci, zise ea, hai să-l întrebăm și pe Florinei ce părere are. Florinei fu adus din camera lui, unde tocmai demonta cu cuțitul de bucătărie o jucărie autohtonă, primită în dar cu o oră înainte.

— Florinei, zise mama lui, uite, dânsul este noul tău tătic. Îți place de el?

— Nu, răspunde, hotărât, Florinei.

— De ce?

Copilul se gândi intens circa zece secunde și răspunse cu o sinceritate zdrobitoare:

— Pentru că are mustață.

Cei trei maturi rămaseră perplecși: ce copil inteligent și precoce!

— Dom-le, zise Mitică Butușină către pretendent, n-ai fi de acord să-ți razi mustața?

— Dom-le, zise pretendentul, în principiu aș fi de acord, dar se ivesc prea multe complicații. Trebuie să-mi schimb buletinul, carnetul de conducere, plus alte acte și marafeturi. Or, eu mă feresc de complicații ca de dracu'.

Drept pentru care pretendentul a renunțat la proiectul de căsătorie, iar Mitică Butușină s-a întors acasă și și-a retras acțiunea de divorț.

Asta e tot.

REGRETE

— Dragă Margareta, e adevărat ce-am auzit?

— Ce ai auzit?

— Că te-ai împăcat cu Emil.

— Da, m-am împăcat cu Emil.

— După tot ce ți-a făcut?!

Da, după, tot ce mi-a făcut.

— Scuză-mă, dar nu credeam că e posibil omenește. Îți ia leafa din sertar, pleacă cu alta în concediu, se întoarce lefter, iar tu îl ierți?!

— L-am iertat pentru că și-a cerut scuze.

— Asta ar fi fost culmea. Să nu-și ceară nici scuze!

— Dar tu nu știi cum își cere Emil scuze. De piatră să fii, și tot îl ierți. E pur și simplu extraordinar.

— Serios?!

— Ultima oară mi-a vorbit o oră fără să ridice privirea din podea. Vorbea și nu avea curajul să clipească. Când a dispărut cu butelia de aragaz, plângea în hohote, suferea ca un câine. Acum patru luni l-am trimis la poștă să depună un mandat cu bani pentru mama. S-a întors după două zile fără recipisă. Știi cât a stat la ușă până când s-a hotărât să sune? O oră și un sfert. L-am târât în casă cu forța, așa de rușinat era. El, când regretă o faptă urâtă, o regretă din tot sufletul, din toți rărunchii, nu o face de ochii lumii, se zbuciumă, suferă, se dă cu capul de toți pereții.

— Ca după aia s-o ia de la-nceput…

— Nu contează. Un viciu serios nu se vindecă cu una cu două.

Rătăcirile morale țin de structura lui biologică. Pe mine mă interesează faptul că recunoaște și regretă. Înseamnă că există premise de vindecare.

Înseamnă că, într-un viitor mai apropiat sau mai îndepărtat, el se poate remedia, înseamnă că…

— Scuză-mă că te întrerup. Câți ani are Emil?

Șaizeci și șase. Dar arată ca de…

— Mulțumesc. Continuă. Te ascult.

FURNIZORUL DE CAZURI

Am fost, adesea, întrebat de către cititori de unde îmi procur cazurile, întâmplările și tipurile din modestele mele lucrări beletristice. Bineînțeles, din viață, am răspuns eu, de fiecare dată. Din viață, din viață — s-a insistat cu întrebarea — dar cum?

Ei, aici e aici! Toți cititorii de bună-credință vor fi dispuși să-și închipuie că, dis-de-dimineață și până noaptea târziu, bat străzile, alerg prin piețe, trenuri, avioane, cârciumi, instituirii de tot felul, pentru a cunoaște oameni și întâmplări; cu alte cuvinte, pentru a mă întâlni cu viața. Nimic mai neadevărat, din păcate. Sunt un leneș fără pereche: mă scol pe la zece, citesc ziarele până pe la unșpe, când iau micul dejun, dau câteva telefoane fără importanță, după care mai trag un puișor de somn de o oră și jumătate, Mănânc de prânz pe la ora patru, după care fac o lectură lejeră și mai ațipesc un pic. Seara, dacă nu e nimic interesant la TV (și nu e), pierd vremea cu câte un amic care, la fel ca și mine, n-are ce face; jucăm o tablă, un șah, un șaizeci și șase, bem cafelușe, *etc.* Seara, târziu, mâzgălesc o pagină-două, după care mă cuprinde un somn adânc și fără vise. Am citit și eu în diferite cărți, almanahuri și reviste despre unii scriitori devorați de patima scrisului, robi pe viață ai condeiului sau pixului, care se scoală ia două noaptea și scriu câte douăsprezece ore în șir, până le dă sângele pe nas, și care, apoi, citesc și corectează documente încă zece ore, rămânându-le timp și pentru o zbenguială cu un nepoțel bucălat și blond, în parcul de vizavi. Toată admirația mea, domnilor, le zic, dar eu nu sunt în stare de așa ceva, pentru

mine scrisul nu e decât o plăcere ca oricare alta: cum e țigara, cafeluța, plimbarea de seară sau pâinea prăjită.

Dar să revenim la materialul de viață pe care-i folosesc în insignifiantele mele lucrări literare (fie proză, fie teatru). V-am spus că mi-e lene să ies din casă. Și, atunci, de unde îl iau? Inventez? Nici vorbă. Am găsit un sistem mult mai avantajos: cumpăr. De la cine? Oho! Am o sumedenie de furnizori. A fost suficient să-i dau administratorului de bloc suma de 50 de lei și o votcă mare pentru cazul blondei de la etajul doi (tipa divorțată a treia oară pe motiv că soțul se gâdila atunci când ea râdea din te miri ce) pentru ca individul să-mi aducă la fiecare trei zile o întâmplare proaspătă și mustind de viață și haz. Administratorul i-a vândut pontul unui nepot care bătea cârciumile și care venea chiar cu câte două, trei cazuri și întâmplări pe zi (firește, contra cost). Acesta, la rândul lui, s-a destăinuit altor colegi și cunoscuți, astfel că, la ora actuală, dispun de subiecte pentru cel puțin cincizeci de schițe, povestiri, piese de teatru sau scenete.

Au fost cazuri când am cedat confraților aflați în impas întâmplări ce le-au servit la realizarea unor opere de pe urma cărora s-au ales cu o cantitate importantă de glorie și bani. Firește, la un preț avantajos pentru ei, uneori chiar și pe credit.

Recent, m-a vizitat un furnizor de cazuri oarecum ieșit din comun. Era un avocat pensionar care mi-a mărturisit cu sinceritate situația financiară dezastruoasă în care se află.

— Ca pensionar — mi-a zis el, aprinzându-și o țigară „Carpați”, semn sigur al precarității situației sale materiale — primesc o pensie. Dar, la rândul meu, dau și eu o pensie.

— Alimentară?

— Firește. O clientă pe care am divorțat-o în două rânduri — escroacă notorie-m-a ademenit într-o seară la ea acasă, m-a servit cu niște alcool amestecat cu tranchilizante, eu am adormit pe canapea, iar ea m-a dezbrăcat și m-a dus în dormitor. Dimineața a venit femeia de serviciu să-i aducă laptele, aceasta m-a văzut în timp ce mă duceam spre baie, gol-pușcă și ținându-mă de pereți și așa mai departe. Am pierdut procesul, deși m-au apărat cei mai pricepuți și distinși colegi și deși diferența de vârstă dintre mine și

reclamantă era zdrobitoare: ea douăzeci și nouă de ani, eu șaizeci și nouă.

— Și cu ce pot să-ți fiu eu dumitale de ajutor?

— Nu dumneata trebuie să mă ajuți pe mine, ci invers.

— Adică?

— Dumneata cum ești categorisit, la ora actuală, ca scriitor: excelent, bun sau mediocru?

— Ultima oară, un oarecare critic m-a numit „cunoscutul umorist”.

— „Cunoscutul”?! Cam puțin. Vrei să te fac „notabil”?

— Cum adică „notabil”?

— Adică, pe viitor, să se spună despre dumneata că ești un scriitor notabil. Te-ar aranja?

— Da — zic, după circa trei clipe de gândire — cred că m-ar avantaja.

Asta ar însemna că întreaga critică literară să ia, vrând-nevrând, notă de mine.

— Exact. Fii atent, am să-ți dau niște subiecte extraordinare, cu care ai să le rupi gura la toți. Toate sunt smulse din viață, unicate. Trei sute bucata.

Suma era cam aspră, ham zis că, până acum, găsisem la cincizeci de lei cu ghiotura. Uneori, chiar și cu douăzeci și cinci.

— Dumneata nu înțelegi că ce-ți dau eu sunt unicate?! a strigat avocatul pensionar, nervos. O să-i umilești pe toți confrații, toți se vor zgâria pe obraji de invidie.

— Bine, zic, dă-mi primul subiect, de probă.

— Banii! ordonă el, întinzând mâna.

— Păi așa, pe neve?!

— Dacă-ți convine. Nu lucrez decât cu plata anticipat. Nu risc să-mi răcesc gura de pomană.

Am scos trei bancnote de câte o sută și le-am dat. Le țineam pentru un cadou de ziua nevestei. O să-i dau doar un pupic dulce după ureche, să zică mersi.

— Ascult.

— Cazul pe care ți-l spun s-a judecat acum o săptămână la tribunalul sectorului șapte, a ținut trei zile și-a făcut sala întreagă să plângă în hohote.

El, douăzeci și unu de ani, măcelar, ea nouăsprezece, picoliță. Copilăriseră împreunăm, erau vecini, părinții la fel, au hotărât să se logodească, apoi să se căsătorească, nunta urmând să aibă loc la lăsata secului. Într-o zi, tatăl fetei își lasă mașina (un „Mercedes” pe motorină) în fața casei, n-o duce în garaj (era grăbit) și când iese afară, ca să plece din nou în oraș, după treburi, găsește câinele vecinului, adică al familiei băiatului, urinând pe una din roțile mașinii. Tipul îi dă câinelui un șut în burtă, câinele începe să chelălăie, iese la poartă stăpânul lui și întreabă: „Ce-ai avut, mă, cu câinele meu, de ce dăduși în el?” „Păi, zice, de-aia, că urinează pe mașina mea, și n-am dat un sfert de milion pe ea ca să mi-o spurce javra ta”, după care, din una-alta, au trecut la înjurături de mamă, la palme și la pumni, de a trebuit să-i despartă alți vecini, care sau și mirat: „Ce dracu’”, mă, din ce vă luarăți?”

Bineînțeles, logodna a fost ruptă, iar nunta anulată. Copiii, însă, continuând să se iubească, prea puțin le-a păsat lor de cearta părintească, îi durea în cot, au băgat actele și s-au dus la Ofițerul Stării Civile să facă formalitățile pe ascuns. Numai că cei doi părinți au aflat, au venit la Primărie, le-au rupt tinerilor actul în bucățele, le-au aplicat câteva palme și sictiruri, după care au început să se ocărească între ei, fiecare promițându-i celuilalt să-l dea în judecată, ceea ce s-a și întâmplat. Între timp, tinerii ce-au făcut? Băiatul nu i-a zis nimic fetei, s-a dus la el la măcelărie, a luat un cuțit cu care tranșa carnea și l-a înfipt în inimă. Ea, având un sumbru presentiment, a fugit să-l caute și, găsindu-l mort, a înghițit verde de Paris (avea o sticluță cu ea, în poșetă). Peste trei zile i-au înmormântat în același sicriu. O tragedie groaznică;

— Într-adevăr, am exclamat eu, înmărmurit de uimire și oroare. Crâncenă chestie!

Și, în aceeași seară, am scris o povestire cu subiectul respectiv, pe care o prestigioasă revistă semiculturală a și publicat-o imediat. În zilele următoare am primit mai multe telefoane de felicitare de la cunoscuți.

— Dom-le, e autentică? mă întrebau”.

— Da, dom’le, le răspundeam, autentică sută la sută.

— Bravo! E grozav!

Peste trei zile, avocatul pensionar a venit din nou cu un subiect trăsnet, tot unicat, tot rupt din viață: un tânăr ofițer de infanterie, venit mai devreme de la manevre, în urma unei sesizări, își acuză soția de infidelitate, aceasta nu are argumente convingătoare întru apărarea sa, drept pentru care el o strânge de gât. Trei sute, plata pe loc. Peste câteva zile, alt subiect: doi frați gemeni, marinari, pierduți unul de altul pe când erau mici „eșuează fiecare cu vasul lui în Pacific, se salvează pe o insulă pustie, aici își dau seama că sunt frați, lacrimi de bucurie, *etc.* Două sute cincizeci de lei și un kil de mălai superior. Alt subiect-bombă: un vânzător de Aprozar adună ban cu ban din mica lui lefșoară și cumpără trei apartamente, pe care le dă ca zestre celor trei fete. Când ajunge la bătrânețe, vrea să tragă la una din fete, să aibă adăpost și îngrijire, dar aceasta nu-l primește. „Tată, nu te supăra, dar soțul meu nu suportă persoană străină în casă, îi place să umble în pielea goală în orice sezon, n-am ce-i face”. Se duce la a doua — la fel: „Dragă tată, nu te supăra, dar o am deja pe soacră-mea la mine, mi-e suficient”. La a treia — la fel. După care, bătrânul moare, degerat, într-un parc public. Același preț.

Toate subiectele mi s-au potrivit mănușă, transcriindu-le pe hârtie cu mare plăcere și măiestrie artistică. Dar nu mică mi-a fost mirarea citind, apoi, într-o revistă săptămânală specializată în urmărirea vigilentă a activității literare, o notă care se intitula: „Un plagiator notoriu” și în care se demonstra că subiectele ultimelor mele povestiri erau furate, fără rușine, după unele piese ale cunoscutului dramaturg englez Shakespeare.

A doua zi, l-am așteptat pe avocatul pensionar cu un picior de scaun în mână, hotărât să-i sparg capul.

— Nenorocitule și escrocule, am urlat, din scriitor notoriu m-ai făcut plagiator notoriu! Pretindeai că toate cazurile sunt unicate, în timp ce dumneata le furai din Shakespeare! Secătură!

— Dom-le, mi-a zis el, fii calm. Toate cazurile sunt autentice, reale și unicate! Vino cu mine la tribunal, ca să te convingi. Vino, te rog.

M-am dus la tribunal, unde ne-a primit chiar grefierul șef. Acesta, binevoitor, mi-a pus în brațe un vraf de dosare pe care le-am răsfoit timp de opt ore. Într-adevăr, cazurile respective figurau acolo, negru pe alb, așa cum mi le povestise avocatul: și chestia cu măcelarul și picolița, și chestia cu infanteristul, și cea cu frații, și cea cu bătrânul

rămas pe drumuri. Furnizorul meu lucrase cinstit, m-a obligat să-i cer scuze pentru insultă. Drept pentru care, venind, seara, spre casă, m-am întrebat, profund nedumerit: e posibil, oare, ca și eu, și Shakespeare, să avem aceeași sursă de inspirație?!

CAUZE ȘI EFECTE

Viciile mi-au făcut mult rău în viață. Mă refer, mai ales, la alcool, tutun și jocuri de noroc, practicate abuziv, drept pentru care le-am părăsit fără regrete. Atunci cum să te distrezi în timpul unui concediu de odihnă, secondat fiind de o soție cu vechi state de serviciu, vorbăreață, acră și cu ochii pe tine? Să te uiți pe cer, să joci cu ea șeptic, să pescuiești guvizi, să faci castele de nisip? Enervat și scârbit de viață la culme, i-am smuls într-o zi cartea din mână. „ia să văd, dragă, ce scrie aici de stai tu cu nasul în ea de ore întregi?” Și ce credeți că mi s-a întâmplat? Cum sunt lipsit de măsură în toate, am căzut în patima cititului. Adică am citit cartea respectivă de la un cap la altul. Timp de două săptămâni, cât am stat la mare. Foarte bine, veți zice, nimic mai folositor decât lectura Fals! Nimic mai periculos decât lectura, zic eu, și o zic în cunoștință de cauză, iată de ce. Unul din personajele cărții (cel care m-a impresionat cel mai mult) avea pe ultimele două sute de pagini remușcări crâncene din cauza unui rău făcut unei anumite persoane. Drept pentru care cineva l-a sfătuit să facă un bine cuiva, unei persoane necunoscute, ca să-și afle, astfel, liniștea și alinarea și? Ce-i cu asta?, veți întreba. Aveți răbdare. La vreo jună de zile după concediu, într-o seară oarecare, mă întorceam acasă instalat comod la volanul Daciei mele 1410, excelent îmbunătățită, după ce avusesem o zi la fel de excelentă la chioșcul meu de răcoritoare și dulciuri, vremea fiind și ea excelentă, adică foarte călduroasă, iar strada din belșug aglomerată. Fluieram o melodie de modă, moralul fiindu-mi ridicat la o cotă dintre cele mai înalte, deoarece mica mea părticică de agoniseală pe ziua respectivă se afla bine ascunsă în portbagajul mașinii, într-o pungă de plastic, agoniseală pe care trebuia s-o duc în păstrare la locuința soacrei mele, și anume în locul știut numai de noi doi, adică doaga a treia sud-vest a butoiului cu varză, când, deodată și brusc, moralul îmi coboară vertiginos. Ce se întâmplase?

îmi adusesem aminte că, în ziua respectivă, încălcasem rugămintea expresă a nevesti-mi de a nu mai fura de la copii, copiii fiind, după opinia ei, o categorie social-biologică sfântă. „Nu fura de la copii, îmi zicea mereu, pentru că și noi avem copil și mi-e frică de un blestem sau, Doamne ferește, de un virus puțin cunoscut și nevaccinabil, ia cât poți de la adulți, că ei sunt călîți, chiar dacă te blesteamă, au și ei destule pe conștiință și Dumnezeu nu-i mai ia în serios”. Or, ce făcusem eu în ziua respectivă? Un cârd de copii excursioniști însetați se așezaserăm la rând în fața chioșcului pentru diferite siropuri, iar eu, luat de viteză, îi servisem cu păhărușul cu fund dublu, adică numai jumătate din porția de sirop de mure și de coacăze (producție proprie, introdusă clandestin în chioșc). De ce mă lăcomisem eu, oare, la bănuții acelor copii nevinovați?

Nu-mi era deajuns ce luasem pe ziua respectivă, pe luna respectivă și în anul respectiv? Nu mai era, oare, nimic sfânt în mine, nu mai avea, oare, lăcomia mea nicio limită? Pur și simplu îmi venea să-mi dau palme și să-mi smulg părul din cap. Și atunci mi-am adus aminte de personajul din cartea citită în concediu, care își alunga remușcările printr-o faptă bună săvârșită în favoarea unei ființe necunoscute. Voi proceda și eu la fel, mi-am zis.

Dat fiind că a început ploaia, voi opri la întâmplare în dreptul primei stații de autobuz, voi lua un călător oarecare și-l voi duce acasă (la el, firește), redându-l familiei mai devreme, mai odihnit și neudat de ploaie. Așa am și făcut: am oprit, am luat un călător anonim, l-am întrebat unde locuiește, el mi-a răspuns că pe bulevardul Mihai Bravu, eu am zis că „păcat că nu locuiți mai departe”, el m-a întrebat „de ce?”, ei i-am zis că: „de aceea, pentru că aș fi dorit să fac un drum cât mai lung, ca să mă pedepsesc”, el m-a întrebat că pe cine vreau să pedepsesc, pe mine sau mașina, eu am zis că pe ambii, el m-a întrebat din nou „de ce”, eu am răspuns că problema e complicată, durează până o povestesc cu toate detaliile și subtilitățile ei, fiind o problemă de ordin sufletesc cât se poate de delicată, el zicându-mi că este omul cel mai potrivit dacă vreau să fac o mărturisire i completă, drept pentru care, după ce am ajuns în fața casei lui, am stat un ceas de vorbă, povestindu-i totul de-a fir-a păr, el incitându-mă să-mi pun sufletul integral pe masă, iar eu, intrând pur și simplu într-o transă de sinceritate cum n-am avut în

viața mea, am ajuns până la lacrimi și ruperea cămășii de pe mine, strigând „uite, dom'le, uite în ce hal.am ajuns, să fur ultimii bănuți din palma nevinovată și sfântă a unor copii, sunt o cârpă și o zdreanță morală", după care am adus din portbagaj punga de plastic cu banii agonisiți în ziua respectivă, împrăștiindu-i pe stradă de furie și remușcare, la care el m-a apucat de guler și m-a zguduit, ca să mă trezească la realitate și să mă calmeze, zicând: „ajunge, dom'le, ajunge, nu te mai zbuciuma, lasă că te vindec eu". Și m-a vindecat. Cum? Simplu: fiind procuror, m-a luat cu el și m-a dus unde trebuie, cu corpul delict cu tot, inclusiv păhărelul cu fund dublu pe care îl aveam cu mine. Acum dumneavoastră o să mă întrebați: 1) Cine m-a pus să am remușcări tocmai în seara respectivă? 2) Cine m-a pus să aleg dintre pietonii din stația respectivă tocmai un procuror, de ce n-am ales un farmacist, un ceferist sau un contabil-șef adjunct? 3) De ce, dacă am dorit să fac o faptă bună, nu mi-am ținut gura? 4) De ce a trebuit să-i arăt și corpurile delicte, adică banii și păhărelul falsificat? 5) De ce m-a apucat pe mine tocmai viciul cititului și nu alt viciu, și de ce am citit tocmai cartea respectivă și de ce m-am luat tocmai după personajul respectiv, când erau acolo și altele, cu alte apucături: afemeiați, pederești, mistici sau colecționari de fluturi, fir-ar mama ei a dracului de literatură, cu cine-a inventat-o, bou sau muscă să se facă cine-o mai pune mâna pe o carte, că vreau să dau și acatiste împotriva scriitorilor, ca să-i pedepsească Dumnezeu. Alo, tovarășu' gardian, un popă n-aveți pe-aici?

PREMIUL NOBEL PENTRU UMOR

Tocmai mă întorceam de la piață, unde nevastă-mea mă trimisese cu noaptea în cap pentru a cumpăra diferite zarzavaturi și legume, plus lapte și brânză de vaci, ceea ce, vă spun foarte sincer, avea asupra moralului meu un efect aproape dezastruos. Cu alte cuvinte, mă simțeam umilit, mărunt și penibil, lipsit de prezent și perspectivă, sortit să rămân pe jumătate casnic și pe jumătate scriitor, o zdreanță lipsită de curaj și demnitate.

Dar, intrând pe ușă în vârful picioarelor, ca să nu trezesc copiii și câinele, nevastă-mea a mârâit de sub pătură:

— Vezi că te caută cineva la telefon.

— La ora asta?!

— E cineva care vorbește într-o limbă străină. Am înțeles că telefonează din Stockholm.

Chiar în clipa aceea telefonul a sunat din nou. Am ridicat receptorul.

Mi s-a spus că mă caută cineva din Stockholm. Imediat l-am întrebat pe individul de la celălalt capăt al firului dacă vorbește limba franceză, limba engleză, germană, rusă, spaniolă sau italiană, iar la toate aceste întrebări el a răspuns că da;

— Vorbiți toate aceste limbi? m-a întrebat el.

— Nu, am răspuns eu, hotărât, nu vorbesc niciuna din aceste limbi, v-am întrebat din pură curiozitate. Pentru ce m-ați deranjat la această oră nepotrivită?

— Domnule, a zis individul, cu o voce metalică, vă vorbesc din partea

Academiei regale suedeze și vă anunț că vi s-a decernat premiul Nobel pentru umor.

— Mersi — am răspuns eu foarte calm și flegmatic, ca și cum vestea mi se părea întru totul normală —, spuneți-mi când aș putea să ridic premiul și în ce valută îmi va fi înmânat.

Individul a răspuns că toate acestea sunt detalii de ordin tehnic și administrativ, pe care le voi afla ulterior, și că el nu a avut altă misiune decât să mă anunțe faptul ca atare și a închis telefonul.

— Du-te dracului! am strigat eu, furios.

— Cine era, dragă? m-a întrebat nevastă-mea, nervoasă.

— Un bădăran. Mă anunță că am luat un premiu, dar nu e în stare să precizeze în ce constă: în dolari, în obiecte agro-alimentare, într-o excursie peste hotare sau un frigider „Fram”.

M-am dus imediat la primul chioșc de difuzare a presei și m-am așezat la coadă. Când mi-a venit rândui, am cerut toate ziarele și revistele care apăruseră în ziua respectivă, m-am rezemat de un gard și am început să le răsfoiesc. Bineînțeles, marile cotidiene nu anunțau nimic: ori redactorii de serviciu nu mă agreau, ori așteptau o confirmare oficială. Singura publicație care anunța știrea, la rubrica “Curiozități”, era revista micilor meșteșugari invalizi de război.

Oricum, vestea a început să circule prin oraș, mi-am dat seama de asta prin faptul că portăreasa a venit să mă roage să-i cumpăr din premiu câteva cutii de calciu Sandoz pentru o nepoțică. Am primit, de asemeni, un telefon de la un văr de la Buzău și o cumnată din Mehadia care, auzind vestea, îmi propuneau să le înfiez câte un copil. Dar colegii mei de breaslă, poeții, prozatorii, dramaturgii și criticii, de ce tăceau, de ce nu-mi telefonau? Abia spre seară, când ziariștii autohtoni și străini mă sufocaseră cu întrebările și blitz-urile lor, m-a sunat, în sfârșit, cel mai bun prieten al meu, el însuși umorist de certă notorietate, mult mai subtil și mai cunoscut decât mine pe plan național și balcanic.

— Ascultă, mă, porcule, cum ți-a reușit escrocheria asta, cine ți-a aranjat afacerea? Pe cine ai avut în spate?

— Pe nimeni.

— Asta să i-o spui lui mutu'! Adică nu iau Cervantes și Mark Twain, nu ia Molidre, nu ia Caragiale și iei tu, marele umorist și ironist de pe strada Galați, colț cu Julius Fucick, pentru două volumașe groase cât unghia mea de la degetul mic?

În zadar i-am explicat prietenului meu cum se întâmplase povestea (între timp aflasem amănunte), nu m-a crezut.

— Dragă, am zis, să-ți explic cum a fost. Toți ceilalți două sute de concurenți aveau fiecare câte un grup care îi susținea, grupurile s-au luptat între ele și și-au lichidat unii altora favoriții, iar eu, care eram total necunoscut și nesusținut de nimeni, am ieșit cu unanimitate de voturi. E o chestie logică.

— Bine, a urlat amicul meu, scos din minți, dar cine te-a propus? Ca să candidezi la Premiul Nobel trebuie să te propună o anumită societate literară, o anumită academie, un grup de publicații prestigioase sau un grup de persoane de largă notorietate. Pe tine cine te-a propus?

— Nevastă-mea.

— Nu se poate!

— Pe cuvânt. Într-o dimineață, citește ea într-un ziar rezultatele unui concurs de epigrame organizat de O.N.T. Carpați pe tema folosirii pe timpul iernii a băilor de nămol, concurs la care participasem și eu cu nu mai puțin de șapte bucăți. Bineînțeles că nu luasem nici măcar o mențiune, ceea ce a enervat-o înfiorător. „Bine,

dragă, a urlat ea la mine, tu nu ești în stare să iei niciun premiu în viața ta? O să le scriu suedezilor, să vedem dacă și ăștia au curajul să te refuze”. Eu am crezut că glumește, dar ea s-a ținut de cuvânt. Rezultatul este cel pe care îl cunoști.

Chiar în aceeași seară, prietenul meu și-a bătut nevasta cu cureaua de la pantaloni pe motiv că nu se ocupă de cariera lui literară. Numeroși alți colegi i-au urmat exemplul.

GHINION

Gogu m-a invitat la o bere. Are un necaz, simte nevoia să i se destăinuie cuiva, să se descarce. Mai întâi tace, apoi urlă:

— Asta e! Și lovește cu pumnul în masă, scrâșnind din măsele. N-am noroc în viață!

— Nici eu, mă grăbesc să-l aprob, jenat că cei de la mesele din jur ne privesc cu insistență. Nici eu n-am noroc.

— Taci! îmi ordonă Gogu, dând o halbă de bere peste cap. Tu n-ai dreptul să vorbești. Ție toate ți-au mers din plin. Ești un băftos.

— Pe dracu’, zic, vrând să-i îndulcesc suferința. Ieri am pățit o chestie fioroasă, un ghinion care se întâmplă odată la un milion.

— La un milion de ce? mă întreabă el, încruntat, cu fața chinuită de neodihnă și, probabil, de alcool.

— De împrejurări. Ascultă cum a fost. Eram pe malul unei bălți. Adică eu și încă patru prieteni. De opt ore nu prinsesem niciunul nimic. Ca, la un moment dat, să mi se smulgă lanseta din mână. Trag cu disperare, trag, trag: părea un monstru de peste zece kile, dacă nu chiar de cincisprezece. Mă lupt cu el circa o oră, îl aduc la mal, la zece metri, la nouă metri, opt, șapte, șase, cinci, patru, trei, întind minciocul să-l iau, dar…

— Dar ce? mă întreabă Gogu, fixându-mă cu o privire în care se aflau treizeci de procente de scepticism, treizeci de plictiseală și restul dispreț.

— Firul mi se agață de ceva… De ceva… nu știu de ce. Trag, se rupe…peștele fuge… și gata. Ce zici de ghinionul meu?

— Care ghinion?

— Păi ai răbdare. Așteaptă. Știi în ce s-a agățat firul lansetei?

— Nu.

— Zi ia întâmplare.

— Într-o rădăcină.

— Aiurea! N-ai să ghicești o lună. Până la sfârșitul vieții. Știi în ce s-a agățat? Cazi de pe scaun când ți-oi spune. Într-un televizor.

— Și ce-i cu asta?

— Tu ești nebun!? strig eu, trântind cu pumnul în masă. Ce căuta televizorul respectiv pe fundul lacului? Cine l-a aruncat? Și de ce? câți pescari la un milion pot avea ghinionul să li se agațe firul de un televizor, exact atunci când prind un crap de peste zece kile?! Unul singur. Eu!

Gogu mă privește plictisit.

— Auzi? Tu n-ai voie să vorbești despre ghinion. Numai eu am voie.

— De ce numai tu ai voie?

— Pentru că numai mie mi se putea întâmpla ce mi s-a întâmplat ieri.

Numai mie. Și eu n-am pierdut un crap de zece kile. Eu am pierdut propria mea fericire. Fericirea mea personală.

Cuvintele lui, spuse cu o apăsare mai mult decât dramatică, mă înfioară. „Dă-l naibii de pește, îmi zic, omul ăsta suferă ca un câine”.

— Tu vorbești serios? îl întreb, îngrijorat.

— Da, din păcate. Ieri am avut ghinionul vieții mele.

— Cum s-a întâmplat? Povestește-mi.

— Pentru asta te-am chemat. Eram tot aici, la masa asta, ca de obicei.

Venisem de la ora deschiderii, adică la unșpe, unșpe și cinci, avusesem o noapte albă, cu coșmaruri, voiam să mă remontez. Am luat o gustărică și o bericică, mai târziu o saramurică și un șprițuleț ușor, de vacanță, mă simțeam excelent; nea Nae, ospătarul, omul meu, care mă servește de atâția ani, îmi zice: „maistre, aveți vreo oră fixă?”. „Da, zic, fă-mi nota la unu fără cinci, am la unu fix o treabă importantă”. Între timp, vine la masă un amic cu care mă iau la vorbe, zice el una, zic eu una, se face unu fără cinci și nea Nae uită să-mi facă nota, eu contez pe el, nu mă uit la ceas și mă trezesc că se face două fără cinci și zic: „Nea Nae, păi ce făcuși, dom’le, ai uitat să-mi întocmești nota la unu fără cinci, nu ți-am spus că la unu

fix am o chestiune foarte importantă?”, el se scuză: „dom’ Gogu, vă rog să mă iertați, așa ceva nu s-a mai întâmplat și n-o să se mai întâmple, dar m-a chemat șef’ la mizanplasul din salonul doi și-am uitat, sunt și eu bătrân, mai am doi ani până la pensie, vă rog să mă scuzați…”, eu ce puteam să-i fac, că doar îl cunosc de atâția ani, e ca și tatăl sau unchiul meu, mă servește ireproșabil, zic: „Nea Nae, acum lăs-o baltă și mai adu o baterie, că și-așa am uitat unde trebuia să mă duc”, drept pentru care continuăm cu una, cu alta, până când el, amicul meu, pronunță din întâmplare cuvântul „căsătorie”. În momentul respectiv eu mă albesc, brusc, la față, am un vertij și mă clatin, după care mă năpădește o transpirație abundentă, el se sperie, vrea să-mi dea o nitroglicerină și să cheme Salvarea, la care eu îi strig: „Mișule, nu mai chema nimic, nu mai e cazul, sunt un om definitiv nenorocit”. După care m-am pus cu ei pe băut până la închiderea localului, m-am făcut praf, nu mă mai interesa nimic.

Un asemenea ghinion întrece orice măsură, numai mie mi se putea întâmpla, adio viitor.

— Zi-i despre ce-i vorba.

— Acum nu mai are importanță. Important e că mi s-a întâmplat tocmai mie. Și tocmai ei.

— Cui? Ofeliei?

— Exact/Ofeliei, o ființă minunată, adorabilă, inestimabilă, o știi prea bine, mă cunosc cu ea de paisprezece ani și trei luni, am înconjurat-o întotdeauna nu numai cu alese sentimente de dragoste, dar și cu o stimă și un respect nețărmurite. Cu trei săptămâni în urmă, cuprins de un avânt sentimental și matrimonial de care nu mă mai credeam în stare, i-am propus să legiferăm legătura, adică să ne căsătorim, am făcut toate formalitățile, am stabilit ziua și ora… Ei, bine…

— E clar, zic, nu mai continua. Ai uitat să te duci la ceremonia propriei tale căsătorii. Ce-a zis sărmana Ofelia?

— Nu știu. Crezi c-am avut curajul s-o întreb?

— Într-adevăr…

— Ce să-i zic? Cum să mă justific? Să-i spun adevărul? Că am avut ghinionul ca nea Nae, în care aveam încredere ca în tatăl meu

personal, să uite să-mi facă nota la unu fără cinci?! M-ar crede? Și, dacă m-ar crede, ce-aș câștiga?

Gogu mă privi îndelung și fix. Avea lacrimi sincere în ochi. „Ăsta da, mi-am zis eu, prăbușit sufletește, ăsta da ghinion”.

VISĂTORII

O cameră-dormitor, în mizerie și dezordine. În patul vechi și demodat dorm El și Ea. Ea cu părul pe moațe. El — zburlit și cu fața buhăită.

EL (se trezește și cască): Iubito! ghici cât e ceasul!

EA (somnoroasă): Cât?

EL: Douășpe.

EA: Noaptea?;

EL: Pe dracu’! Ziua. E adevărat că-mi faci o cafeluță?

EA: Nu. Invers.

EL: Bine. Îți fac eu ție…

EA: Pe urmă te duci să iei lapte și pâine. Pâine proaspătă.

EL: Nu. La lapte și la pâine te duci tu. E rândul tău.

EA: Dacă te bazezi pe mine, o să răbdăm de foame.

EL: O să răbdăm de foame. (Se duce să pună de cafea. Vorbește din bucătărie). Ai dormit bine?

EA: Excelent.

EL: Ai visat frumos?

EA: Minunat. Se făcea că… Am uitat ce… Dar era ceva frumos.

EL (aduce două cafele, apoi își aprinde o țigară): Nimic mai dulce pe această lume decât să lenevești cu cafeluța la pat. Mai dulce ca mierea de albine.

EA: Mi-am adus aminte. Am visat că primisem din partea ta un dormitor și un salonaș „Louis Quinze” splendide. Absolut splendide.

EL: Trebuia să-ți duci visul până la capăt și să mă visezi și pe mine Louis Quinze. De ce ești egoistă?

EA: Altă dată m-am visat trăind pe vremea faraonilor. Se făcea că eram

Nefertiti și că mă îmbăiam într-o cadă plină cu lapte de iapă. Oh, dacă m-aș fi născut cu câteva mii de ani în urmă… Sau măcar cu câteva sute de ani… Mi-ar fi plăcut să fiu iubita unui artist celebru:

Mozart, Paganini, Villon sau chiar Balzac, care era mai gras și mai dizgrațios decât tine, dar care era atât de tandru în dragoste! Doamne, ce scrisori dumnezeiești i-a scris acelei contese blonde cu care s-a căsătorit! Mi-a fost dat să mă nasc în secolul douăzeci ca să te întâlnesc pe tine și să trăim în mediocritate.

Scuză-mă că ți-o spun, nu-ți fac niciun reproș, nici ție nu-ți place să muncești, nici mie, dar mi-ar fi plăcut să trăiesc în lux, să mă fi dus în fiecare vară pe Coasta de Azur, să mă fi scăldat în cea mai albastră apă din lume, să joc la ruleta din Monte Carlo, din Montreux sau Cannes.

EL: Montreux e în Elveția, nu pe Coasta de Azur.

EA: Știu. Tu mă duci în fiecare vară la o mătușă, pe malul Bahluiului, cu veceu în curte. La teatru de când n-am mai fost? în schimb, mă trimiți la lapte, la ouă și la spanac. Cu cultura și sensibilitatea mea, am ajuns să fac cumpărături. Mi-ar fi plăcut să am pe mână un rege bătrân și sclerozat, să-l înșel cu un prinț tânăr și gelos, să vând secrete de stat țărilor vecine și să fiu arsă pe rug. Ce subiect de roman și de seriale TV aș fi ajuns! De ce nu ai și tu un pic de vocație literară ca să scrii măcar câteva pagini despre trista mea viață, lipsită de trecut și perspectivă?

(El fumează o țigară și se gândește aiurea, îl interesează ce spune Ea cât negrul de sub unghie. Totuși, trebuie să-i dea impresia că o ia în serios; cine știe, poate, până la urmă, se duce să cumpere pâine și lapte).

EL: Da' ce, crezi că eu nu m-am visat adeseori rege, împărat, șah sau faraon? Mi-ar fi plăcut să fiu stăpân al unei țări și să fiu propulsat de o femeie superbă și ambițioasă. Tu de ce nu mi-ai dat un imbold în viață?

De ce nu m-ai împins să fac carieră? Dacă mă iubeai cât de cât, nu mă lăsai să dorm până la zece și jumătate, mă sculai la șase dimineața și mă trimiteai să-mi termin studiile, mă introduceai în diferite cercuri, îmi creai relații, te lăsai curtată de diferiți țipi cu munci de răspundere sau, eventual, te culcai cu ei fără să fi știut eu și le cereai, în schimb, să mă împingă pe scara socială. Inteligent și cult sunt, slavă domnului, aș fi putut să ajung pe puțin director sau ministru adjunct de resort. Cunosc franceza, ger mana, cât de cât, în tinerețe recitam din Goethe ore întregi, dar ce folos?

M-am produs o dată la casa de cultură a sectorului. Nu mă ascultau decât două babe și tu, restul erau în așteptarea filmului.

EA: Ce să fac dacă nu mi-a venit ideea la timp ca să te înșel cu cine trebuie? Trebuia să mă dirijezi din umbră, trebuia să mă faci să înțeleg ce urmărești. Ai lăsat totul pe seama mea. Foarte rău. (Pauză). În sfârșit, din fericire, avem strictul necesar.

EL (enervat): Dar asta îmi trebuie mie? Strictul necesar îl au și animalele, care trăiesc de azi pe mâine! Vreau să trăiesc fără să am grija strictului necesar, vreau un valet care să mă servească la pat, un bucătar, un portar!

EA: Avem portar la bloc.

EU Vreau portarul meu personal! Să-mi aducă ziarul la pat și să mă anunțe când mă caută cineva

EA: N-avea nicio grijă, vei fi anunțat chiar azi că te caută tipul de la IREB. Ai cu ce plăti lumina?

EL Dar de ce să plătesc lumina? Toate angaralele să le rezolve administratorul!

EA: Care administrator?

EL: Administratorul meu personal, secretarul care se ocupă cu probleme diurne. Asta e obligația lui.

EA: Nu înțeleg.

EL: Ce nu înțelegi, draga mea? Că aș avea dreptul la un secretar particular, care să mă scutească de toate plictiselile mărunte, dându-mi răgazul să mă ocup de problemele mari și generale? Ca să nu mai zic că aș avea dreptul și la un frizer personal, nu? Uite de când nu m-am mai tuns! Bineînțeles că și tu ai avea dreptul la o coafeză și o cameristă.

EA: Dragul meu, ca să am o cameristă, trebuie, mai întâi, să am o cameră a mea. O cameră de zi, pentru primiri, o cameră de dormit, o cameră de muzică și jocuri, ca să nu mai zic de o cameră de toaletă și de saună.

EL: Draga mea, nu te enerva, pentru că eu nu mă enervez, după cum vezi. Când spun că meriți o cameristă, înseamnă că mă refer implicit și la un anumit număr de camere ale tale. Așa cum cred că aș avea și eu dreptul la un birou al meu-o cameră spațioasă, luminoasă, împodobită cu plante ornamentale, unde să meditez și să-mi însemn anumite gânduri mai mult sau mai puțin disparate. Îmi

trebuie, de asemenea, o curte spațioasă, cu alei bine îngrijite, unde să-mi fac cele trei plimbări zilnice, ascultând cântecul privighetorilor.

EA: Dar eu n-aș avea dreptul la o seră?! Știi cât iubesc florile, cum îmi ud mușcata din fereastră aproape zilnic și cât îmi doresc niște trandafiri japonezi și niște cactuși. Și știi ce-aș mai vrea? Să-mi dai voie să mă plimb prin grădina ta pe un ponei. Firește, nu la orele când îți faci tu plimbările. Îmi dai voie?

EU Bineînțeles. Știi la ce mă mai gândesc? Mă gândesc că un pic de călărie nu mi-ar strica nici mie. Mai ales la sciatică, m-ar obliga să-mi țin șira spinării dreaptă. Dar mă întreb unde am putea construi grajdurile?

EA: În fundul grădinii.

EL Asta presupune ca grădina să fie destul de mare ca să nu simți mirosul bălegarului. În plus, ne trebuie un grăjdar.

EA: Da, o să angajăm un grăjdar. Dar și un grădinar.

EL Grăjdarul ar putea face și treburile grădinarului.

EA: Cum poți să spui o asemenea prostie? Grăjdăritul și grădinăritul sunt profesii cu totul și cu totul diferite.

EL Dar crezi că am putea avea o piscină în aer liber? înotul m-ar întineri cu zece ani.

EA: Într-adevăr, avem nevoie neapărat de o piscină. O piscină din marmură albastră. Am citit într-o revistă despre ultimul răcnet în materie, la americani: o instalație japoneză numită geakuzi, care încălzește apa și face valuri care te masează. Actrițele de la Hollywood n-au pic de burtă.

Fă și tu rost de o instalație geakuzi.

EL Acum, zău, că ești absurdă! De unde vrei să fac rost de geakuzi?

EA: Te privește! (Răzgâindu-se). Vreau geakuzi! Vreau geakuzi!

(Sonerie).

EL Mai încet, dragă, nu țipa! (Se duce și se uită pe gaura cheii). A venit administratorul după întreținere. Ce fac? îi deschid sau nu? (Sonerie insistă).

EA (isterică): Dar ce mă privesc pe mine toate astea? Ești bărbat, descurcă-te! Nu mă amesteca în mizeria ta! Lasă-mi neatins micul strop de puritate care mi-a rămas! O, doamne! (Sonerie). Hai să ne sinucidem.

EL Cu ce? Butelia s-a terminat de o săptămână. Frânghia de rufe nu ne ține, e putredă. Locuim la etajul doi, prea jos. Ca să ajungem la o cale ferată ne trebuie un taxi: or, noi nu mai avem decât douăzeci și doi de lei. Adică pentru pâine, lapte și țigări…

EA (transfigurată): O sinucidere în cuplu, dovadă supremă a încrederii și fidelității. Tu în brațele mele, eu în brațele tale. Eva Braun a crezut enorm în Adolf al ei… Sau chiar dacă s-a îndoit de el, în cele din urmă, totuși, l-a urmat credincioasă. Clara Petucci, la fel, nu l-a părăsit pe duce, deși…

Poate nici tu n-ai merită sacrificiul meu, cum poate nici Romeo nu l-a meritat în întregime pe al Julietei dar aș face-o ca să te emoționez și să te înalt în ochii tuturor. (Dezlănțuită). Uite, îți dau viața mea. E a ta.

(Soneria).

EL: Și cu ăsta de ia ușă ce facem? Sună ca un disperat. Acum nu mai pot să mă duc nici după cumpărături, dau nas în nas cu ei. Idiotul!

EA (recită din Shakespeare): „Romeo, să-mi fi lăsat și mie o picătură de otravă… Dar, ia să văd, n-a mai rămas pe buza ta un strop, să-l sorb c-o sărutare și să…” (Sonerie.)

EL (spre cel de ia ușă): Du-te dracului!

EA (prăbușită pe pat, scâncește încet): Vreau geakuzi! Vreau geakuzi!

MERSUL PE SÂRMĂ

În arena unui circ fără public, Maestrul (cu frac și joben) dă lecții învățăcelului (în costum de arlechin). Acesta din urmă se află în fața instalației de mers pe sârmă.

MAESTRUL: Ce lepție avem pentru azi?

ÎNVĂȚĂCELUL: Lecția a cincea. Mersul pe sârmă.

MAESTRUL: Dă-i drumul.

ÎNVĂȚĂCELUL (înfiorat): Maestre, dar mi-e frică.

MAESTRUL: Frică?! Nu cunosc acest cuvânt.

ÎNVĂȚĂCELUL (face primul pas și se sperie): Dar de ce trebuie să învăț să merg pe sârmă? Am învățat dresura, trapezul, iluzionismul și fachirismul. Pentru ce-mi trebuie și mersul pe sârmă? Explicați-mi.

MAESTRUL (cu răbdarea lui de fier): Bine, dragul meu, am să-ți explic. Nimic nu se poate obține de la tine fără explicații. Mersul pe sârmă este una dintre cele mai elementare necesități ale vieții. Ca aerul, ca apa, ca pâinea prăjită, ca mersul pe jos, ca vitaminele. A ști să mergi pe sârmă e ca și cum ai avea o mână în plus, un picior în plus sau o ureche în plus. Ca să nu lungim vorba, îți voi da un exemplu.

ÎNVĂȚĂCELUL: Da, prefer un exemplu. Ca de obicei.

MAESTRUL: Metoda mea — o știi foarte bine — se bazează pe exemple și demonstrații practice. Teoria, dragul meu, e bună în școală.

În viață nu face două parale. De pildă, vrei să cumperi un cal. Cum afli dacă un cal e tânăr sau bătrân? Teoretic, te uiți în documentele lui. Dar dacă nu le are? Sau sunt false?

ÎNVĂȚĂCELUL: Îl cauți în gură.

MAESTRUL: Exact. Îl cauți și-i numeri dinții. (Aiuristic). Câți dinți îi lipsesc, atâția ani are.

ÎNVĂȚĂCELUL (năuc): Și dacă nu mai are niciun dinte?

MAESTRUL (derutat): înseamnă că… e mai presus de orice vârstă… Că trăiește în plus… Sau vrei să cumperi un copac viu și te interesează ce vârstă are. Cum procedezi?

ÎNVĂȚĂCELUL îi numeri cercurile.

MAESTRUL Sigur că da Teoretic, așa e. Dar cum procedezi practic? Tai copacul, îi numeri cercurile și, dacă-ți convine, îl cumperi. Dacă nu, nu.

ÎNVĂȚĂCELUL (plictisit): Maestre, să trecem la lecția propriu-zisă. Exemplele acestea îmi sunt suficiente.

MAESTRUL Un moment, dragul meu. Acum am să-ți dau o pildă în privința necesității mersului pe sârmă. Mă asculți?

ÎNVĂȚĂCELUL Vă rog.

MAESTRUL Un exemplu rupt din viață, concret, palpabil să zicem că un prieten oarecare de-al familiei dumitale… Butușină, să zicem…

ÎNVĂȚĂCELUL N-am un asemenea prieten.

MAESTRUL Nu contează. Am luat un exemplu fictiv. Un exemplu posibil. (Nervos) Și nu mă întrerupe! (învățăcelul se sperie). Acest Butușină a făcut o crimă. N-are importanță ce fel de crimă:

premeditată sau nepremeditată, abominabilă sau normală. Din această cauză, el este pus în discuție pentru a se lua o hotărâre. Adică dacă să i se taie capul sau nu. Urcă sus!

ÎNVĂȚĂCELUL (surprins): Poftim?

MAESTRUL Am spus să urci pe podium și să fii gata pentru exercițiul practic.

ÎNVĂȚĂCELUL (urcă pe podiumul instalației): Sunt gata

MAESTRUL: Deci, se pune problema ce pedeapsă să i se dea în dividului.

ÎNVĂȚĂCELUL Lui Butușină.

MAESTRUL: Exact. Unul zice să i se ia capul, altul zice să nu i se ia capul Fiecare cu părerea lui. Vine și rândul tău. Când ți se dă cuvântul, te afli acolo unde te afli acum, adică la capătul sârmei. Și zici: „Stimați prieteni!” Sau: „Stimați colegi!” Sau cum dorești. După care tușești și faci primul pas… Fă primul pas!

ÎNVĂȚĂCELUL (face primul pas pe sârmă, cu picioarele tremurânde): Am făcut.

MAESTRUL: Perfect. Și continui: „Sigur, colegul și prietenul nostru Butușină a greșit săvârșind această crimă”. Deci, ai mai făcut un pas. Fă pasul!

ÎNVĂȚĂCELUL: L-am făcut.

MAESTRUL: După care, te gândești și zici în sinea ta: „Butușină e prietenul meu. Oare, în caz că eu aș săvârși o crimă… sau o simplă găinărie… el m-ar ajuta pe mine?!” Și zici cu glas tare: „Totuși, să ne mai gândim. Să ne gândim la faptul că Butușină e și el om”. Și mai faci un pas. Ca să câștigi timp. Fă pasul!

ÎNVĂȚĂCELUL: L-am făcut.

MAESTRUL: După care mergi și mai departe și strigi: „Om!” Ce minunat sună acest cuvânt!

ÎNVĂȚĂCELUL: Deci, mai fac un pas.

MAESTRUL: Nu. Nu faci niciun pas. Te uiți pe figurile celorlalți, ca să vezi ce părere au despre părerea ta.

ÎNVĂȚĂCELUL: Și dacă nu se vede nimic?

MAESTRUL: Faci încă un pas și zici: „Și ce dacă e om? Asta-i dă dreptul să facă ce-a făcut?!”

ÎNVĂȚĂCELUL: Exact.

MAESTRUL: „Tocmai pentru că e om trebuie să…” Și așa mai departe.

ÎNVĂȚĂCELUL: Am înțeles. Fac încă un pas.

MAESTRUL: Nu. Încă nu. Te uiți în sală și faci din nou o lectură pe chipul celorlalți. Dacă vezi că e bine, îl faci. Dacă nu, nu.

ÎNVĂȚĂCELUL: Și?

MAESTRUL: Un moment. Să presupunem că intervine un element neprevăzut: îți aduci aminte că ai o datorie de două mii de lei la Butușină. Sau de cinci mii de lei. Ce te faci dacă i se ia capul? îi înapoiezi banii soției lui sau te faci că habar n-ai de datoria respectivă?

ÎNVĂȚĂCELUL: Nu știu. Ce mă sfătuiți?

MAESTRUL: Mai faci un pas.

ÎNVĂȚĂCELUL: Și ce zic?

MAESTRUL: Nu zici nimic. Te întrebi: „Oare dacă Butușină va fi iertat de pedeapsă datorită intervenției mele, mă va ierta el, la rândul lui, de datoria respectivă?”

ÎNVĂȚĂCELUL: Să presupunem că da.

MAESTRUL: Și atunci ce faci? îl salvezi?

ÎNVĂȚĂCELUL: N-am încotro.

MAESTRUL: De acord, dar cum procedezi ca să-i obții achitarea?

ÎNVĂȚĂCELUL: Fac un pas hotărât și zic că e nevinovat, am fost martor ocular, era în legitimă apărare.

MAESTRUL: Nu ține. Probele sunt irefutabile.

ÎNVĂȚĂCELUL: Ridic o mână și arăt spre el: „E încă tânăr, are viitorul în față, resursele lui fizice și intelectuale nu sunt nici pe sfert cheltuite, societatea le-ar putea folosi cu folos!”. Sau: „Uitați ce soție ideală are și ce copii reușiți! Vor rămâne orfani, fără un sprijin și o îndrumare părintească!”

MAESTRUL: Ești pe-aproape. Insistă.

ÎNVĂȚĂCELUL: Fac un pas?

MAESTRUL: Poți să faci chiar doi. Și să strigi cât te ține gura. Hai! Fă pașii! Și strigă!

ÎNVĂȚĂCELUL (urlă): Fraților! Străbunii noștri ziceau: Errare humanum est! Adică numai cine nu face nu greșește… (Patetic). Să-l iertăm pe Butușină și să-l ajutăm să nu mai greșească în vecii vecilor, cu gândul sau cu fapta, cu stânga sau cu dreapta! Să fim

lângă el, inimă lângă inimă, suflet lângă suflet, să-l luăm de mână ca pe un orb, arătându-i drumul cel drept, drumul salvării, al binelui cu B mare și al iubirii cu I mare.

MAESTRUL (încântat): Acum poți să verși chiar și o lacrimă.

ÎNVĂȚĂCELUL (plângând): „Fraților! Dragii mei! Iată ce m-am gândit: să-l iau pe propria mea răspundere pentru tot restul vieții sale. Să răspund pentru faptele sale ca pentru faptele mele, pentru cugetul lui ca pentru cugetul meu! De va mai greși el, eu voi fi vinovat, pe mine să mă loviți! De va fi din nou om, pe mine să mă răsplătiți. Nu cu mult… Cer puțin: un zâmbet, o privire curată… (Pauză). Vă mulțumesc, prieteni. Vă mulțumesc”.

MAESTRUL Cu alte cuvinte, te obligi să-l iei în cârcă. Gândește-te bine.

ÎNVĂȚĂCELUL: Da… în sensul că…

MAESTRUL: Nu e vorba de niciun sens. Îl iei în cârcă la modul cel mai propriu și până la capăt. Hotărăște-te. Îl iei?

ÎNVĂȚĂCELUL: Păi, ce să fac? îl iau.

MAESTRUL: Perfect. De altfel, nu mai ai decât trei pași de făcut. (Se urcă pe sârmă și se cațără pe umerii învățăcelului).

ÎNVĂȚĂCELUL (îngrozit): Ce faceți, maestre? Era vorba să-l iau în cârcă pe Butușină, nu pe dumneavoastră?!

MAESTRUL: Păi, acum eu sunt Butușină. Nu joc eu rolul lui? Du-mă în cârcă. Hai pornește! Fă ultimii pași.

(învățăcelul face un pas cu Maestrul în cârcă; șovăie, se clatină și cade.

Maestrul se ridică, gemând de durerea resimțită la unul dintre genunchi)

Ce-ai făcut, nenorocitule? împiedicatule!

ÎNVĂȚĂCELUL (se ridică cu greu, se resimte și el): Mii de scuze, maestre. Dar ce să fac dacă sunteți așa de… Mă refer la Butușină, desigur…

Vedeți și dumneavoastră cât e de gras. (Enervat). Bagă în el ca un disperat, mănâncă de crapă, bea ca un bivol… M-a dezechilibrat…

MAESTRUL (nervos): Nu mă interesează! Tu singurte-ai oferit să-l duci în cârcă. Nu te-a obligat nimeni. Idiotule!

ÎNVĂȚĂCELUL: Maestre, trebuie să recunoașteți, totuși, că știu să cad și să amortizez. Am aterizat aproape în picioare…

MAESTRUL: Asta mai lipsea, să-mi rupi șira spinării, să mă lași invalid.

Gata, luăm totul de la început! Sus pe sârmă!

ÎNVĂȚĂCELUL: Nu lăsăm pe mâine?

MAESTRUL: Nu lăsăm nimic! Repetiția e cheia victoriei.

ÎNVĂȚĂCELUL (încearcă să câștige timp): Cu excepția artei, bine înțeles. În artă, dacă te repeți…

MAESTRUL: Hai, sus! Sus! (îi dă un imbold). La muncă! Niciun succes fără muncă, nicio muncă fără succes. (învățăcelul urcă pe instalație.)

Încordează-te, concentrează-te, capacitează-te! Hai! Un pas! Bravo! încă un pas! Bravo! Al treilea! Bravo! Acum, stai!

ÎNVĂȚĂCELUL: De ce?

MAESTRUL: De ce? Pentru că acum trebuie să-l iei în cârcă pe Butușină. (Se urcă pe instalație și se cațără în cârcă învățăcelului). A fost ideea ta Du-o până la capăt. Hai! (învățăcelul face un pas) Hai! Curaj! (în rolul celuilalt). „Prieteni, colegi și tovarăși! Sigur că e greu și riscant Dar ce frumos! Ce nobil e să-ți ajuți aproapele să revină pe cale cea dreaptă… (Transpus și fanatic). Însuși Iisus a zis: voi lăsa cele nouăzeci și nouă de oi cuminți ca s-o aduc înapoi pe cea rătăcită… însuși Aristotel a zis: homo homini! însuși Marx și Hegel, ca să nu mai vorbim de Nietzsche. Toți au pledat în favoarea omului. Gorki clama: Omul, o, omul! însuși Capone a stors lacrimile juriului proclamând: «întâi suntem oameni și pe urmă restul…».

ÎNVĂȚĂCELUL (emoționat): Maestre, mai am un singur pas! (Momentul e dramatic, sudoarea curge de pe el șiroaie).

MAESTRUL (în transă): care dintre voi e fără prihană să ridice piatra și să mă lovească… sau scaunul electric și să mă ardă de viu! (Strigă).

Karamazov se târa ca un șarpe și cerșea: «Lăsați-mi păcatul… Nu-mi luați vina. Vreau să fiu vinovat… (Prăbușit). Toți suntem vinovați…»

ÎNVĂȚĂCELUL (face ultimul pas): Maestre! (Desfigurat de bucurie).

Am ajuns! Butușină e salvat! (Face un gest exuberant și Maestrul cade din nou la pământ).

MAESTRUL (nu ia în seamă căderea, e prea fericit de izbândă) Bravo! Am fost magnifici! Tu, ca execuție tehnică, eu, ca execuție ideatică! Totul a fost strălucit. Sunt mulțumit de dumneata. Strădania mea a fost răsplătită.

(Se pregătește de plecare). Mâine avem ultima lecție: saltul mortal. Și pe urmă gata, îți dau drumul în viață. (Plecând). Cu bine, dragul meu. Cu bine.

FAZANII

Scena I

(se petrece într-un magazin)

NICU: Nu vă supărați, cine e responsabilul magazinului?

GICU: Eu. Ce doriți?

NICU: Zece metri pătrați de tablă galvanizată.

GICU: N-avem.

NICU: Scuzați-mă, dar figura dumneavoastră mi se pare cunoscută.

GICU: S-ar putea. Eu nu prea am memorie.

NICU: Eu am. Nu te cheamă Gicu?

GICU: Ba da.

NICU: Ce mai faci, mă Gicule?

GICU: Bine, măi… *

NICU: Nicu mă cheamă. Și eu tot bine. Am copilărit împreună.

GICU: Mă bucur.

NICU: Auzi? Zici că nu poți să mă servești?

GICU: Câtă tablă galvanizată vrei?

NICU: Cinzeci de metri.

GICU: Păi exact atâta mai am. Și am promis-o cuiva.

NICU: Nu-i nimic că ai promis-o. Mi-o dai mie.

GICU: Ți-o dau. Și?

NICU: Adică cum „și”?

GICU: Da. Și?

NICU: Nu înțeleg.

GICU: Mă mir. E simplu ca bună-ziua: mie ce-mi iese din chestia asta?

NICU: Ce să-ți iasă?

GICU: Păi asta te întreb. Că doar nu te servesc de florile mărului, pentru că m-a apucat acum duioșia, amintindu-mi cum jucam noi șotron în copilărie?

NICU: Dragă, fii bun și explică-te.

GICU: Mă explic. Eu te servesc pe tine cu cinzeci de metri de tablă galvanizată.

NICU: Da.

GICU: Tu cu ce mă servești pe mine?

NICU: Cu ce să te servesc?

GICU: Nu știu. Te întreb. Dacă i-o dau tipului căruia i-am promis-o, ăla îmi aduce niște fazani, nu vine cu mâna goală, are bunul simț să-mi fie recunoscător cu ceva. E o obligație elementară.

NICU: De ce să fie o obligație elementară, din moment ce eu cumpăr acest produs? îl plătesc. E dreptul meu să-l obțin.

GICU: Cine a spus că nu e dreptul tău?! Dar eu n-am niciun drept?

NICU: Ce drept?

GICU: Dreptul de a spune că nu am. „Mai întrebați dumneavoastră peste o săptămână, poate ne vine ceva”. Iar peste o săptămână îți spun la fel. Ce faci în situația asta?

NICU: Nu știu.

GICU: Păi vezi?!

NICU: Deci, să recapitulăm: eu îți cer niște tablă galvanizată, tu îmi răspunzi că nu ai, dar, de fapt, tu ai, dar ai promis-o cuiva care îți va da în schimb niște fazani.

GICU: Exact.

NICU: Perfect. Am înțeles.

GICU: Ai înțeles, dar de ce atât de greu? Parcă în școală erai mai inteligent.

NICU: Ai dreptate. Pe atunci îmi mergea mintea mai bine. Am îmbătrânit.

GICU: Toți îmbătrânim. Asta e viața.

NICU: Atunci, sănătate.

GICU: Mulțumesc. La fel.

Scena II

(Se petrece pe stradă)

NICU: Ce faci, Gicule?

GICU: Amărât.

NICU: De ce?

GICU: Așa… pentru că s-a înrăit lumea grozav. Simte că-i vine sfârșitul și face numai rele. Numai rele!

NICI): Da ce-ai, dragă, de-ai ajuns la asemenea triste concluzii?

GICU: Măi, cineva mi-a făcut o chestie incalificabilă. Ceva îngrozitor.

NICU: Ce?

GICU: A scris o reclamație împotriva mea. Cum că dau marfă pe sub mână și în schimbul unor ciubucuri. Culmea e că șefii au luat în serios această calomnie și m-au dat afară.

NICU: Formidabil!

GICU: Pe cuvânt.

NICU: Dar știi cine a scris reclamația?

GICU: Nu.

NICU: Eu am scris-o…

GICU: Tu? Mi-ai făcut tu chestia asta?!

NICU: Da. Eu.

GICU: Păi de ce?

NICU: Cum de ce? Pentru că aveam nevoie de niște tablă. Și tu mi-ai cerut în schimb niște fazani. Iar eu nu aveam de unde să fac rost de fazani.

Nu sunt vânător.

GICU: Măi, ce minte poți să ai! De ce nu mi-ai spus mie? îți vindeam câteva bucăți pe loc. Am acasă vreo cinci. Doi împăiați, trei în frigider, proaspeți.

NICU: Păi n-am știut că ești vânător! De ce nu mi-ai spus?

GICU: Nu, că nu sunt vânător. Sunt primiți.

NICU: Ce rău. Îmi pare că n-am știut! Scuzele mele.

UN CAZ CONCRET

NAE: Nu-i așa, frate Gogule, că e plăcut să mănânci la restaurant, să fii servit prompt și curat? în caz că ospătarul te cunoaște, fiindu-i client vechi, te simți ca acasă. Deși…

GOGU: Ce vrei să spui cu asta?

NAE: Altceva e să ai căminul tău, casa ta, masa ta, nevasta ta. Nimic nu poate înlocui tihna și comoditatea căminului conjugal. Vii acasă, obosit, nevasta îți servește o mâncare caldă, îți dă halatul și papucii, te întreabă cum îți merge la serviciu, plus alte diferite chestiuni intime. Din păcate, nevastă-mea…

GOGU: Ce voiai să spui de nevastă-ta? Că nu? ți asigură căldura sufletească necesară? Că nu te așteaptă fericită în pragul casei?

NAE: Nu mă așteaptă. Vin acasă și stau singur cuc. Mă uit pe pereți, sufletul meu e pustiu. Uneori mă uit la televizor. Îmi fac singur de mâncare. Îmi spăl singur ciorapii. Îmi calc singur cămășile.

GOGU: Dar ea unde este?

NAE: Nu știu.

GOGU: Așa făcea și prima mea soție. Dispărea. Când o întrebam unde a fost zicea că făcuse o vizită unei mătuși. Își fabricase circa zece mătuși fictive. Ar trebui să pui piciorul în prag. Nu trebuie să admiți să fii umilit, l-ai cheile și închide-o în dormitor, leag-o de piciorul patului.

Nevasta trebuie să stea permanent în casă, să asigure cu ființa ei căldura căminului conjugal. Eu am divorțat din cauza asta de trei ori până acum. Ultima soție pleca la piață și întârzia sistematic zece – cinșpe minute, deși îi cronometram drumul minut cu minut. Am exclus-o din viața mea fără pic de remușcări. Te sfătuiesc și pe dumneata să divorțezi.

NAE: De cine să divorțez?

GOGU: De nevastă.

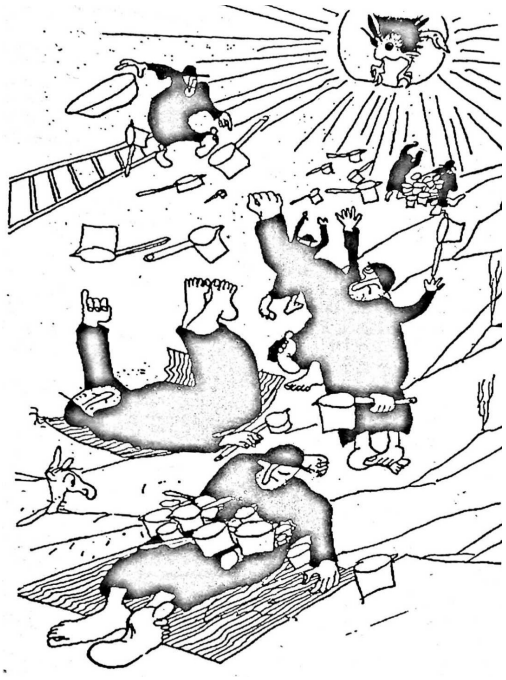

NAE: Care nevastă?

GOGU: De nevasta pe care ziceai că n-o găsești acasă.

NAE: Păi cum s-o găsesc acasă dacă nu sunt însurat?!

GOGU: Nu ești însurat?

NAE: Nu…

GOGU: Atunci despre ce nevastă vorbeai?

NAE: Vorbeam despre o nevastă posibilă. Vorbeam la figurat. Mă înțelegi? Localul public îți oferă totul, în afară de căldura sufletească. Căldura sufletească nu ți-o poate oferi decât o soție. Dar merită să te căsătorești doar pentru căldura sufletească?

GOGU: Dragul meu, după părerea mea e mai avantajos să fii singur și să aspiri mereu spre un cămin conjugal. Poate o să ți se pară paradoxal, dar menajul de unul singur, cu două mese zilnice la restaurant, este mai avantajos din punct de vedere material decât o căsătorie care se sfârșește cu divorț.

NAE: Dar mai e ceva!

GOGU: Ce?

NAE: Un avantaj al căsătoriei. Copiii.

GOGU: Da, e adevărat. Una dintre rațiunile mariajului e copiii. Faci copii, ai bucurii.

NAE: Crezi?

GOGU: Ce?

NAE: Că, dacă ai copii, ai bucurii?

GOGU: Vorbesc în principiu.

NAE: În principiu, da. Dar în practică? Un văr de-al meu avea un copil excelent, premiant, fenomen. Ei bine, când s-a întors de ia un examen — pe care îl luase cu zece plus, firește — a alunecat, de bucurie, pe parchet, a ieșit prin fereastră, din fereastră în balcon și din balcon… Locuia la etajul nouă.

GOGU: Nu mai spune, mi se face rău. Într-adevăr, cu copiii e o adevărată loterie; îi faci, îi crești, ca să ai un sprijin la bătrânețe. Adică să aibă cine să-ți dea un pahar cu apă.

NAE: Auzi? Te întreb ceva: merită să faci un copil pentru un pahar cu apă? Dumneata știi cât costă un copil per total, adică de la naștere până la majorat? O avere.

GOGU: Bineînțeles. Da' de ce-l iei de la naștere, ia-l cu nouă luni înainte, că de-atunci începe cheltuiala.

NAE: Păi cu banii respectivi angajez femeie cu ora. Sau îmi trag apă în dormitor, direct la pat. Nu?

GOGU: Păi sigur.

NAE: Când e mic, cumpără-i scutece, biberon, cumpără-i jucării. Te informez că, recent, s-au scumpit jucăriile. Știi cât au ajuns niște zdrăngănele? De la un leu și nouăzeci și cinci de bani la doi și cinci. Păi merită?

GOGU: Auzi? Berea asta mă cam umflă în burtă. Hai să luăm câte o tărie. Maistre, dă-ne două vizichiuri mari.

NAE: Sigur că unii bat mult pe chestia sentimentală: Adică pe fiorul acela divin când auzi gânguritul copilului care zice: „tată". Cât o fi un vizichi la ăștia?

GOGU: Nu contează, fac eu cinste. Auzi? Ce vream să zic? A, da. Păi, dragă, există jucării care zic „tată" și „mamă" pe bază de tranzistori!

NAE: Bineînțeles. Chiar dacă sunt scumpe, tot ieși mai ieftin decât cu un copil natural.

GOGU: Plus că jucăria o poți repara. Pe când copilul… Auzi, eu aș vrea să-mi faci un calcul precis, pentru că dumneata ești de meserie: cât mă costă un copil făcut-crescut până la 20 de ani, și cât scot eu

de la el dacă mă întreține pe urmă 20 de ani, adică până la adânca bătrânețe.

NAE: Un moment. Am calculatorul la mine. (Calculează pe un calculator de buzunar). Ieși în pierdere.

GOGU: Vorbești serios?

NAE: Da. Cu câteva mii de lei.

GOGU: Serios?! înseamnă că nu merită efortul și riscul. Adică cum să-ți spun… Maistre, mai — dă-ne două vizichiuri. Totuși, mai controlează o dată, poate a greșit calculatorul.

NAE: Cum să greșească dacă e electronic?! Nu-i avantajos copilul, îți spun. Ieși în pierdere. Am un caz concret în familie. Un văr de-al meu s-a însurat ceva mai târziu, adică la maturitate, a înfiat un copil, l-a dat la școală, la facultate, a ieșit inginer…

GOGU: Și?

NAE: La bătrânețe, când n-a mai putut, i-a zis: „măi băiete, eu te-am crescut pe tine, acuma crește-mă și tu”. Știi ce i-a răspuns fiu-su, inginerul?

GOGU: Ce?

NAE: „Hai sictir, parazit social! Du-te la muncă!”

GOGU: Și? El, tat-su, ce-a făcut?

NAE: Cum „ce-a făcut?” L-a dat în judecată. Acum sunt deja la o a treia înfățișare, l-a cerut despăgubiri.

GOGU: Normal.

NAE: Păi dar cum?!

GOGU: Pot să dau și eu un rând?

NAE: Dă. Auzi, nici nu mă gândesc să fac copii. Să-ți dau și eu un caz concret. Fii atent Un cumnat de-al meu… Maistre, adu, dom’le, vizichiurile alea odată! Cum ziceam, un cumnat de-al meu, încă de când era copil, avea un copil…

GOGU: Stai așa, că nu pricep. (Năuc). Era copil și avea un copil?!

NAE: Ai răbdare, că-ți explic… Dom-le, chelnerii ăștia sunt de groază.

Alol. Domn’!

SĂ NU MĂ PUN EU PE FĂCUT FILME!

Ieșind, recent, de la un film din care eu nu înțelesesem mare lucru, iar familia aproape nimic, soția mi-a dat următoarea idee:

— Dragă, ce-ar fi să te apuci și tu de făcut filme?! Reieșea din aceasta nu numai nemulțumirea ei față de starea celei de a șaptea arte, ci și încrederea fermă în posibilitățile mele artistice, mai ales după ce mă afirmasem cu brio într-un concurs de epigrame organizat de UCECOM și altul de texte pentru marșuri sportive organizat de clubul „Rapid”.

— Dragă, nu se poate, striga ea, realmente indignată, e o porcărie, o bătaie de joc! Nu tu conflict, nu tu fantezie, nu tu poante și cioace! Alea-s dialoguri, alea-s monologuri? Pune-i la punct! Dă-le o lecție!

Ajungând acasă mi-a făcut o cafea mare, mi-a pus-o pe birou și mi-a zis; destul de scurt:

— Hai!

Am băut cafeaua și m-am pus pe treabă (sau invers, nu-mi aduc bine aminte). Oricum, eram îndârjit ca o fiară, pixul gemea ca o vită pusă la jug sub furia mea dezlănțuită, de mult aveam de gând să le fac o demonstrație cinematografiștilor români și internaționali, de mult intenționam să-i pun cu botul pe labe și să le arăt cum se face un film. Sosise momentul.

Astfel că, după numai două ceasuri, adică la miezul nopții, aveam deja un subiect gata. La ora unu, îl aveam pe-al doilea. La ora trei, pe-al treilea.

Dimineața, aveam gata circa zece subiecte, toate sfârâind de inteligență și har. La ora șapte fără cinci minute m-am prezentat la Casa de filme numărul 2,5 și le-am predat, primind un număr de înregistrare perfect legal. Deși de atunci au trecut circa cinci ani și nu am primit încă un răspuns, eu continui să aștept, răbdător ca o piatră de râu.

Dintr-o pură plăcere estetică și în afara oricăror interese materiale, reproduc aici câteva dintre aceste subiecte, numai și numai pentru des fătarea cinefililor fanatici. Precizez în mod expres că scenariștii și regizorii care vor îndrăzni să-mi fure ideile vor fi acționați în judecată la tribunalul din Șimleul-Silvanei. De ce tocmai acolo? Pentru că, în caz că nu voi avea câștig de cauză, să știu cel puțin că i-am pus pe drumuri.

Împărații

Primul film pe care m-am gândit să-l fac va fi o peliculă pacifistă, care va ataca frontal problema păcii și a războiului și se va numi „împărații”. Va avea ca eroi principali doi împărați: Mazăre-împărat și Fasole-împărat. Aceștia fuseseră vecini și prieteni de mici copii, se jucaseră în țărână împreună, făcuseră școala primară împreună, pregătirea militară împreună, mergeau la baluri și vânătoare împreună și-și scriau ilustrate în mod regulat. Apoi au devenit maturi, s-au însurat, au făcut copil reușiți și s-au luptat între ei în tot felul de războaie crâncene. Aproape că nu era lună și săptămână de la Dumnezeu să nu se bată între ei ca chiorii. Dar pe ce bază izbucneau aceste conflagrații locale? De pildă, Mazăre-împărat avea în slujba lui un înțelept, un filosof, un cititor în stele, care purta tot timpul la subțioară o carte ce se numea horoscop. Mazăre îl chema pe filosof dimineața, în timpul micului dejun, și-i zicea:

— La vezi, măi înțelepte, ce scrie pe ziua de azi în horoscop?

Înțeleptul și filosoful se uita întâi la cer, apoi scuipa în dește și deschidea horoscopul.

— Serenissime, zicea el, umflându-se în togă, în marea carte a înțelepciunii scrie că azi trebuie să plecăm la război.

— Război?! Cu cine?

— Cu oricine, numai război să fie.

Mazăre ce făcea? Punea mâna pe telefon și-l suna pe prietenul lui Fasole.

— Fasole, îmi pare rău că te-am trezit, n-am ce să-ți fac, pregătește-te de război, vin peste tine. Așa îmi cere horoscopul.

Și pleca Mazăre la război, se lupta toată ziua cu Fasole, măcelărindu-se unii pe alții, pentru ca seara, când îi prindea oboseala, oștile și generalii de ambele părți să se adune și să încingă un chef monstru, îmbătându-se ca porcii. Până într-o zi, când tot așa, filosoful îndemnându-l să plece la război, Mazăre s-a enervat (îl durea reumatismul) și l-a luat pe acesta din scurt:

— Ia dă, dom’le, cartea aia încoace, să văd și eu unde scrie că trebuie să plec la război pe vremea asta mizerabilă, când nu te lasă inima să dai un câine afară din casă, darmite un împărat!

Înțeleptul: nu, că nu e voie să se uite în carte, că e sfântă, dar împăratul — harșt, i-o smulge și (stupoare!) ce citește pe coperta interioară? „Sanda Marin — Carte de bucate”. Să-i vină rău.

— Ce înseamnă asta, mă nenorocitule? urlă el ca o fiară și începu să-l fugărească pe filosof, purtând în mână sceptrul transformat în ghioagă. Oare îți bați joc de luminăția-mea?

Istovit de fugăreală, înțeleptul îngenunchează și zice, milog:

— Scuză-mă, împărate, și nu mă lovi, că-ți spun adevărul: horoscopul pe care l-am primit de la tata l-am pierdut, și atunci am împrumutat cartea bucătarului.

— Și din ea îmi citeai?

— Nu, că sunt și analfabet.

— Filosof analfabet?! urlă împăratul, turbat.

— Ce n-au mai fost cazuri? Poate n-ai auzit de Academia „Ștefan Gheorghiu”!

— Și pe ce bază stabileai tu graficul războaielor mele?

— Dădeam cu banul: arolul era caftul, rișca era pacea.

— Ah, mamă, gemu serenissimul, cum am fost tras în piept!

În sfârșit, mai urmează și alte chestii, inclusiv o intrigă amoroasă (împăratul era încurcat cu o domniță de profesie), intrigă care se termină în coadă de pește oceanic, plus o intrigă de palat, care se finalizează cu excluderea a doi pârcălabi din cadrul vieții.

P.S. în rolul împăratului — Fănuș Neagu. În rolul înțeleptului — Puiu Călinescu. În alte roluri — eu.

Dragoste mistreață

Filmul următor este un film cu actori animale, unic în cinematografia mondială: pentru prima oară niște fiare sălbatice vor fi puse să joace în fața camerelor de luat vederi după un scenariu scris în prealabil. Filme în care au jucat animale domestice au mai fost, dar meritul meu este că voi aduce pentru prima oară pe marele ecran animale sălbatice luate direct din codru și dresate special, contra unui onorariu corespunzător. Căci, vă asigur: un animal sălbatic, bine hrănit, bine plătit, bine tratat, își face datoria mult mai cinstit și mai conștiincios decât un artist profesionist, care are tot felul de pretenții, care cere dublură dacă trebuie să sară un șanț sau

să se urce pe o măgăriță, plus că face tot felul de mofturi: ăsta-l machiaj, ăsta-i costum, ăsta-i onorariu?

Și acum subiectul filmului:

Generic: un codru secular, neumblat de piciorul omului modern sau preistoric. Veverițe, căprioare, păsărele, gâze *etc.* (sfârșitul genericului). Un porc mistreț tânăr, superb, cu privirea luminoasă, generos, vesel, cinstit, cu un prestigiu solid în cadrul turmei, iubește o tânără scrofiță, nu mai puțin superbă, cu ochi mari, păr cârlionțat și platinat, vedeta codrului; tipii sunt logodiți și urmează să se căsătorească la prima recoltă de jir. Dar, vai, iată că vine nenorocirea. Un tânăr dresor de circ (care va fi, de asemenea, interpretat de un animal în travesti, eventual un lup) vrea să revoluționeze arta circului și să dea o grea lovitură prestigiului maestrului său, care-l ține pe tușă. El se decide să facă o dresură unică în cadrul unui nou spectacol, aducând în arenă o porcină sălbatică, capabilă să danseze, să facă prestidigitație și acrobație pe motocicletă. Tânărul dresor vine în pădure, stă de vorbă cu tânăra mistreață, îi spune despre ce e vorba, o amețește cu diferite tentații (viață distractivă, salariu și ciubucuri în filme, plus turnee în străinătate, cu diurnă în valută), și aceasta, ca orice tânără femeie, nu rezistă tentației și-i spune logodnicului mistreț: „Dragă, adio, eu mă fac artistă”. Și pleacă cu dresorul ia circ, unde începe intense repetiții. La început, tânărul mistreț este indignat și, împreună cu întreaga turmă, o disprețuiește pe fosta logodnică pentru gestul ei ignobil. „Nu-i nimic, îi spun părinții, te vei căsători cu alta, că fete e destule”. Dar, vai pentru a doua oară, vai - tânărul mistreț este cuprins cu timpul de o gravă melancolie, nu mai poate dormi, nu mai poate mânca, geme tot timpul și se zvârcolește, ars pe dinăuntru de dragoste și patimă. Nebun de amor, el fuge într-o noapte din codru și se duce la oraș. Ajunge la circ chiar în seara premierei, când noua vedetă urma să dea marea lovitură a carierei sale. El se ascunde în culise. Ea iese în arenă și execută primul număr. Succes monstru. Îl execută și pe al doilea. Alt succes monstru. Apoi se urcă pe motocicletă, face câteva salturi mortale. Aplauze frenetice. Pentru ca, deodată brusc, tânărul mistreț îndrăgostit să iasă din culise că o fiară, să se arunce în spinarea ei și s-o sfâșie cu colții lui tineri. Ea cade moartă. Tânărul mistreț se repede asupra dresorului, îl sfâșie și

pe el, dar acesta, cu un ultim gest, scoate pistolul calibrul 14,35, un „Brown” original — și-l împușcă pe ioc. Publicul, zguduit, asistă la o dublă crimă, o crâncenă dramă amoroasă cum rar s-a mai văzut. Morala filmului e precisă și tăioasă: vai de cel ce se îndrăgostește de o artistă, căci nenorocit va fi.

Peliculă în culori, ecran lat, copiii sub 18 ani nu vor avea acces în sală, premiu pentru scenariu la festivalul filmului animalic de la Cannines.

Dragoste de robot

Progresul tehnic e atât de violent și eficace în ultimul timp, iar mintea omenească se dovedește atât de diabolică în invenții de tot felul, încât nu mă miră deloc spaima unor ficționiști în fața pericolului robotismului.

Într-adevăr, încercând să-și imite făptura cu ajutorul metalului și tranzistorului, omului nici măcar nu-i trece prin minte că acești roboți și-ar putea-o lua într-o bună zi în cap, crezându-se mai deștepți decât noi, și să purceadă la luarea puterii lumii prin forță. Îmi și imaginez scena: într-o noapte fioroasă, Lin grup de lideri ai roboților dă o proclamație și, a doua zi, roboții intră peste noi, ne iau la picioare în spate și ne pun la lucru, în timp ce ei se instalează în fotolii, fumează trabucuri, beau cafelușe și dau comenzi. Alți invaders! Bârrr! Mă cutremur și mă înfior! Tocmai de aceea tema e grozav de actuală și de gingașă, nu trebuie s-o lăsăm netratată în diferite opere artistice de anvergură și efect. Trebuie să facem încă de pe acum ceva pentru a le demonstra roboților că situația lor nu ne iasă indiferenți, că suntem oricând dispuși să le ieșim în întâmpinare, cu duioșia și înțelegerea noastră. În această lumină mă și gândesc să abordez filmul „Dragoste de robot”, adică să le dau de înțeles acestor „ființe” (să-mi ierte ghilimelele) că și ele sunt capabile de sentimente înălțătoare, ca și noi, ba poate și mai și.

Filmul va fi făcut într-o singură culoare (gri-metalic) și va avea acest subiect simplu și emoționant până la lacrimi: doi bătrâni savanți (ne aflăm în anul 2001) lucrează la două invenții de mare valoare tehnică: unul inventează dovleci gigantici, iar celălalt castraveți gigantici (circa 20 de chile fiecare). Evident „cei doi adepți

ai gigantismului legumicol se invidiază și se dușmănesc reciproc. Dar unul dintre ei are o fată, altul un băiat, iar acest băiat și această fată se iubesc înfiorător, în ciuda părinților care le interzic sentimentul. Fata are în slujba ei o roboată, iar băiatul un robot, care roboți sunt toată ziua pe drumuri, ducând bilețele și aducând bilețele. În plus, noaptea ei se chinuie ore în șir ca să rezolve lecțiile celor doi îndrăgostiți, care numai de învățătură nu au chef, lată, însă, că Roboțel și Robotica se îndrăgostesc și ei unul de altul cu acest prilej- o dragoste puternică și oarbă, cum rar se poate vedea la o ființă omenească. Noaptea târziu, după ce termină lecțiile stăpânilor, ei se întâlnesc sub clar de lună, își spun cuvinte sublime, oftează în comun și-și fac planuri de viitor în comun. Situația se precipită: băiatul și fata hotărăsc să se căsătorească pe furiș, împotriva voinței de fier a celor doi bătrâni savanți, și organizează în acest scop o evadare. Bineînțeles, cei care duc greul subversivei acțiuni sunt roboții: ei stau la pândă, în frig, ei agață frânghiile de balcoane, ei îi ajută pe cei doi să coboare, ei le cară bagajele, ei fac totul ca să iasă bine și îndrăgostiții să se căsătorească cu acte în regulă.

Bătrânii, puși în fața faptului împlinit, fac spume la gură, se dau cu capul de pereți, mânia lor căzând, în proporție de 95%, asupra roboților, pe care-i insultă grosolan, numindu-i codoși. Mai mult, părinții își ies din minți și se hotărăsc să-i lichideze pe cei doi roboți prin deșurubare.

În zadar intervin tinerii căsătoriți, în zadar explică roboții că sunt în drăgostiți și vor să-și construiască un viitor comun și fericit. Bătrânii pun mâna pe șurubelnițe și se așază pe treabă: în câteva ore, roboții sunt o grămadă neînsuflețită de sârme și bucăți de metal. Cu ultima suflare, roboții declară că ei mor mulțumiți și împăcați sufletește, deoarece sacrificiul lor nu a fost în zadar: cei doi tineri sunt fericiți.

Mi se va reproșa, probabil, că filmul e o melodramă. Da, de acord, e o melodramă. Dar ce majore semnificații colcăie în ideea ei, ce înălțător este mesajul ei moral, ce ecou profund și umanist va avea în rândul roboților!

Filmul meu va deschide o cale nouă în cinematografia mondială, iar eu sunt mulțumit și cu atât.

Incocoșabilii (episodul 1)

Ascultați, acum subiectul unui serial tip western, ceva nemaipomenit de aventuros, la care spectatorul va palpita tot timpul și nu va respira de emoție decât pe o singură nară. Serialul se va numi „Incocoșabilii” din pricină că cei trei eroi principali (trei prinți ai vitejiei, care obligau întotdeauna dreptatea să iasă la suprafață ca untdelemnul de floarea soarelui) n-au fost niciodată cocoșați în bătaie, ba, dimpotrivă: cine încăpea în labele lor era vai de mama lui. Am spus „labe” și nu e o eroare sau vulgaritate la mijloc, pentru că personajele noastre principale sunt pur și simplu niște animale. Yep, șeful trioului, este un iepure dat naibii de pieptos, cu niște mustăți superbe, cu o strungăreață care-l fac ne mai pomenit de simpatic, cu buza crestată în decursul unei crâncene și inegale bătălii, mândru, cam orgolios, iute la mânie și repede la încăierare.

Arik este un arici grăsuț și rotofei, care călărește întotdeauna un catâr dresat, a cărui lovitură de copită e o adevărată torpilă, iar Weve este o veveriță masculină, adică mai pe românește, un veveriț, numit și „omul trei”, adică cel care intervine întotdeauna la urmă, ca să alinieze cadavrele și să lase locul curat.

Cum începe acțiunea serialului? Cei trei incocoșabili tocmai încinseseră un pokeraș pe alune americane, într-o scorbură din pădurea lor de baștină, Umbryta, când le sosi o misivă din partea primarului Martin Ursoyici, din pădurea Vernyl, care-i invita să-i dea (contra cost) o mână de ajutor în vederea lichidării banditismelor, escrocheriilor, jafurilor, traficurilor ilicite de valută, răpirilor de fecioare minore și mirese etc., care aveau loc în această localitate de animale. Incocoșabilii, care ședeau cam pe sponci cu gologanii, întrucât nu mai avuseseră nimic de lucru în ultimul timp, împărțiră potul fifti-fifti și porniră în trap de voie spre pădurea Vernyl, fluierând de mama focului. Pe la miezul zilei erau deja în vizuina primarului, un urs bătrân și gras, care se mișca mai anevoie ca un compresor. Până să se ridice el ca să le strângă labele, cei trei incocoșabili se plictisiseră deja, obișnuiți fiind să nu pună niciun preț pe formalități și fleacuri de curtoazie. Totuși, n-avură încotro și trebuiră să suporte discursul de bun venit al gazdei.

— Stimați maeștri, rosti solemn primarul. Vă spun maeștri, pentru că sunteți, într-adevăr, niște maeștri, deoarece gloria voastră a trecut de mult granițele pădurii în care v-ați născut, crescut și educat și în care v-ați impus ca niște viteji cavaleri ai codrilor, spaima bandiților și escrocilor. În pădurea noastră, viața și bunurile animalelor cumsecade se află de la un timp în permanent pericol datorită unor ființe fără căpătâi, care urăsc munca cinstită și iubesc câștigul murdar, nedându-se în lături de la crimă, șantaj, răpiri și chiar scalpări. Aproape nu e noapte fără o fărădelege sau o crimă. Eu însumi a trebuit să plătesc recent o puțină cu miere cât mine de mare pentru răscumpărarea unui nepoțel pe care bandiții îl răpiseră și pe care începuseră deja să-l bărbierească pe uscat cu o lamă uzată.

— Dar garda? Garda dumneavoastră civilă ce face? întreabă sufocat de enervare Yep, pipăindu-și pistoalele cu un gest reflex.

— O, cât despre garda noastră, spune tristul și grasul primar, să nu mai vorbim. E o adunătură de leneși și de fanfaroni, care n-au curajul să iasă din bârlogurile lor de îndată ce asfințește soarele. În plus, unii dintre ei lucrează mână-n mână cu bandiții și dau prada pe din două.

— Hm, făcu Weve, mestecând două batoane de măcriș deodată.

Dar, în aceeași clipă, intră în încăpere, furtunos, Bursy, șeful gărzii, care începu să urle către primar:

— Sunt jignit și umilit! îmi dau demisia! Ce caută incocoșabilii în pădurea mea, cine i-a chemat pe acești golani și vagabonzi, cine a…

Nervosul șef al gărzii nu avu timpul să-și termine fraza lui bâlbâită, căci incocoșabilul Yep îi înfipse o labă în bărbie, îl ridică doi centimetri deasupra solului, îl privi fix în ochi, îl plesni cu urechea dreaptă peste mutră (un vechi obicei de-al lui) și-i spuse prin strungăreață:

— Măi, papițoiule, nu fii atât de nervos, că năpârlești! apoi îl lasă jos și zise către primar: O.K., prietene! Bagă doi poli avans și ne apucăm de treabă.

Incocoșabilii (episodul II)

(Rezumatul primei părți: la solicitarea primarului pădurii Vernyl, în cocoșabilii vin la fața locului pentru a pune lucrurile la punct; ei iau un prim contact cu Bursy, șeful gărzii, o japiță fără pereche).

— Ca — a nu ardem gazul, zise Yep, șeful incocoșabililor, către Bursy, dă-mi repede lista bandiților și adresele lor, ca să-i cocoșăm.

— Vai, vai, se sclifosi șmecherul șef al gărzii, e o chestie foarte periculoasă ce-mi cereți dumneavoastră, dragi incocoșabili, deoarece bandiții m-ar jugăni imediat aflând că v-am dat numele și adresele lor!

Fiți sigur că în această clipă ei sunt cu ochii pe noi.

Într-adevăr, nici nu închise bine botul șeful gărzii, că pe unul din pereții încăperii se înfipse o săgeată care purta un mesaj scris cu o labă semianalfabetă, care disprețuia cu nerușinare caligrafia și gramatica: „Măi, se scria în document, dacă voi incocoșabilii nu vă duceți imediat la naiba să vă ia atunci unde vă șade labele o să v-a șază și urechile, mustățile și cozile, plus ficații, momițele și alte organe ce se servește cu mujdei că sunt nervos ce nu s-a pomenit, să moară mama de nu vă usuc. Și semnează cu laba proprie Ferroce șef de bandă.

— Cine e Ferroce? întrebară, pur și simplu amuzați, incocoșabilii.

— Ferroce, zise primarul, clănțănind din dantură, are cea mai grozavă bandă de spărgători și răpitori, plus că are un bar juma-juma cu mătușa lui, Lupica, o codoașă care ține și separeuri cu iepuroaice imorale.

Ferroce e un lup cât un bivol, dacă-ți aplică o labă, te bagă în pământ doi metri. Feriți-vă de el și ai lui.

— Lasă-l pe noi, ziseră incocoșabilii, și ieșiră în pas demn și cadențat.

În fața sediului primăriei se adunaseră deja numeroase animale care aflaseră despre sosirea incocoșabililor și voiau să-i vadă în carne și cozi. Arik, care conta ca purtătorul de cuvânt al incocoșabililor, consideră că era cazul să adreseze câteva vorbe acestor gură-cască.

— Stimată adunătură! începu el, bombându-și pieptul său ca de aramă. Este o plăcută ocazie pentru voi să vă întâlniți cu noi. Numele nostru e deja celebru, vom ajunge în romane, filme, seriale de televiziune, ceea ce nu se poate spune deocamdată despre voi.

Vreți să deveniți și voi celebri? Vreți să intrați și voi în seriale, ca figuranți?

Colaborați cu noi, informați-ne unde se află bandiții, contra cost!

Animalele adunate. În aluniș îl priviră pe cei trei incocoșabili într-o tăcere profundă. Nimeni nu vorbea. Doar un bătrân iepure, chior și șchiop, ieși mai în față.*

— Vitejilor și dragilor incocoșabili! Eu sunt Moș Râlă, și-mi vine să plâng când mă gândesc la ce treabă nenorocită v-ați încumetat. Eu am avut de-a face cu Ferroce și uitați în ce hal fizic m-a adus. Feriți-vă de el, căci e perfid, vă atrage în cursă și vă lovește pe la spate.

— Pe noi?! strigă Yep. Poate-n somn!

— Dă-ne dumneata adresa lui, că ne descurcăm.

— Primul luminiș pe dreapta, scorbura a treia pe stânga, apucă să spună bătrânul iepure, căci în clipa următoare căzu ca trăsnit, lovit de o săgeată otrăvită.

Impresionați realmente de moartea bătrânului iepure turnător, incocoșabilii își traseră brăcinarii, ca întotdeauna când porneau la luptă, și se lansară vijelioși către vizuina lui Ferroce. Ajunși acolo, ei loviră ușa cu piciorul, drept în clanță, iar ușa țăndări se făcu. Înăuntru, Ferroce și ai lui ședeau călare pe scaune, împrejurul unei mese, cu iepuroaice în brațe și cu diferite băuturi de „Import în față, în timp ce madam Lupica mânuia tonomatul, învârtind o manivelă. Văzându-i pe incocoșabili, iepuroaicele o zbughiră ca din pușcă, în timp ce banditii puseră mâinile pe pistoale. Gest zadarnic, căci incocoșabilii îi secerară ca pe spice, dintr-o singură rafală.

Toți căzură morți sau semi, în afară de Ferroce, care încremenise pe scaun, dezarmat fizic și moral. Yep se apropie de el, îi aplică o scatoalcă în moalele capului, năucindu-l, după care îi spuse cu o ironie usturătoare:

— Și acum între noi, bibicule!

— *Incocoșabilii* (episodul III)

…(Rezumatul primelor două episoade: incocoșabilii fac ravagii).

— Era ora trei noaptea când incocoșabilii dormeau într-o scorbură specială ce le fusese afectată în întregime. După ce-l călcaseră

temeinic în picioare pe Ferroce și-i dărâmaseră până la temelie localul lui rău famat, cei trei primiseră din partea primarului o frumoasă recompensă în bani și hrană, precum și o masă pe cinste din fondul nescriptic. Incocoșabilii mâncaseră și băuseră mult, așa că, simțindu-se cam greoi, se duseseră spre miezul nopții la culcare, după ce mai înainte se distraseră de minune cu câteva veverițe date naibii de nostime.

Cum ziceam, era ora trei noaptea, când Yep se trezi să bea o cană de apă, mormăind câteva înjurături la adresa făcăturilor de băuturi alcoolice care atacă stomacul pe timpul somnului. Deschizând un singur ochi (de când cu penuria de energie), el privi duios spre camarazii săi, dar nu descoperi decât unul. Weve lipsea.

— La naiba, chestia asta nu-mi place! strigă el și, în același timp, îi aplică colegului un șut în dos. Nu cumva deșteptul de Weve a răspuns la avansurile putorii aceleia de verevițe care îi făcea ochi dulci și-l gâdila pe obraz cu mustățile ei perfide?

— Mă tem că da, răspunse Arik, somnoros. L-am auzit șușotind ceva în acest sens cu individa.

— I s-a întins o capcană! urlă Yep. Să plecăm după el chiar în clipa asta.

Nu e lesne să te descurci într-o pădure străină, unde nu cunoști nicio potecă și unde pericolele se ascund în fiecare tufiș, dar cei doi incocoșabili foloseau o armă ancestrală și. Imbatabilă: mirosul. Nu trecu mai mult de un ceas și, bâjbâind de la scorbură la scorbură, ei dădură de urma prietenului lor.

— Cred că am sosit un pic cam târziu, spuse Arik, vârându-și nasul lui proverbial sub ușă. Prietenul nostru și-a scos deja cizmele. Yep și Arik executară o intrare forțată, în stilul lor caracteristic, și se treziră în fața unui spectacol de-a dreptul stupefiant: prietenul Weve se afla în brațele a două verevițe și două iepuroaice de moravuri lejere și se pupa bot în bot cu Ferroce, ambii beți peste măsură.

— Dragii mei, bâigui Weve, nu mai contați pe mine, eu cer azil politic în Vernyl, unde doresc să-mi trăiesc restul vieții alături de prietenul meu și prietenele mele. Adio!

Lui Yep i se păru ceva în neregulă și se repezi spre paharul din care bea prietenul său și luă o înghițitură.

— E clar, îi spuse el lui Arik, l-au drogat cu păpădie. Labele sus, Ferroce!

Dar, în aceeași clipă, cineva îl lovi pe Yep cu o scândură în cap.

Incocoșabilul se prăbuși în totală nesimțire. Același lucru se petrecu și cu Arik. Doi ciraci de-al lui Ferroce îi bușiseră pe la spate. Ferroce începu să țopăie de fericire.

— Aduceți repede un cuțit de bucătărie! Vreau să-i jupoi cu propria mea labă.

În secvența următoare publicul va urmări cu inima încremenită de spaimă pregătirile de jupuire a celor trei incocoșabili, căci, între timp, Weve fusese și el lovit în moalele capului. (Muzică și tobe). Ferroce înfige cuțitul în pulpa piciorului lui Yep.

— Ha, ha, face, el, sadic. Din blana lui am să-i fac amantei mele o pereche și jumătate de mănuși.

Dar, în aceeași clipă, simțind împunsătura cuțitului, bravul incocoșabil se trezi din leșin și, cu o lovitură de labă, îi zbură lui Ferroce instrumentul din mână. Urmează un caft unic în istoria cinematografului mondial: deși agățați de tavan cu picioarele de dinapoi, cei doi incocoșabili se bat cu adversarii cu părțile de dinainte ale corpurilor, făcându-i pe aceștia una cu pământul. Apoi Yep își eliberează picioarele și, la rându-i lui, îi eliberează și pe ceilalți. Spărgând după aceea o ușă cu piciorul, el descoperă o ascunzătoare în care se aflau numeroase tinere vinovate sau mai puțin vinovate, care fuseseră atrase pe calea pierzaniei. Ele fură duse și predate părinților, rudelor apropiate, mănăstirilor sau altor instituții pentru re educare. De asemenea, incocoșabilii confiscară toate averile lui Ferroce și le împărțiră săracilor și artiștilor plastici… Ferroce însuși fu spânzurat de coadă în fața cetățenilor localității. Șaptezeci și cinci la sută dintre cetățeni aveau lacrimi în ochi sau pe obraji. Ceilalți erau și ei destul de emoționați.

Incocoșabilii porniră la drum, fluierând de mama focului. Noi și noi aventuri îi așteptau.

(Următoarele 265 de episoade vor veni de la sine).

TRISTEȚEA VÂNZĂTORULUI DE STICLE GOALE

În fața unui centru pentru achiziționarea de sticle goale și borcane goale stau la rând doi bărbați încă în putere, distinși, bine îmbrăcați.

Spectatorii mai avizați vor putea citi pe chipul lor, fără dificultate, urmele lăsate de folosirea îndelungată a alcoolului: roșeața exagerată a obrajilor, ochi injectați, tremurul mâinilor, *etc.* Ei poartă câte două sacoșe doldora de sticle goale.

BĂRBAT I: Ați venit demult?

BĂRBAT II Nu. Doar acum zece minute.

BĂRBAT I: Dar ce-o fi cu nea Grigore? Ar fi trebuit să deschidă.

BĂRBAT II Trebuie să apară din clipă în clipă.

BĂRBAT I: De obicei, el nu întârzie.

BĂRBAT II Ba da. Alaltăieri a întârziat șaisprezece minute.

BĂRBAT I: Ați fost și alaltăieri?

BĂRBAT II Da.

BĂRBAT I: Mă mir, nu v-am văzut. De câte ori veniți pe săptămână?

BĂRBAT II Uneori și de trei.

BĂRBAT I: Eu numai de două.

BĂRBAT îi înseamnă că nu sunteți un consumator profesionist.

BĂRBAT I: Vai de mine! Mă jigniți.

BĂRBAT II Atunci toată stima! îmi permiteți să mă recomand: Vasiliu Muscel.

BĂRBAT I: Popescu-Vaslui.

BĂRBAT II Dar de ce veniți doar de două ori pe săptămână?

BĂRBAT I: Din cauza deficiențelor care există actualmente în comerțul nostru de colectarea sticlelor goale. Nu se primesc recipientele de votcă.

BĂRBAT îi într-adevăr. Sticlele de import nu se primesc. De ce? Simplu: pentru că nu se exportă.

BĂRBAT I: Foarte rău. Asta e pur și simplu o discriminare. Adică eu, dacă sunt băutor de votcă să nu profit de binefacerile care li se acordă băutorilor de vin?

BĂRBAT II Aveți dreptate. E o inechitate strigătoare la cer. Dar de ce beți albitură?

BĂRBAT I: Care albitură?

BĂRBAT II Păstârnacul…

BĂRBAT I: N-am înțeles.

BĂRBAT II: votca, dom'le! Așa se zice acum, cifrat: „dă-mi un păstârnac mic" sau „dă-mi o albitură mare".

BĂRBAT I: Aha! Ce m-ați întrebat?

BĂRBAT II Cine v-a recomandat albitura?

BĂRBAT I: Medicul.

BĂRBAT II Un medic cunoscut?

BĂRBAT I: Bineînțeles. Mie, cer puțin, mi-e foarte cunoscut. Ne știm din copilărie. Mi-a zis că am circulația, periferică deficitară.

BĂRBAT II Aha. Și cât v-a recomandat?

BĂRBAT I: N-a precizat. A lăsat la aprecierea mea. M-a conseiat, totuși, să nu depășesc zece sticle pe trimestru. La care eu l-am întrebat: „nu te supăra, doctore, câte trimestre sunt într-o săptămână?" (Râd amândoi de se prăpădesc).

BĂRBAT II Mie mi-a recomandat medicul să beau vin roșu. Mai bine-zis a insistat.

BĂRBAT I: A insistat? Dar de ce? Suferiți cu stomacul?

BĂRBAT II Nu, ferească sfântul. Am diabet. Vinul roșu, dacă e puțin acrișor, face bine la glicemie. Așa au stabilit, recent, savanții olandezi. Dar, scuzați-mă că vă întreb: votca — sau albitura, cum îi spuneți dumneavoastră — nu mărește colesterolul?

BĂRBAT I: N-ați aflat ce-au declarat, tot recent, savanții suedezi?

BĂRBAT II Ce?

BĂRBAT I: Că ei nu dau doi bani pe colesterol. Poa' să fie și patru, și cinci, și șapte! Cu cât e mai mare, cu atât mai bine.

BĂRBAT II: și lipidele?

BĂRBAT I: La fel. S-a dat liber și la lipide. Transaminazele — la fel. Rămâne între noi: s-a descoperit că ficatul n-are de-a face cu alcoolul.

BĂRBAT II Apropo de celula hepatică: se zice că ar fi nemuritoare.

BĂRBAT I: Cum așa?!

BĂRBAT II Savanții au pus la microscop o celulă din ficatul unei mumii în vârstă de peste zece mii de ani. Era bine-mersi.

BĂRBAT I: Cine? Celula?

BĂRBAT II Da.

BĂRBAT I: V-am spus, ficatul și alcoolul sunt total independente. Adică fiecare își vede de treaba lui. Dar ce s-a întâmplat? Vă văd un pic transpirat.

BĂRBAT II Nimic. Am avut un vertij.

BĂRBAT I: Gata, știu despre ce-i vorba! Sunteți nedres.

BĂRBAT II Ați ghicit.

BĂRBAT I: Eu, dimineața, dacă nu mă dreg, nu sunt bun de nimic. Strămoșii noștri romani știau ei ce știau când spuneau: cui pe cui se scoate.

BĂRBAT II Dresul este dreptul inalienabil al organismului. O datorie de onoare față de el.

BĂRBAT I: Există în acest sens o parabolă celebră cu Budionîi. O știți?

BĂRBAT II Nu.

BĂRBAT I: Mareșalul, aflat în dificultate, în toiul unei lupte cu gardiștii albi, ordonă să fie capturat un ofițer din statul major al inamicului pentru a afla secretul rezistenței. Misiunea e îndeplinită, ofițerul inamic este schingiuit în fel și chip o zi și-o noapte — nimic. Refuză să vorbească. Atunci, unul dintre anchetatori îi face mareșalului următoarea propunere: să-l îmbete zdravăn pe ofițer cu votcă, iar a doua zi dimineață să nu-i dea nimic de dres. „Îmi pare rău, a zis Budionîi, dar noi suntem un popor civilizat, noi nu folosim metode barbare?

BĂRBAT II: într-adevăr, a nu da unui consumator primul ajutor e un gest mai mult decât barbar. Țoulouse-Lautrec, marele pictor și con sumator, nu spunea degeaba că oamenii sunt de două feluri: oameni care se dreg și oameni care nu se dreg.

BĂRBAT I: În acest sens voiam să vă invit până la mine acasă. Stau vizavi. Cu acest prilej aș vrea să vă fac o demonstrație de spălatul sticlelor în chip automat.

BĂRBAT II Automat?!

BĂRBAT I: Vă înțeleg mirarea, întrucât e vorba de invenția mea personală. Enervat de faptul că nevastă-mea îmi ciobea săptămânal câte o sticlă, am elaborat această idee. Mai precis, am făcut o adaptare a unui mixer și totul merge perfect. Știți în cât timp spăl o sticlă?

BĂRBAT îi în cât?

BĂRBAT I: Două minute și cinșpe secunde.

BĂRBAT îi N-ați omologat ideea?

BĂRBAT I: Nu. Am fost refuzat. Mi s-a spus că nu e rentabilă. Din punct de vedere economic, da, e adevărat. Dar din punct de vedere moral? Închipuiți-vă, dimineața, când nesiguranța mâinilor este oarecum accentuată, ce folos ar aduce o astfel de mică mecanizare vânzătorilor de sticle goale!

BĂRBAT II Păcat că n-ați fost încurajat. De când nu mai sunteți în câmpul muncii?

BĂRBAT I: De când a intrat soția, l-am zis-o de la obraz: „dragă, mai trage și tu, că eu am tras destul!”

BĂRBAT II: și eu i-am zis la fel. „Scumpa mea, c’est la vie”.

BĂRBAT I: Și?

BĂRBAT II: N-a avut de ales. E drept că și eu fac piața, răspund la telefon… Vând sticle… etc…

BĂRBAT I (a început să bată vântul, e frig): Acest nea Grigore își cam face de cap. Întârzie. Știți ce mi-a făcut într-o dimineață? Mi-a respins o sticlă pe motiv că avea o pată, l-am explicat că pata este exclusă din principiu intru că spălarea s-a făcut cu mâna mea. Iar dacă exista, totuși, o pată, aceasta era din fabricație. El, nimic. Nu și nu!

BĂRBAT II Trebuie reclamat pentru abuz. Și pentru întârziere. Cum vine, eu îi cer condica.

BĂRBAT I: Scrii dumneata și semnăm împreună.

BĂRBAT II Asta-i pur și simplu o porcărie! O sfidare la adresa bunului simț. El stă acasă, la căldură, ca un îmbuibat, și noi tremurăm aici! Nesimțitul!

BĂRBAT I: Mitocan! Ce pretenție ai? Crezi că ceilalți sunt altfel? Când te duci ia câte o vânzătoare de alimentară cu sticle goale se uită la tine ca la un lepros. De ce? (Indignat la culme) Cine-i dă dreptul ei, unei vânzătoare de alimentară, unei mitocance ghiftuită de bani, să mă umilească pe mine cu privirea ei? Cine?

BĂRBAT II (s-a dus și a controlat la ușa din spate dacă nu cumva a venit nea Grigore): Uneori, pur și simplu îmi vine să mă las de băutură. Nevastă-mea insistă să mă duc la dezalcoolizare.

BĂRBAT I: Fii serios! Dezalcoolizarea e o prostie. Cum ieși de-acolo, te iei imediat. Am un caz în familie cu un cumnat: bea și mai rău. Există o lege sfântă: cine a băut va mai bea.

BĂRBAT II Asta e din Biblie?

BĂRBAT I: Bineînțeles. Ce spune Biblia e de neclintit. Inclusiv judecata de apoi, care trebuie să pice din clipă în clipă. Eu de-aia și beau, să nu mă prindă treaz. Vreau să le spun adevărul în față. Lui Christes, lui Dumnezeu, lui Sfântul Petru, cui o mai fi în comisie. Adevărul!

BĂRBAT îi și, totuși, eu am să mă las de băut. Dar nu din cauza nevestei, nu mă iau după ea în viață. Mă las în semn de protest.

BĂRBAT I: Față de cine?

BĂRBAT II Față de stat. Statul, domnul meu, nu apreciază și nu încurajează comerțul cu sticle goale. Ba, dimpotrivă.

BĂRBAT I: Mi-ați mai spus, dar în ce sens?

BĂRBAT îi în sensul că sticla goală ar fi trebuit să fie universal șanjabilă, ca aurul sau ca valuta forte. Adică să merg oriunde, în orice local public, cu câteva sticle goale în sacoșă și să mi se dea contravaloarea lor în lei sau în produsul pe care am poftă să-l consum: mici, friptură de vacă, friptură de porc, morun, șalău, un vin alb, un vin roșu sau un coniac franțuzesc. Vreau să intru la „Capșa” sau „Intercontinental” ca un lord, să mănânc și să beau pe săturate, iar la plecare să plătesc cu zece sticle goale și să dau bacșiș portarului două borcane de compot bulgăresc. Asta ar însemna încurajarea cu adevărat a vânzătorului de sticle goale profesionist. De ce nu se face așa ceva?

BĂRBAT I: Nu știu. Cred că nu le-a venit ideea.

BĂRBAT II Foarte bine. Până le vine ideea, eu declar grevă. Nu mai beau! Și, în consecință, nu mai vând sticle goale. Să-i văd cum se descurcă.

BĂRBAT I (naiv): Atunci, înseamnă că plecați și că îmi cedați mie locul dumneavoastră?

BĂRBAT îi M-am referit la viitor, nu la prezent.

BĂRBAT I: Atunci scuzați-mă.

BĂRBAT II Nu face nimic.

BĂRBAT I: Domnule, văd că te-ai făcut palid. Dumitale nu ți-e bine?

BĂRBAT II Da, nu mi-e bine. Aș spune chiar că mi-e foarte rău.

BĂRBAT I: Nu te-ai dres cu nimic-nimic?!

BĂRBAT II: N-am avut.

BĂRBAT I: Păi de ce nu spui, dom'le?! (Scoate din buzunar o sticluță cu etichetă de medicament și i-o pune la gură): Trage un gât. Așa… Imediat o să te simți bine.

BĂRBAT II Da, mă simt mai bine.

BĂRBAT I: Dar dumneata cum stai fără niciun pic de băutură în casă?

BĂRBAT II Mi-o ia nevastă-mea.

BĂRBAT I: Foarte rău. Ți-o ascunde?

BĂRBAT II Nu. O bea.

BĂRBAT I: A, e și ea?!

BĂRBAT II Da. Mi-a zis că, dacă nu mă las eu, se ia și ea.

BĂRBAT I: Și s-a luat?

BĂRBAT II Da.

BĂRBAT I: Foarte bine. Totuși, faptul că nu ai nicio rezervă de dres pentru dis-de-dimineață, când totul e închis, nu-i bine. E riscant. Într-o noapte, era să mă curăț.

BĂRBAT II: chiar așa?

BĂRBAȚI: Da, chiar așa. Nu aveam nimic de băut în casă și mă răcisem tot, îmi amorțiseră membrele, inclusiv lobul urechii drepte, tensiunea îmi scăzuse la minim. Noroc cu soția, care mi-a adus o frecție „Diana".

BĂRBAT II: și v-a ajutat cu ceva frecția?

BĂRBAT I: Da! Cum am văzut sticla „Diana" am băut-o pe loc.

BĂRBAT II: E bună?

BĂRBAT I: Excelentă. Puțin-cam parfumată la gust, dar, în rest, excelentă. După ce mi-am revenit, am mai băut una. De plăcere.

BĂRBAT II Dar spirtul medicinal?

BĂRBAT I: Spirtul medicinal?! Sigur că da… în caz de Doamne ferește… Trebuie, însă, filtrat prin miez de pâine.

BĂRBAT II (în panică): Cred că a venit nea Grigore. În sfârșit!

BĂRBAT I (se uită): Da. A venit.

BĂRBAT II (umil, cu o falsă bucurie): Să trăiești, nea Grigore! Bine ai venit!

BĂRBAT I (zâmbind cu gura până la urechi): Sănătos-voinic?!

SUMAR

Nervi 2
Personajul 4
Sinceritate 6
Cura de vulgaritate 8
Demonstrația 11
Liber 13
Bițu 15
Broscuța 17
În audiență 19
Galbenă și carpenă 22
Boul și viței 24
Puterea dragostei 26
Fotbalul e un joc de bărbați 29
Păcatul vitezei 34
Lupul și năravul 36
Cine fură azi un ou... 39
Umorul la domiciliu 43
Opera vieții 45
Întâmplare cu Jilavu 49
Huliganul 54
Politețe 57
Capra 58
Geamantanul 61
Canarul 64
Vizită întoarsă 68
Reabilitare 69
Serviciu contra serviciu 71
Porcul 72
Figura 73
Ambiția 75
Turturelele 77
Mamă, a venit, Costică! 78
Costică, a venit mama! 79
O soluție radicală 80
Deșu și Kant 83
Sfidarea 85
Sentimente și textile 86
Oajă Vasile ajută o bătrânică 87
Reclamație 88
Maniere 89

Stăpânire de sine 89
Îngrășarea în ajun 90
Gogoșarii 92
La mica înțelegere 93
Regrete 95
Furnizorul de cazuri 95
Cauze și efecte 99
Premiul Nobel pentru umor 101
Ghinion 103
Visătorii 105
Mersul pe sârmă 108
Fazanii 112
Un caz concret 114
Să nu mă pun eu pe făcut filme! 117
Tristețea vânzătorului de sticle goale 126

Notes

[←1]

“12-B” – numere de înmatriculare alocate persoanelor străine rezidente în RSR.